

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Claudia Basta, Neža Vrhovnik

**Študentsko delo v Četrtnih mladinskih
centrih z vidika pridobljenih kompetenc**

Magistrsko delo

Ljubljana, 2018

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Claudia Basta, Neža Vrhovnik

**Študentsko delo v Četrtnih mladinskih
centrih z vidika pridobljenih
kompetenc**

Magistrsko delo

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Študijski program: socialno delo

Ljubljana, 2018

POVZETEK

V magistrskem delu sva v pregledu problematike opredelili pojem mladinsko delo, potrebna znanja mladinskega delavca, glavna teoretična izhodišča socialnega dela in socialne pedagogike ter kompetence, ki jih študentje pridobijo na teh dveh izobraževalnih programih. V nadaljevanju sva opisali še prakso v socialnem delu, bolonjsko reformo ter povezavo med teorijo in prakso v socialnem delu. Na kratko sva opisali tudi pomen študentskega dela ter Javni zavod Mladi zmaji, znotraj katerega so zaposleni študenti, s katerimi sva opravili intervjuje. Za raziskavo sva se odločili, ker sva tekom študija opravljali prakso v enem izmed centrov, po končani praksi pa sva začeli opravljati študentsko delo. Tako sva se odločili, da bova raziskali poglede študentov, kaj za njih pomeni študentsko delo v mladinskih centrih, katere kompetence so pridobili tekom izobraževanja in tekom študentskega dela, kaj bi še potrebovali ter kako povezujejo in reflektirajo povezavo teorije in praktičnega delovanja. Najina raziskava je tako kvalitativna kot kvantitativna. Podatke sva pri večini študentov zbirali neposredno z ustnim spraševanjem. Kot merski inštrument pa sva uporabili delno standardiziran intervju. Ugotovili sva, da študentje razna pridobljena teoretična znanja uporabljajo predvsem skozi pogovore z mladostniki in pri vzpostavljanju stika. Pridobili so veliko različnih kompetenc, predvsem kako postavljati meje, voditi individualne pogovore, vzpostavljati stik. Kako pomembno je teoretično znanje so študentje odgovorili s povprečno oceno 3,7. Povprečna ocena o pomembnosti prakse pa je 4,9. Kako skladna je teorija in praksa pa so odgovorili s povprečno oceno 3,4. Koliko jih je izobraževalni program opremil za študentsko delo v mladinskem centru so odgovorili s povprečno oceno 3,3. Kot prednost študentskega dela vidijo predvsem pridobitev novih znanj, izkušenj ter referenc za kasnejšo zaposlitev. Kot težavo študentskega dela več kot polovica študentov vidi nereden delavnik. Kot največji izziv pri delu z mladimi pa največ študentov vidi postavljanje mej in vzpostavitev avtoritete. Za nadaljnje raziskovanje predlagava, da se opravi raziskava na večjem številu študentov določenega izobraževalnega programa, ter po drugih mladinskih centrih po Sloveniji. Za praktično delovanje četrtimi mladinskim centrom predlagava, da študentom omogočijo več možnosti za delo ter s tem razbremenijo koordinatorje, izobraževalnim programom pa, da se v študijski kurikulum vključi več specifične teorije o delu z mladimi, ter več govora o konkretnih praktičnih primerih in o prenosu teorije v prakso.

Ključne besede: delo z mladimi, kompetence, študentsko delo, četrti mladinski center, teoretična znanja, praktična znanja

ABSTRACT

Title: Students work in District youth centres from the perspective of acquired competences

Through our masters thesis we discussed youth work definitions, youth worker's skills, main theoretical principals of social work and social pedagogy, and competences that students of social work develop through educational programs on those two fields. Further, we described social work practice, Bologna reform, and correlation between theory and practice in social work. We discussed the purpose of student's work and work on institution Mladi zmaji, where students are employed. We did interviews with them. Our decision for this research was based on our educational practice in one of their centers, where we later got employed as students. We decided to research student's views on how they see student's work in these centers and what it means to them, which skills they developed during education and student's work, what would they need and did not get and last but not least, how they connect and reflect theory and practice. Our research is qualitative and quantitative. We got most of our information directly by verbal dialogue. Our method was partly standardized interview. We found out that students mostly use their newly developed skills through dialogues with youth and at first meetings. They developed many different skills, mostly how to set boundaries, how to lead through individual conversations, how to make a first contact. On the question how important is theoretical knowledge they answered with average answer 3.7. average answer about practice importance was 4.9, on how congruent theory and practice are they gave 3.4 for average answer and on how much did educational program prepared them for work in youth center, they gave 3.3 for average answer. As a positive side of student's work they see mostly developing new knowledge, getting experiences and references for job in the future. As a problem of student's work more than half of students see unstable schedule. The biggest challenge in working with youth most of the students see in setting the boundaries and establishing authority. For further research we suggest another research with more students of specific educational program and in other youth centers over Slovenia. For practice in youth centers we suggest that they give students more opportunities for work, which would relieve other employees at the same time. We also suggest, that educational programs include more specific theory about youth work and more case studies about how to use theory in practice.

Key words: youth work, skills, student's work, youth center, theoretical knowledge, practical skills

Vsebina

1. TEORETIČNI UVOD	1
1.1. MLADINSKI CENTRI	1
1.1.2. JAVNI ZAVOD MLADI ZMAJI - ČETRRTNI MLADINSKI CENTRI	3
1.1.3. DEJAVNOSTI JAVNEGA ZAVODA MLADI ZMAJI	4
1.2. MLADINSKO DELO	5
1.2.1. MLADINSKI DELAVEC	7
1.2.2. POTREBNA ZNANJA MLADINSKIH DELAVCEV	7
1.3. TEORETIČNA IZHODIŠČA SOCIALNE PEDAGOGIKE	14
1.3.1. KOMPETENCE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA	18
1.4. BOLONJSKA REFORMA	23
1.4.1. BOLONJSKA REFORMA NA UNIVERZI V LJUBLJANI	24
1.4.2. BOLONJSKA REFORMA NA FAKULTETI ZA SOCIALNO DELO	26
1.4.3. KRITIKA BOLONJSKE REFORME	27
1.5. PRAKSA V SOCIALNEM DELU IN SOCIALNI PEDAGOGIKI	28
1.6. POVEZAVA TEORIJE IN PRAKSE	30
1.7. ŠTUDENSKO DELO	33
1.7.1. POMEN ŠTUDENSKEGA DELA IN PRIDOBIVANJA DELOVNIH IZKUŠENJ V ČASU IZOBRAŽEVANJA	33
2. PROBLEM	35
3. METODOLOGIJA	37
3.1. VRSTA RAZISKAVE	37
3.2. MERSKI INŠTRUMENT IN VIRI PODATKOV	37
3.3. POPULACIJA	38
3.4. ZBIRANJE PODATKOV	38
3.5. OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV	38
4. REZULTATI	41
5. RAZPRAVA	54
6. SKLEPI	63
7. PREDLOGI	65
7.1. PREDLOGI ZA PRAKTIČNO DELOVANJE	65
7.2. PREDLOGI ZA NADALJNJE RAZISKOVANJE	65
8. SEZNAM VIROV	66
9. PRILOGE	72
9.1. Intervjuji	72

9.1.1. INTERVJU A.....	72
9.1.2. INTERVJU B.....	76
9.1.3. INTERVJU C.....	81
9.1.4. INTERVJU D.....	84
9.1.5. INTERVJU E.....	89
9.1.6. INTERVJU F.....	94
9.1.7. INTERVJU G.....	100
9.1.8. INTERVJU H.....	102
9.1.9. INTERVJU I.....	107
9.1.10. INTERVJU J.....	111
9.1.11. INTERVJU K.....	113
9.1.12. INTERVJU L.....	116
9.1.13. INTERVJU M.....	121
9.1.14. INTERVJU N.....	125
9.2. Tabele kodiranja	130
9.2.1. Tabela kodiranja intervjujev A-D.....	130
9.2.2. Tabela kodiranja intervjujev E – H	133
9.2.3. Tabela kodiranja intervjujev I - L	135
9.2.4. Tabela kodiranja intervjujev M – N.....	138
9.3. Osno kodiranje	139
9.4. Kompetence študijskega programa socialno delo in socialna pedagogika	152

1. TEORETIČNI UVOD

1.1. MLADINSKI CENTRI

Raziskavo sva opravili v četrtnih mladinskih centrih v Ljubljani, zato želiva najprej opredeliti, kaj mladinski centri sploh so, komu so namenjeni in katere dejavnosti se tam odvijajo.

Mladinski centri predstavljajo središčno točko, kjer mladi razvijajo različne klubske aktivnosti in imajo možnost delovanja na preventivi, neformalnem izobraževanju in usposabljanju mladih na lokalni ravni. 28. maja 2010 je bil v Uradnem listu RS objavljen Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju, ki opredeljuje mladinski center in določa javni interes in način uresničevanja (Murn, Lebič in Skrinar, 2011: 11).

V zakonu (Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju, 2010) so mladinski centri definirani kot organizirana funkcionalna središča, ki so namenjena mladostnikom. Njihovo delovanje zagotavljajo pravne osebe javnega ali zasebnega prava, skupnost ali fizična oseba. V centrih se odvijajo programi v mladinskem sektorju ali mladinsko delo na ravni lokalne skupnosti. Zakon v 28. členu določa tudi sledeče dejavnosti mladinskih centrov. Centri morajo skrbeti za pogoje delovanja, druženje in druge aktivnosti mladih ter poskrbeti za ustrezno infrastrukturo. Zagotoviti morajo ustrezne prostorske pogoje in usposobljenost kadra za oporo mladinskemu delu ter opremo, ki jo centri za izvajanje mladinskega dela potrebujejo. Centri morajo izvajati ter razvijati programe na področju informiranja, neformalnega učenja ter svetovanja. Sodelujejo tudi pri prostovoljnem delu, mobilnosti mladostnikov, aktivni participaciji in državljanstvu, raziskovalnem delu ter povezovanju na mednarodnem nivoju. Predvsem pa morajo centri ustvarjati pogoje za razvijanje kritičnih ter ustvarjalnih mladih.

Mrgole (2003: 16) za poimenovanje ustanov, kjer se odvija mladinsko delo, uporabi termin "mladinsko središče". V Sloveniji sta se uveljavila dva modela, in sicer mladinski klubi in mladinski centri, obstajajo pa tudi druge oblike programov, ki jih poimenuje "druge mladinske iniciative".

Koncept mladinskega središča povzame po Williamsu (1998: 23) in ga razume kot projekt, ki na osnovi delujočih mladinskih iniciativ in že uveljavljenih programov podpira razvoj množične mladinske kulture.

Mrgole (2003: 16) mladinsko središče razume najprej kot lokacije in šele za tem organizacije, ki naj bi delovale po načelu neformalnih zbirališč mladih. Poleg znanj, ki jih dokazujejo šolska spričevala, mladi potrebujejo tudi znanja, ki so uporabna za življenje. Potrebujejo tudi širšo družbeno socializacijo, možnost ustvarjanja lastnih socialnih mrež, posredovanja in učenja iz izkušenj ter razvoj odnosa do različnih področji delovanja. V mladinskih središčih imajo priložnost dobiti vzpodbude, spretnosti in znanja, ki jih potrebujejo, lahko zadovoljijo svoje temeljne potrebe po kakovostnem preživljanju prostega časa odraščanja.

Kuhar (2007: 454) pravi, da mladinski centri oz. klubi nudijo široko ponudbo dejavnosti, prav tako pa predstavljajo tudi prostor avtonomnega in vrstniškega združevanja, s tem pa vzpodbujajo tudi generacijsko solidarnost.

Kristančič idr. (2007: 141) opredeli mladinske centre kot pomembne dejavnike, ki omogočajo in uresničujejo posebne oblike združevanja in preživljanja prostega časa mladostnikov. Dejavnosti v centrih imajo vzgojno noto, pospešujejo pa tudi proces socializacije. Med osnovne naloge mladinskih centrov spada oblikovanje takega programa dejavnosti, da zadovoljuje osebne in družbene potrebe po ustvarjalnem in samoiniciativnem izražanju, delu in življenju mladih.

Gril (2009: 23) vidi mladinske centre kot družabne in kulturne prostore, ki mladim omogočajo druženje in kreativno preživljanje prostega časa, s tem da organizirajo različne dejavnosti. Mladim nudijo možnost za druženje, aktivno participacijo in neformalno izobraževanje, je pa tudi prostor, ki spodbuja strpnost in odprtost do različnih ljudi in interesov. Mladi se tako učijo sprejemanja drugačnosti.

Mladinski centri pa poleg vseh dejavnosti, ki jih izvajajo nudijo tudi strokovno, svetovalno, organizacijsko, finančno, tehnično in drugo pomoč prostovoljnemu združenju, avtonomnim mladinskim skupinam in posameznikom. Tako imajo mladinski centri več funkcij: preventivno, razvojno, asociativno, izobraževalno, servisno ter informativno (Murn, Lebič in Skrinar, 2011: 10-11).

1.1.2. JAVNI ZAVOD MLADI ZMAJI - ČETRNI MLADINSKI CENTRI

»Javni zavod Mladi zmaji je leta 2009 ustanovila Mestna občina Ljubljana z namenom izvajanja programov, ki mladim in odrasčajočim omogočajo kakovostno preživljanje prostega časa. Cilj zavoda je v sodelovanju z Uradom za mladino MOL mladim in njihovim družinam z območja MOL zagotoviti možnost razvoja in podpore na poti do njihove samostojnosti« (Mladi zmaji, b.d.).

»Ustvarjamo okolje, kjer mladi odrasčajo v odgovorne, ustvarjalne, spoštljive ter spoštovane državljane, so vključevalni in se povezujejo. V vseh četrtih skupnostih bomo zagotovili program in poskrbeli, da so Mladi zmaji nepogrešljivi glas mladih in soustvarjalec življenja lokalnih skupnosti. Odkrito se spogledujemo z mednarodnim okoljem in postavljamo temelje za mladinski center, mladinsko delo, organiziranje in življenje, kjer se bodo dnevno govorili jeziki slikovitih kultur sveta« (Mladi zmaji, b.d.).

Poslanstvo Javnega zavoda Mladi zmaji je uveljaviti mrežo prostorov, kjer bi lahko mladi (vključno z osnovnošolci) in njihove družine kakovostno, ustvarjalno, aktivno ter varno preživljali svoj prosti čas. To zagotavljamo v obliki organiziranih dejavnosti z različnih področji, lahko pa sodelujejo tudi samostojno, glede na svoje lastne interese (Statut javnega zavoda Mladi zmaji, 2015).

Zavod zagotavlja dostop do urejenih prostorov za igro ter druženje najširši populaciji mladih in njihovim družinam. Z obveščanjem javnosti o svojih dejavnostih skrbi za dvigovanje zavesti o pomenu kakovostnega preživljanja prostega časa mladostnikov in njihovih družin. Zavod sodeluje tudi z drugimi javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami in posamezniki s področja delovanja zavoda, pri pripravi organiziranih in vodenih kulturnih in vzgojno izobraževalnih dejavnosti. Cilj Javnega zavoda je mladim na področju Mestne občine Ljubljana ponuditi možnost razvoja in pomoči na poti k njihovi samostojnosti (Statut javnega zavoda Mladi zmaji, 2015).

Vizija Javnega zavoda Mladi zmaji je zagotoviti program in priložnosti za aktivno participacijo mladih in mladinskih organizacij v vseh četrtih skupnostih v Ljubljani. Centri bodo postali nepogrešljiv glas mladih ter soustvarjalec aktivnega življenja lokalnih skupnosti. S tem bo zavod postal osrednja organizacija in primer dobre prakse na področju mladinskega dela (Letno poslovno poročilo, 2017).

1.1.3. DEJAVNOSTI JAVNEGA ZAVODA MLADI ZMAJI

Javni zavod ponuja širok nabor dejavnosti tako znotraj centrov, kot tudi z organizacijo raznih dogodkov in festivalov v lokalni skupnosti in s sodelovanjem pri projektih.

Dnevni centri ponujajo prostor za izvajanje raznih delavnic, ki jih izvajajo bodisi organizacije, financirane iz javnega razpisa, bodisi zunanji sodelujoči ali mladi izvajalci ter prostovoljci. Mladi tako dobijo priložnost, da spoznavajo svoje talente in interese ter pridobijo razne kompetence. Ponujajo tudi vadbo kickboksa, nedeljske plesne urice in fitnes sobo. Mladinski centri ponujajo tudi varen prostor za neformalno druženje mladih, ki predstavlja alternativo preživljanju časa na ulicah in parkih. Zaposleni nudijo tudi svetovanje in individualno delajo z mladimi, ki se soočajo z raznimi izzivi v času odraščanja. Odnos, ki ga koordinatorji in prostovoljci vzpostavijo z mladimi, omogoča varen prostor za izražanje stisk in težav. Povezujejo se z drugimi institucijami in družino. Četrtni mladinski centri organizirajo številne športne, kulturne dogodke in festivale v skupnosti. Sodelujejo tudi v skupnih projektih, kot so Partnerstvo zelena Ljubljana, Kolaž mladostni, Evropski teden mobilnosti 2017. Pripravljajo pester počitniški program v okviru raznih delavnic, enodnevnih izletov in tudi večdnevni počitnic (preživetje v naravi, podjetniški vikend...). Mladi zmaji vabijo mlade, da delijo in uresničujejo svoje lastne ideje, s katerimi bi izboljšali svoje življenje, življenje četrtna skupnosti ali mesta Ljubljana. Javni zavod ima tudi posebno enoto Ulični zmaji, ki opravlja ulično mladinsko delo in izvaja delavnice, dogodke in aktivnosti na različnih lokacijah. Za zaposlene organizirajo razna izobraževanja, prav tako pa imajo mesečno skupinsko supervizijo, vključujejo tudi sodelavce iz javnih del, organizirajo usposabljanja za prostovoljce, nudijo možnost študijske prakse in pripravništva. Sodelujejo tudi v mednarodnih projektih v okviru mladinskih izmenjav, treningov, seminarjev in strateških partnerstev. Usmerjeni so predvsem v krepitev promocije na družbenih omrežjih Facebook in Instagram z rednimi objavami. V letu 2017 je Četrtni center Zalog dobil nove prostore na novi lokaciji. Javni zavod Mladi zmaji je tudi koordinator mreže mladinskih centrov, ki mladim zagotavlja dostopnost široke palete mladinskih programov (Letno poročilo, 2017).

V letnem poročilu (Letno poročilo, 2017) je javni zavod iz tega, kar so o centrih povedali mladi, oblikoval sledeče smernice za mladinske centre:

- mladi želijo prostore in dejavnosti sooblikovati
- želijo si osebni odnos z ljudmi v mladinskih centrih
- mladi potrebujejo podporo za razvijanje idej, ob osebnih težavah, za osebno rast, za drzne korake in nove zgodbe
- prostore vidijo kot prostor, kjer lahko širijo svojo socialno in podporno mrežo

Leta 2017 je center obiskalo ali sodelovalo v aktivnostih zunaj centra 4.299 mladih, skupaj pa so zabeležili 22.216 obiskov. Povprečni obisk v vseh štirih centrih je 70, od tega povprečno 35 obiskovalcev, starejših od 15 let. Glede na udeležbo prevladujejo fantje v razmerju 62,75 : 37,25. V primerjavi s prejšnjim letom opazajo počasen porast deleža deklet. Glede na leto 2016 beležijo tudi več ur programa oz. odprtja centrov (Letno poročilo 2017: 66).

1.2. MLADINSKO DELO

Urad Republike Slovenije za mladino definira mladinsko delo kot usmerjeno in prostovoljno aktivnost mladostnika v njegovem prostem času, ki je vezana na okolje zunaj formalnega izobraževanja, zaposlitve ali družine. Te aktivnosti so tako del neformalnega učenja mladih ter prispevajo predvsem k socialnemu in osebnostnemu razvoju, hkrati pa vplivajo tudi na skupnost, v kateri živijo. Mladinsko delo zlasti omogočajo mladinske organizacije in nevladne organizacije, ki delajo z mladimi (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2018). Da je mladinsko delo izobraževanje, ki je zasnovano tako, da pospešuje osebni in socialni razvoj mladih, pa se strinja tudi Kern (2005:16 v Vavpotič 2007: 38). Avtor meni, da naj bi mladinsko delo delovalo v funkciji pospeševanja pozitivne vizije mladih, njihovega razvoja ter prispevka skupnosti. Prvenstveni cilj mladinskega dela ni reševanje socialnih problemov, temveč mora biti razumljeno kot nekaj, od česar imajo korist vsi mladi (Kern 2005: 45 v Vavpotič 2007: 38).

O definiciji mladinskega dela govorita tudi avtorici Kuhar in Leskošek (2008: 328-329), ki pravita, da mladinsko delo pospešuje družbeno integracijo mladih ter spodbuja mlade k aktivnemu državljanstvu. Kakovost dela z mladimi pa je odvisna od možnosti financiranja

in predvsem od ustreznega usposabljanja ter izobraževanja mladinskih delavcev.

Cilj je, da so mladi aktivno udeleženi, da zadovoljijo aktualne potrebe ter pridobijo znanja in veščine, ki jih potrebujejo v svojem vsakdanjem življenju, a jih ne morejo dobiti v drugih formalno izobraževalnih sistemih. Tako na nacionalnih kakor tudi na lokalnih ravneh v Evropi je torej vodilno načelo pomagati mladim, da organizirajo lastne dejavnosti in pri odkrivanju lastnih načinov izražanja. Javni sektor naj bi za učinkovito mladinsko delo priskrbel mnoge infrastrukturne storitve, med njimi tudi podporne sisteme za mladinske organizacije. Priskrbeti mora možnost za mladinsko informiranje in svetovanje, prav tako pa omogočiti priložnosti za medkulturne izkušnje ter dostop do novih tehnologij. Avtorici pravita tudi, da je problem, da je prosti čas preveč izobraževalno naravnan s strani odraslih. Vključenost mladih ne pomeni, da morajo mladi izbirati med že obstoječo ponudbo, temveč da sami oblikujejo dejavnosti in imajo vpliv na stvari.

Mrgole (2003: 44-45) pravi, da v zadnjih letih naraščajo razprave o kakovosti v dejavnostih in programih, kjer so učinki odvisni od odnosov med ljudmi. Na kakovost mladinskega dela vpliva več dejavnikov, ki so medsebojno prepleteni, za lažje razumevanje pa jih avtor razdeli na tri ravni:

- »raven potencialov (vednostna, programska izhodiščna in človeški viri),
- raven izvajanja (lastnosti delovanja organizacije, kakovost izvajanja konkretne programske ponudbe),
- zagotovila za delovanje in kontinuiteto (delovanje podpornega sistema na način sistemskih zagotovil in servisa za razvoj in evalvacijo programov).«

Avtor v svoji knjigi navede stroko kot podlago, vrednote mladinskega dela, ciljno načrtovanje dejavnosti, izobraževanje mladinskih delavcev, usmerjenost k neformalnemu učenju, notranjo evalvacijo dosežkov, kakovostno komunikacijo, kakovost na ravni človeških virov in kadrov, kakovost na ravni delovanja organizacije ter kakovost izvajanja mladinskih programov kot bistvena načela kakovostnega mladinskega dela (Mrgole, 2003).

1.2.1. MLADINSKI DELAVEC

V mladinskem sektorju poklicni profil mladinskega delavca vključuje različne tipe kadrov. Mladinski delavci se ukvarjajo z mladimi v obliki projektnega dela, vodenja skupin, informiranja, različnih neformalnih izobraževanj ter v raznih oblikah strokovne pomoči mladim. Mladim pomagajo razvijati njihove talente in sposobnosti, predvsem tudi na področju neformalnega izobraževanja. Mladinski delavec je strokovnjak za organiziranje prostočasnih aktivnosti mladih in za umeščanje te aktivnosti v družbene procese načrtovanja in odločanja. Skupaj z mladimi torej načrtuje projekte, programe, jih nudi podporo, sodeluje z drugimi strokovnjaki, s starši in skupinami v skupnosti. Mladinski delavec skrbi tudi za razvoj institucij, ki skrbijo za vključenost mladih. Za mladinskega delavca je bistveno, da zna privabiti čim več mladih k aktivnemu sodelovanju, jih navduševati in motivirati za aktivno preživljanje prostega časa, kjer razvijajo svoje sposobnosti, hkrati pa upoštevati njihove raznovrstne potrebe (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2018).

1.2.2. POTREBNA ZNANJA MLADINSKIH DELAVCEV

Mrgole (2003: 85-86) navaja pogoje za kakovostno izvedeno delo z mladimi:

- strokovnjak mora dobro poznati teorijo o mladih,
- koncept mladinskega dela mora biti dobro in jasno izdelan,
- strokovnjak mora poznati metode neformalnega dela z mladostniki,
- slediti mora načelu, da delajo za skupno stvar,
- izdelan mora biti koncept delovanja organizacije ter dolgoročni cilji,
- strokovnjak mora poznati razne praktične primere dobre prakse,
- znati je potrebno evalvirati pretekle praktične izkušnje,
- imeti mora organizacijske sposobnosti,
- poznavanje marketinga za neprofitne organizacije,
- poznavanje priprave animacijskih aktivnosti,
- potrebna je dobra informacijska mreža ter sistem pretoka in posredovanja kakovostnih informacij,
- organizacija mora imeti dobro ime med mladimi,
- znati je potrebno prepoznavati potrebe mladostnikov,

- strokovnjak mora biti ustvarjalen pri vodenju aktivnosti,
- ohranjati je potrebno skupinsko povezanost, razvijati talente in kompetence mladostnikov,
- mladi morajo imeti možnost, da se identificirajo z vodjem programa,
- vodenje mladinskega dela mora biti demokratično, poznati pa je potrebno tudi ostale pristope vodenja,
- ponudba mora biti dovolj pogosta,
- mlade je potrebno navduševati za sodelovanje,
- z mladimi mora biti vzpostavljen stik,
- strokovnjak mora imeti sposobnost vodenja skupine na improviziranih prostorih za izvedbo skupne delovne akcije,
- znati pridobiti vire financiranja,
- znati identificirati ovire pri delu in najti načine za njihovo premagovanje,
- vzpostavljena mora biti dobra komunikacija z drugimi potrebnimi viri podpore,
- potrebna je tekoča komunikacija z ostalimi pomembnimi viri podpore,
- zagotovljena medijska promocija dejavnosti.

Mladinski delavci za kakovostno izvajanje mladinske dejavnosti potrebujejo predvsem različna znanja in kompetence, saj je prav izobraženost zagotovilo, da lahko strokovnjak vzpostavi profesionalen odnos. Izobraževanje omogoča, da se mladinski delavec identificira z glavnimi značilnostmi stroke ter da zna evalvirati svoje znanje. Prav tako pa motivira mladinske delavce in jim nudi razne kompetence, da lahko premagujejo ovire, s katerimi se srečujejo v praksi (Mrgole, 2003).

Kako ravnati z znanjem, govori tudi sodoben koncept socialnega dela znanje za ravnanje. Za socialno delo zelo pomemben koncept govori o posebnosti v stroki razvitega znanja in o posebnosti ravnanja z njim. Koncept izostri potrebo po teoretskem in praktičnem znanju, ki mora biti tako, da ga lahko podelimo z ljudmi. Gre torej za znanje, ki ga je v procesu pomoči mogoče prevesti v akcijo. Pomembno je, da strokovnjak zna vzpostaviti in skozi proces sodelovanja vzdrževati deloven odnos, ter da zna podeliti strokovno znanje s sogovorniki in s tem omogoči prevajanje v osebni ali lokalni jezik in nazaj v jezik stroke. Pomembno je torej, da v pogovoru podelimo koncepte, ki definirajo naše sodelovanje.

Pojasnimo koncept delovnega odnosa, instrumentalne definicije problema, ravnanje iz perspektivne moči, kajti to je socialno delovni način ravnanja z znanjem, ki prispeva k soustvarjanju zelenih rešitev (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005).

Avtorji navajajo tudi različna načela, ki morajo biti upoštevana pri delu z mladimi. Tako na primer Kern (2005:46 v Vavpotič 2007: 43) pravi, da mora biti delo z mladimi skladno z naslednjimi načeli:

- spoštovati se mora različnost mladostnikov,
- delo z mladimi je zaradi mladosti in ne, ker bi bili označeni za odklonske,
- praksa mora biti učinkovita in mora promovirati enakost, priložnosti za mlade ter učenje odgovornosti,
- diskriminacija in predsodki se morajo izpodbijati,
- pospeševati se mora osebni, socialni in izobrazbeni razvoj mladih,
- mlade je potrebno podpreti pri tem, da uveljavljajo svoje pobude v družbi,
- mladim je potrebno pomagati pri prehodu v neodvisnost.

Avtor pri tem kot pomembno poudarja tudi, da mora biti udeležba in vključevanje mladostnikov prostovoljna, da se preko vključevanja mladih v razne dejavnosti krepi njihovo aktivno državljanstvo. Da naj bi sodelovanje mladih in odraslih mladim omogočalo priložnosti za razvoj programov, ki temeljijo na neformalnem izobraževanju. Pomembno pa je tudi, da zaposleni mladim zagotavljajo podporo z aktivnim poslušanjem, zagovorništvom in s pomočjo pri izenačevanju priložnosti (Kern 2005:46 v Vavpotič, 2007: 43).

Kot sva omenili prej, je pomembno, da strokovnjak zna vzpostaviti in ohranjati delovni odnos z uporabnikom. Odnos, ki ga ima socialni delavec z uporabnikom, je delovni odnos in prav to je prva naloga strokovnjaka, da ta odnos vzpostavi (Čačinovič Vogrinčič, 2002: 91). Strokovnjak se na ta odnos lahko opira pri tem, ko z uporabnikom vzpostavlja pogovor, ki mu omogoča, da lahko z uporabnikom raziskuje in soustvarja rešitve (Čačinovič Vogrinčič, 2006). Besede, ki opogumljajo in dajejo moč, ki so pozitivne in ne izključujejo, so tiste besede, ki spremljajo delovni odnos, pogovor pa je prostor, v katerem poteka proces pomoči. Socialni delavec in uporabnik sta v procesu pomoči sogovornika, ki skupaj raziskujeta in soustvarjata zelene korake in spremembe.

Pogovor tako omogoči, da se sogovornika srečata z raznovrstnimi, dragocenimi izkušnjami, hkrati pa oba prispevata svoj delež k rešitvi, kjer uporabnik dobi izkušnjo spoštovanja in osebnega dostojanstva (Čačinovič Vogrinčič, Kobač, Mešl in Možina, 2005).

Pri tem bi omenili avtorja, ki našteva naslednja načela, ki so pomembna pri navezovanju stika z mladimi:

- mladi se sami odločijo, če želijo biti udeleženi v programih, tudi če je njihov razlog za udeležbo samo želja po druženju in zabavi,
- strokovnjak mora pri delu z mladimi izhajati iz izkušenj, ovir, čustvovanj, motivov, razvojnih značilnosti konkretnih mladih v danem prostoru,
- delo z mladimi je namenjeno mladim samo zato, ker so mladi in ne zato, ker naj bi bili družbeno odklonski,
- potrebno je upoštevati mladostnikov družbeni, psihološki in tudi sociološki kontekst (Mrgole, 2003: 66).

K tem avtor navaja še nekaj lastnosti mladinskih delavcev, ki so se izkazale za koristne:

- mladinski delavec mora biti v odnosu z mladimi prijazen in znati mora ohranjati neformalnost,
- deluje tako, da vzdržuje dobro sodelovanje v skupinah,
- zna biti ustvarjalen,
- vedno išče praktične rešitve,
- v delu z mladimi vidi smisel,
- verjame, da se ovire, ki se pojavijo kot del dela z mladimi, lahko premagajo (Mrgole, 2003: 83).

Vavpotič (2007: 47) pa v svojem delu sklene, da je bistveno za delo z mladimi, da se jim omogoča različne priložnosti, da se pospešuje njihov razvoj, da imajo možnost uveljaviti svoje lastne potrebe in želje, da se spodbuja različnost in strpnost ter da se omogoča enakost, avtonomnost, solidarnost, odgovornost, pluralnost in integracija.

Poleg vseh potrebnih znanj pa je pomembno tudi, da je mladinski delavec sproščen, ima smisel za humor, je nekonvencionalen, hkrati pa postavlja meje in je vztrajen. Znajti se mora tudi v zelo nepričakovanih situacijah, ki jih ni mogoče vnaprej predvideti (Mrgole, 2003: 81).

Poštrak (2011: 203) poudarja, da mora vsak, ki dela z mladimi, upoštevati in spoštovati življenjski svet konkretnega mladostnika, prav tako pa je pomembno, da sodeluje še z drugimi strokovnjaki v njegovi šoli in obratno.

Včasih mladostnik odrašča v neustreznem, zanj obremenjujočem in neustreznem okolju, in posledično se njegove stiske in težave manifestirajo v njegovem prostem času. Zato je prosti čas zelo pomemben za strokovnjake, saj lahko prav v prostočasnih aktivnostih zaznavajo opozorila, da je mladostnik v stiski (Poštrak, 2003). Prav zato je pomembno, da se socialnodelovni koncepti uporabljajo tudi v mladinskih centrih, saj nam, kot pravi Čačinovič Vogrinčič (2002, delovni odnos omogoča boljše sodelovanje in omogoča, da se mobilizira moč mladostnikov.

Socialnodelovni koncepti, ki so nam lahko v pomoč pri delu z mladimi, so po Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina (2005) tisti teoretski koncepti, ki socialnodelovno ravnanje umeščajo v konstruktivni miselni koncept, v postmoderno paradigmo socialnega dela.

Čas postmodernizma pa se v socialnem delu kaže tako, da je v ospredje postavljeno vprašanje odnosa med soudeleženci v projektih pomoči in da je na novo definiran proces dogovora, sporazumevanja in razgovora (Čačinovič Vogrinčič, 2002: 93).

Pri delu z mladimi je pomembno, da smo v vlogi sogovornika, ki ne išče resnice in vzrokov, temveč soustvarja želene rešitve. Kako zavzeti tako vlogo v procesu pomoči, nam narekuje koncept etike udeležnosti, ki omogoča, da objektivnega opazovalca zamenja sodelovanje, kjer nihče nima zadnje besede, saj je bistvo pogovor, ki se nadaljuje (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005). Etika udeležnosti tako postane osrednja vrednota socialne akcije, kjer ni več iskanja resnice in vzrokov (Hoffman 1994 v Čačinovič Vogrinčič, 2006:19). Z uporabo tega koncepta se odpovemo moči, ki nam ne pripada, odstopimo od tega, da posredujemo resnice in rešitve, namesto tega pa se z uporabniki podamo v raziskovanje. V procesu dela tako postanemo udeleženi kot sogovorniki in soustvarjalci (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005: 12).

V deloven odnosu z mladimi ne smemo pozabiti zavarovati sedanjosti. Po definiciji Čačinovič Vogrinčič (2002) je to najbolj dragocen čas, ki ga imamo na voljo za delo.

Koncept ravnanje s sedanjostjo nikakor ne zanika izkušenj iz preteklosti, vendar pa nas te zanimajo le zaradi nalog, ki jih imamo v sedanjosti in projektov za prihodnost. Sedanjost tako zagotavlja vsem udeleženi možnost, da ustvarijo novo zgodbo in možnost, da uporabniki dobijo novo izkušnjo o spoštovanju in kompetentnosti.

Koncept, za katerega meniva, da ga je pri delu z mladimi zelo pomembno konstantno uporabljati, pa je koncept avtorja Dennisa Saleebaya, ki ga v socialnem delu imenujemo perspektiva moči. Koncept nam narekuje, naj pri delu z uporabniki iščemo njihove vire moči, potenciale in dobre izkušnje. Saleebey (1997: 3 v Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005: 12) pravi: »Praksa, ki temelji na perspektivi moči, pomeni, da bo vse, kar delaš kot socialni delavec, utemeljeno s tem, da pomagaš odkriti, olepšati, raziskati in izkoristiti klientovo moč in vire, ko mu pomagaš, da doseže svoje cilje, uresniči svoje sanje in razbije okove ovir in nesreč.« Gre torej za proces, v katerem se odkrivajo nove moči in uresničujejo želene spremembe s sodelovanjem. Izkušnja o dostojanstvu in izkušnja, da se posamezniku prizna, da je kompetenten za svoje življenje, pa je prvi vir moči (Čačinovič Vogrinčič, 2002: 93-94).

Saleebay (1997 v Čačinovič Vogrinčič, 2006: 20) pravi: »Formula je preprosta: mobiliziraj moč klientov (talente, znanja, sposobnosti, vire) s ciljem, da podpreš njihova prizadevanja, da dosežejo svoje cilje in vizije, in stranke bodo imele boljšo kvaliteto življenja, tako, ki bo v skladu z njihovimi koncepti kvalitete. Čeprav je recept preprost, mu sledi trdo delo.« Kakšno delo naš čaka in kako trdo je to delo, pa lažje razumemo s pomočjo Saleebayevega (1998) leksikona moči, ki vsebuje sledeče temeljne koncepte in načela (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005: 13- 14):

I. »Dodajanje moči

Bistvo tega elementa je podpiranje uporabnikov pri odkrivanju svojih virov in moči v sebi in okoli sebe. Moč uporabnika je obnovljiva in jo je mogoče razširiti, zato je pomembno, da ko jo odkrijemo, jo podpremo v skupnosti.

II. Včlanjenost

Gre za potrebo ljudi, da smo spoštovani in cenjeni člani družbe in če naš uporabnik nima kje biti in komu pripadati, je naša strokovna naloga, da ga vključimo. Gre za varen prvi korak k moči, je zelo težak in obvezen.

III. Moč okrevanja

Okrevanje kot tretji element leksikona moči temelji na spoznanju, da ljudje in

skupnosti okrevajo in premagujejo tudi težke in boleče izkušnje. Koncept okrevanja govori o človeški moči, da okreva, da si ljudje lahko opomoremo.

IV. Zdravljenje in celostnost

Saleebay trdi, da je človek naravnan k zdravljenju in ima sposobnost ozdraveti. Ljudje imamo na voljo notranji sistem podpore, ki deluje neodvisno od zunanjih vplivov zdravljenja. Spoznati, da ima uporabnik notranjo modrost, da prepozna, kaj je zanj dobro, je za socialno delo nov izziv.

V. Dialog in sodelovanje

Dialog in sodelovanje kot vir moči sta povezana tudi z etiko udeležnosti v soustvarjanju novih izkušenj in novih zgodb, do katerih pride na podlagi razumevanja, sodelovanja in dogovarjanja. Saleebay pravi, da sta dialog in sodelovanje največ, kar lahko damo.

VI. Odpoved nejevernosti

Ker je »ne verjeti« uporabniku in pričakovanje, da strokovnjaki vedo bolje od uporabnika, globoko zasidrano v kulturi poklicev, ki pomagajo ljudem, je priznati uporabniku pravico do resničnosti in verjeti udeležnim v problemu, težka naloga. Odpoved nejevernosti je element, s katerim se moramo soočiti in naučiti ravnati.«

Žal so mladostniki pogosto deležni grajanja in vrednostnih sodb, zato je izrednega pomena, da pri delu z njimi uporabljamo jezik socialnega dela, ki je, kot navaja avtorica Čačinovič Vogrinčič (2010: 243), vedno pozitiven, ne ocenjuje, ne obsoja, ne stigmatizira in ne razvrednoti. In kot navaja Postrak (2011: 205), je zelo pomembno, da se strokovni delavci, ki delajo z mladimi, ne fokusirajo na to, kakšni bi mladostniki po nekih normah morali biti, temveč je pomembno, kakšni so v danem kontekstu in kaj lahko v tem trenutku z njimi soustvarimo, da jim bo bolje.

Polje neformalnega dela z mladimi, zahteva da presežemo odnose, ki so se uveljavili s šolsko pedagogiko (Mrgole, 2003: 17). Mladi potrebujejo, kot pravijo Čačinovič Vogrinčič, Barle in Kos (2008), spoštljive in odgovorne zaveznike, ki bodo znali prepoznati njihove talente in skupaj z njimi soustvarjati.

Skleneva lahko, da mora imeti strokovnjak, ki opravlja mladinsko delo, kar veliko raznovrstnih kompetenc. Upoštevati mora potrebe mladostnikov, voditi programe, aktivnosti, imeti pregled nad delovanjem mladinskega centra ali organizacije. Ker se mladinski delavci srečujejo z različnimi mladostniki, je nujno potrebno, da poznajo njihove

različne življenjske svetove, in da znajo uporabljati različna teoretična znanja, kjer pa so jim v veliko pomoč lahko tudi socialnodelovni koncepti.

1.3. TEORETIČNA IZHODIŠČA SOCIALNE PEDAGOGIKE

Pri delu z mladostniki pa pride v poštev tudi socialna pedagogika, ki jo avtor Kyriacou (2009 v Grill, 2015: 10) opredeli kot teorijo in prakso, katere namen je spodbujanje posameznikovega razvoja, socialnega izobraževanja ter dobrega počutja otrok in mladostnikov.

Socialna pedagogika kot stroka izhaja iz različnih teoretskih okvirov in pristopov, ki so osnova za delo socialnih pedagogov, saj poznavanje, razumevanje in upoštevanje posameznika ter njegovega položaja v družbi skozi različne teoretske modele predstavlja eno izmed temeljnih socialnopedagoških kompetenc (Kobolt in Dekleva, 2006).

Na kratko bova opisali bistvene teoretske pristope, na katere se opira stroka, ter se skozi študijski program najpogosteje omenjajo.

Usmerjenost v življenjski vsakdan in življenjski svet uporabnika

Koncept, ki ga je razvil nemški socialni pedagog Hans Thiersch (1986) skuša posamezniku pomagati obvladovati življenjske situacije v vsakodnevem življenju. Tak pogled torej zahteva celostno zaznavanje življenjskih možnosti in problemov uporabnika v njegovem življenjskem svetu. Pomeni usmeritev mladinske pomoči na trenutni položaj mladostnikov, ki ga zaznamujejo neenakost, pluralizacija življenjskih področij in individualizacija življenjskih načinov. Na življenjski svet usmerjena socialna pedagogika torej temelji na načelih regionalizacije, preventive, decentralizacije pomoči, na integraciji in participaciji, hkrati pa išče med neformalno, vsakdanjo-laično socialno pomočjo in njenimi lastnimi formalnimi, profesionalnimi možnostmi (Zorc-Maver, 1997: 39). S preventivo je mišljeno splošno preprečevanje, ki teži k stabilizaciji vsakdanjih obremenitev in meri na pravične življenjske razmere. Decentralizacija in regionalizacija v ospredje postavljata dostop do pomoči in njeno vključitev v skupnost. Integracija vključuje, zahteva enakost ter pravico do različnosti za vse. Participacija pa poudarja udeleževanje in soodločanje uporabnikov. Pomembna je tudi bližina vsakdana, ki podobno kot decentralizacija in regionalizacija

poudarja dosegljivost in dostopnost ponudbe za uporabnike (Grunwald in Thiersch, 2008 v Grill, 2015: 12).

Hermenevtični pristop v socialni pedagogiki

Eden izmed bistvenih sodobnih socialnopedagoških diskurzov je hermenevtično razumevanje posameznikovega umeščanja v socialni prostor, pri čemer se upošteva njegove predstavitve o sebi in življenjske usmeritve (Kobolt, 1999: 326). Da uporabljamo hermenevtični pristop v praksi pomeni, da se ukvarjamo z zgodbo, kjer ima pomembno vlogo empatija in vživljanje v vlogo uporabnika. Pri interpretaciji ne gre za objektivno spoznanje tistega, kar je imel uporabnik v mislih, temveč pomeni, da se na novo formirajo in konstruirajo življenjske izkušnje uporabnika (Shleiermacher; po Rutar, 1996 : 47 v Rapuš Pavel, 1999: 52).

Kontekstualizem in sistemski pristop v socialni pedagogiki

Kontekstualni pristop razvoj posameznika pojmuje kot posledico dinamične interakcije med posameznikom in okoljem, pri čemer se oba nenehno spreminjata (Horvat, 2003). »Gre za koncept, ki predpostavlja, da je posameznik dejaven in pomemben del celotnega, kompleksnega in dinamičnega sistema posameznik – okolje. Znotraj tega sistema se posameznik razvija in se vanj vključuje kot celovita, kompleksna in dinamična celota. Tako torej ni mogoče razumeti delovanja socialnega sistema brez možnosti vpogleda v delovanje posameznika in ni mogoče poznati delovanje posameznika, ne da bi poznali njegovo okolje« (Magnusson in Stattin 1998 v Horvat, 2003: 281). Uporaba kontekstualizma omogoča strokovnjaku poseganje na različna področja, kjer dobi vpogled v celoto življenjskega sveta uporabnika in lahko celostno načrtuje intervencije (Horvat, 2003). V ospredju je razumevanje in proučevanje odnosov in struktur, kjer je v središču analiza interakcije in komunikacije. Iz vidika sistemske teorije posameznika razumemo kot celoto, vključeno v različne sisteme, v okviru katerih zadovoljuje svoje potrebe. Tako razumemo tudi, da so stiske posameznika in skupine rezultat interakcije in odnosov v socialnem okolju (Kobolt in Rapuš Pavel, 2006 v Grill, 2015: 13-14).

Večperspektivni pristop v socialni pedagogiki

Avtorici Kobolt in Rapuš Pavel (2004b: 284-286) pristop uvrščata v okvire sistemske naravnosti in v okvire življenjskega konteksta, interakcijsko-komunikacijsko - participativno paradigmo ter v pojmovanje krožnosti procesa ocenjevanja-interveniranja-evalviranja. Sistemska naravnost poudarja pomen konteksta, funkcij ter vplivov, ki jih elementi konteksta med seboj delijo s komunikacijo in interakcijo. Strokovnjak ne ugotavlja, kaj je narobe oziroma zakaj se je nekaj zgodilo, temveč prepozna nastajanje interakcijskih vzorcev in se sprašuje kako bi z obstoječimi viri omogočali spremembe v obstoječih interakcijah. Nastavki sistemske teorije nas tako ne usmerjajo le k prepoznavanju težav, temveč v socialno akcijo, ki je usmerjena v okolje. Razumevanje življenjskega konteksta pomeni, da je delo strokovnjaka usmerjeno na uporabnika, na problemsko situacijo in življenjske perspektive, kar pa dopolnjuje refleksija postopkov profesionalnega ravnanja. Strokovnjak razume individualne in socialne pogoje kot povezane in spreminjajoče se. Izhaja iz subjektivnega doživljanja in podpira proces spreminjanja. Interakcijsko-komunikacijska - participativna paradigma nas nagovarja, da situacijo razlagamo in opisujemo kot soodnosno, saj je vsako dogajanje odnosni pojav, ki se realizira v komunikaciji. To namreč omogoča aktivno sodelovanje uporabnika, artikulacijo pogledov, pričakovanj, potreb in pogledov vseh udeležencev. Ta način dela strokovnjaku odvzema moč odločanja in ga usmerja v skupno akcijo. V elementu krožnosti procesa ocenjevanja-interveniranja-evalviranja pa avtorici operacionalizirata proces ocenjevanja in ga povežeta z evalviranjem in interveniranjem kot tremi ključnimi segmenti, ki se med seboj prepletajo in vplivajo drug na drugega. Ta del tako rekoč predstavlja zemljevid za ravnanje.

Odnos in dialog

Delo socialnih pedagogov temelji na osebnem odnosu. Socialno pedagoški odnos je vsak pomemben medosebni odnos, ki nastane med socialnim pedagogom in uporabnikom, kjer strokovnjak nadzorovano vodi interakcijo z uporabnikom. Tu pride v poštev šest pomembnih elementov:

1. Usmerjenost na naloge in osebe – treba je uravnotežiti oba vidika.
2. Simetrija in asimetrija odnosa – oba v odnosu lahko prevzameta podrejen ali nadrejen položaj, možne so menjave vlog ter različni vedenjski vzorci.

3. Fleksibilnost in doslednost – potrebna je prava mera fleksibilnosti, za katero je odgovoren strokovnjak.
4. Prevzemanje in predajanje odgovornosti – strokovnjak mora uporabnika motivirati in mu omogočiti osebno rast, da bi postal avtonomen.
5. Zadržanost in angažma – uporabniku moramo dati prostor za angažma, da pokaže lastno iniciativo, kar je lahko tudi cilj obravnave.
6. Bližina in distanca – gre za težavnejšo komponento odnosa, saj je težko najti pravo mero bližine in distance. Na eni strani je težava prevelika razdalja, zaradi katere strokovnjak uporabnika ne more razumeti, na drugi pa je težava tudi prevelika bližina, saj lahko vodi v odvisnost uporabnika od strokovnjaka (Krajncan in Bajželj 2008: v Grill, 2015: 15).

Delo in odgovornost strokovnjaka je, da ustvarja prostor za pogovor z uporabnikom, ki omogoča dialog in sodelovanje (Čačinovič Vogrinčič, 2000). Dialog pomeni odpiranje medprostora med dvema sodelujočima. Tako strokovnjak sledi uporabniku, ga posluša in spremlja, na isti način pa sodeluje tudi uporabnik (Razpotnik 2006 v Grill, 2015: 16)

Krepitev moči in participacija uporabnika

Tako kot v socialnem delu je tudi v socialni pedagogiki pomemben koncept krepitev moči. Kot sva že omenili, gre za nudenje podpore uporabniku, kjer strokovnjak dela skupaj z njim. Uporabnika tako spodbuja, da sam doseže svoje cilje s pomočjo virov in potencialov, ki jih ima, hkrati pa spodbuja iskanje novih virov moči, novih pozitivnih izkušenj. Uporabnik tako prevzame nadzor nad svojim življenjem (Videmšek, 2008).

Vidimo lahko, da imata socialno delo in socialna pedagogika podobne teoretične koncepte iz katerih izhajata. Skupna jim je usmerjenost na uporabnika, raziskovanje njegovega življenjskega sveta v interakciji s socialnim okoljem, sodelovanje v osebnem odnosu in dialogu. V obeh strokah objektivno obravnavanje uporabnika zamenja sodelovanje, kjer strokovnjak pri svojem delu izhaja iz perspektive moči.

1.3.1. KOMPETENCE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Na rezultat študijskega procesa oziroma na zaposljlivega diplomanta z doseženimi znanji in kompetencami, ki so potrebne, da lahko uspešno vstopi na trg dela, pomembno vpliva kakovost študijskih programov. Prav zato je potrebna razvojno usmerjena strategija visokošolskega prostora, podprta z ustrezno merljivimi kazalci, na podlagi katerih bo lahko vsak uresničeval zastavljene cilje in spremljal svoje napredovanje (Jesih, 20013: 40).

V zadnjem času se v izobraževanju in oblikovanju politike uveljavlja pojem kompetenc, ki pomeni sposobnost uporabe znanja v praksi. Znanе so tri kategorije kompetenc, ki so pogosto med seboj povezane. To so: teoretske, strokovno specifične in generične kompetence.

Vendar pa pridobljeno znanje med študijem v razmerju do kompetenc samo po sebi še ne pomeni dejanske zmožnosti za uporabo znanja (Kristl, 2013: 19).

Avtor Bezenšek (2007:12) pravi, da ne moremo predpostavljati, da če posameznik doseže višjo izobrazbo, da je tudi bolj kompetenten, ker enopomenske zveze med kompetentnostjo in stopnjo dosežene izobrazbe ni, čeprav pa je tudi res, da je kompetentnost merilo uspešnosti v izobraževanju. Končni in glavni cilj institucionalnega formalnega izobraževanja je seveda, da posameznik razvije takšno kompetentnost, da zna prevzeti odgovornost za svoja dejanja in da je sposoben konstruktivno reševati težave, s katerimi se sooča.

Delo na področju socialnega varstva zahteva, da je posameznik usposobljen, da zavzema etično držo in zna sodelovati na več ravneh tako z uporabniki kot tudi z raznimi institucijami. Potrebno je, da posameznik pridobi zadostna teoretična in praktična znanja, saj mora tudi med krajšimi izobraževalnimi procesi spoznati socialne probleme in načine njihovega reševanja (Mikulec, Regvar 2014 v Černivec, 2015: 32).

KOMPETENCE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA SOCIALNO DELO IN SOCIALNA PEDAGOGIKA

SPLOŠNE KOMPETENCE PROGRAMA	SOCIALNO DELO	SOCIALNA PEDAGOGIKA
Poznavanje in razumevanje konceptov, teorij in fenomenov ter metod in postopkov stroke	da	da
Sposobnost analize in sinteze	da	da
Sposobnost uporabe znanj, postopkov in metod	da	da
Sposobnost za strateško razmišljanje in ravnanje	da	da
Sposobnost kritične in etične (samo)refleksije mišljenja in ravnanja		da
Prepoznavanje, razumevanje in odzivanje na raznolikosti	da	da
Sposobnost prepoznavati in razumeti človeške krize in stiske, ki so vezane na družbeno in osebno pogojene okoliščine	da	da
Upoštevanje perspektive uporabnika	da	da
Veščine komuniciranja	da	da
Inovativnost	da	da
Sposobnost za delo v timu, za skupinsko in projektno delo	da	da
Sposobnost mreženja/ sodelovalno delo.	da	da
Sposobnost skupnega vodenja in soupravljanja	da	da
Sposobnost delovanja v mednarodnem in pluralnem strokovnem okolju	da	da
Profesionalnost	da	da
Informacijska pismenost.	da	da
Komuniciranje v tujem jeziku/mednarodno zastopanje stroke	da	da

Fakulteta za socialno delo (b.d), Pedagoška fakulteta (2017).

Večina predmetno specifičnih kompetenc izobraževalnega programa socialno delo in socialna pedagogika izhaja iz enakega načela, lahko bi rekli da gre za zelo podobne

kompetence, ki se razlikujejo le glede na uporabo na bistveno različnem področju delovanja.

PREDMETNO SPECIFIČNE KOMPETENCE	SOCIALNO DELO	SOCIALNA PEDAGOGIKA
Izvajanje projektov, procesov pomoči, programov	Sposobnost soustvarjanja izvirnih projektov podpore in pomoči v dialogu z uporabniki in drugimi udeleženci na konkretnem področju SD	Obvladanje postopkov in principov svetovalnega dela in načrtovanje ter izvajanje intervencijskih programov Načrtovanje in oblikovanje individualiziranih programov socialno pedagoškega dela Priprava, vodenje in evalvacija posebnih socialno pedagoških projektov (npr. projektov prostovoljnega ali preventivnega dela, zagovorništva, skupin samopomoči, itd.)
Razumevanje delovanja institucij	Razumevanje delovanja institucij in izboljševanje institucionalnih praks na konkretnem področju SD	Razumevanje odnosov med vzgojno izobraževalno institucijo in socialnim okoljem - sistemsko gledanje in delovanje Razumevanje institucionalnega delovanja, vpliva institucij na uporabnike, ozaveščanje lastne institucionalne vpetosti
Razumevanje vsebine in teorije stroke	Znanje in razumevanje zgodovine razvoja strokovnih pojmov in praks na konkretnem področju SD	Poznavanje vsebine in metodike področja Razumevanje in uporaba kurikularnih teorij ter splošnega in didaktičnega znanja na predmetnem področju Interdisciplinarno povezovanje vsebin Poznavanje in razumevanje teoretičnih osnov svetovalnega dela Poznavanje teoretičnih osnov področja socialne pedagogike in njihova uporaba v praksi
Refleksija, intervizija, supervizija	Spretnosti prepoznavanja in obvladovanja lastnih občutkov in sposobnost iskanja pomoči zase Sposobnost sodelovanja v superviziji, interviziji in drugih oblikah podpore svoji lastni praksi socialnega dela znotraj svoje učne skupine oz. na terenu Sposobnost strokovne refleksije	Zavedanje in refleksija lastnih prispevkov v delu z ljudmi; sposobnost prevzeti odgovornost za lasten poklicen razvoj, motiviranost za supervizijske in intervizijske oblike dela

	lastne prakse na konkretnem področju SD Sposobnost raziskovanja in refleksije osebne vpletenosti sodelujoče - ga v postopke SD	
Upoštevanje potreb uporabnika in razumevanje okoljskih dejavnikov	Sposobnost analize družbenega konteksta in spretnosti varovanja virov, podpore integrativnim procesom ter soustvarjanja sprememb v skupnosti v sodelovanju s skupnostjo Znanja in spretnosti za skupno analizo potreb in načrtovanje ter soustvarjanje ustreznih storitev na konkretnem področju SD Sposobnost soustvarjanja pristopov in metod dela glede na individualne potrebe uporabnikov	Oblikovanje celovite ocene potreb posameznika oz. skupine, njihovih močnih in šibkih področij ob upoštevanju okoljskih dejavnikov (fizičnih, socialnih, kulturnih) Poznavanje, razumevanje in upoštevanje posameznika skozi prizmo različnih teoretskih modelov Strokovno delo, usmerjeno v življenjsko polje uporabnika; sposobnost delati v obstoječih socialnih pogojih
Razumevanje socialnega izključevanja ter njegovo preprečevanje	Zmožnost kritičnega vrednotenja implikacij problemov kulture, rase, spola, starosti, različnih sposobnosti, spolne usmeritve za SD	Zavzemanje za take spremembe sistema, ki zagotavljajo osnovne pravice in potrebe uporabnika oz. skupine Poznavanje in kritično razumevanje različnih odklonskih pojavov Razumevanje procesov stigmatiziranja, marginalizacije, socialnega izključevanja ter njihovo preprečevanje Razumevanje razlik kot kvalitete, sprejemanje drugačnosti, odklonskosti in drugih kultur in subkultur; sposobnost ne obsojajočega dela
Raziskovanje	Uporaba raziskovalnih postopkov in metod za izvajanje raziskav Kritična in samokritična presoja ter vrednotenje izvedenih raziskav Sposobnost pridobivanja novih informacij, analize podatkov in zmožnost interpretacije rezultatov Uporaba znanj o pristopih evalvacijskega raziskovanja za pripravo načrta evalvacije	Analitično in raziskovalno delo na področju socialne pedagogike za potrebe razvoja prakse
Sodelovanje z institucijami in pomembnimi drugimi	Sposobnost vzdrževanja in zagovarjanja strokovne avtonomije SD v dialogu z različnimi akterji, institucijami in javnostjo	Komuniciranje s strokovnjaki iz različnih vzgojno-izobraževalnih področij Sodelovanje s starši Zmožnost vzpostavljanja in

		vzdrževanja partnerskega odnosa z drugimi uporabniki oz. skupinami (starši, lokalna skupnost, svetovalne službe, gospodarstvo ipd.) Sodelovanje in delo s starši, družinami in drugimi pomembnimi uporabnikovimi socialnimi skupinami Izven institucionalno in skupnostno delo Sodelovalno delo v več disciplinarnih strokovnih, projektnih, analitičnih, elevacijskih skupinah Socialno marketinško delovanje (uveljavljanje in promoviranje socialno pedagoških načel v javnosti)
--	--	--

Fakulteta za socialno delo (b.d), Pedagoška fakulteta (2017).

Na izobraževalnih programih pa študentje pridobijo tudi nekaj kompetenc, ki so značilne le za specifičen izobraževalni program.

SOCILANO DELO	SOCILANA PEDAGOGIKA
Poznavanje in sposobnost dosledne uporabe jezika SD	Uporaba specialno pedagoških znanj za delo z otroki s posebnimi potrebami
Kritično branje strokovnih govoric (diskurzivna ali epistemološka analiza) in njihovih učinkov na konkretnem področju SD	Pedagoško vodenje razreda in/ali skupine
Sposobnost v izvirnih projektih podpore in pomoči povezati izkušnje uporabnikov z doktrino stroke SD tako, da bo zanje uporabna	Organiziranje aktivnega in samostojnega učenja, usposabljanje učencev za učinkovito učenje
Znanja in spretnosti za uporabo strokovnih metod in postopkov na konkretnem področju SD	Usposobljenost za preverjanje in ocenjevanje znanja in dosežkov učencev ter oblikovanje povratnih informacij
Poznavanje in sposobnost uporabe prispevka za SD pomembnih drugih strok (sociologija, psihologija, antropologija, pedagogika, pravo idr.)	Razumevanje različnih pojavnih oblik osebnega in socialnega nasilja ter njegovih vzrokov
Poznavanje in soustvarjanje inovacij in inovativnih strokovnih pristopov na konkretnem področju SD	Empatičnost in komunikacijska odprtost
Spretnosti in znanja za omogočanje dostopa do pomembnih virov ter sredstev in uporabe omrežij na konkretnem področju SD	Ocena kakovosti in možnosti v posameznikovih socialnih mrežah (sorodstvo, sosodstvo, mreža institucij, itd.)
Zmožnost argumentiranega razpravljanja in soustvarjanja zelenih razpletov (npr. rešitev problemov) na konkretnem področju SD	Vzgojno/svetovalno delo s posamezniki in skupinami v okviru institucij

Znanje in sposobnost vzpostavljanja prvega stika in delovnega odnosa na konkretnem področju SD
Znanje in sposobnost pogovarjanja (spoznavanja, pogajanja, dogovarjanja), vodenja razgovora v smeri želenih razpletov na konkretnem področju SD
Znanje in sposobnost beleženja in dokumentiranja na konkretnem področju SD
Sposobnost soupravljanja s tveganjem na konkretnem področju SD
Sposobnost udeležati stališče in etiko udeležnosti v izvirnih projektih podpore in pomoči v SD
Zmožnost avtonomije v izvedbi posameznih nalog v profesionalni praksi SD
Zmožnost prevzemanja etične in profesionalne odgovornosti biti socialna delavka, delavec

Fakulteta za socialno delo (b.d), Pedagoška fakulteta (2017).

1.4. BOLONJSKA REFORMA

Vlade 29 evropskih držav so junija leta 1999 podpisale Bolonjsko deklaracijo in se s tem zavezale, da bodo ustvarile skupni evropski visokošolski prostor. Načela Bolonjske deklaracije v večini izhajajo iz razumevanja globalizacije sodobnega gospodarstva, ki temelji na izobraženosti prebivalcev in visoki stopnji mobilnosti. Tako naj bi evropsko šolstvo doseglo enotnejšo strukturo (Svetlik idr., 2012: 11)

Zgaga (2004) bolonjski proces označi kot skupno prizadevanje evropskih držav, akademskih ustanov, študentskih organizacij ter nekaterih vladnih in nevladnih mednarodnih organizacij za izobraževanje za koordinirano sodelovanje in poenotenje pogledov pri reševanju odprtih izzivov ter odprtih vprašanj o ključnih konceptih, razvojnih politikah in strategijah visokega šolstva v razmerah, ki jih zaznamujejo evropske integracije, t.i. tranzicija v srednji in vzhodni Evropi in globalizacija v svetovnem merilu.

V Evropi so se od podpisa bolonjske reforme izoblikovali sledeči skupni cilji. Podpisnice morajo v prvi vrsti zagotoviti kakovost visokega šolstva. Sprejele so tristopenjski sistem študija in vzpostavile kreditni sistem ECTS, s katerim vrednotimo študijske dolžnosti. Tristopenjski sistem je prepoznaven in primerljiv. Skupni cilji zadevajo tudi pospeševanje mobilnosti študentov ter osebja (tako akademskega kot administrativnega). Podpisnice se zavezujejo k aktivni udeležbi visokošolskih zavodov, študentov in učiteljev v procesu

bolonjske reforme in spodbujajo sodelovanje študentov pri upravljanju visokega šolstva. Cilji temeljijo na vseživljenjskem učenju, spodbujanju evropske dimenzije v šolstvu in privlačnosti evropskega visokošolskega prostora. Cilj je torej razviti in povezati dva stebra na znanju temelječe družbe – evropski visokošolski in raziskovalni prostor (Svetlik idr., 2011: 11).

Zgaga (2004: 42) navaja še tri dodatne, nove cilje, ki so precej očitno povezani s stališči, ki sta jih v bolonjski proces vnesla Združenje evropskih univerz in Evropska študentska organizacija. Prvi izmed novih ciljev se imenuje vseživljenjsko učenje in zgolj na kratko opozarja, da je to eden izmed pomembnejših elementov prihodnosti evropskega visokošolskega prostora. Drugi je naslovljen z “visokošolski zavodi in študenti” in podarja vlogo študentov in jih dojema kot kompetentne, konstruktivne in aktivne partnerje pri vpeljavi in oblikovanju evropskega visokošolskega prostora. Poudarja t. i. socialno razsežnost bolonjskega procesa ter potrjuje, da bi bilo potrebno, da bi študentje sodelovali in vplivali na organizacijo in vsebino izobraževanja na univerzah in drugih visokošolskih zavodih. Tretji cilj so poimenovali “pospeševanje privlačnosti visokošolskega prostora” in zahteva od Evrope, da svoje visokošolske sisteme čim bolj odpre študentom in profesorjem iz vsega sveta.

1.4.1. BOLONJSKA REFORMA NA UNIVERZI V LJUBLJANI

Svetlik idr. (2011:12) navaja, da so članice Univerze Ljubljana vse tri študijske stopnje prenavljale med letoma 2004 in 2010, ob upoštevanju slovenske specifičnosti in pogojev in hkrati ob upoštevanju primerljivosti s sorodnimi programi v Evropi. V prenovo študijskih programov so bili vključeni vsi deležniki, obsegala pa je prenovo vsebine, programov ter spremembe strukture stopenj izobraževanja. Vsebovala je redno seznanjanje ter usposabljanje znotraj univerze glede različnih tematik, ki se navezujejo na bolonjsko prenovo in skupne cilje. Obsegala je tudi prilagoditev v organizaciji dela in izvedbi postopkov. V okviru prenove je bil vzpostavljen sistem za zagotavljanje kakovosti, ustanovile in okrepile pa so se tudi službe v okviru fakultet (karierni center, doktorska šola, služba za kakovost, analize ter poročanje).

Univerza se je programske prenove lotila postopoma in premišljeno. Članice programov niso prenavljale hkrati in tudi posamezna članica ni prenavljala vseh svojih programov istočasno. Tako so se članice pri prenovi lahko učile druga od druge, komisije pa so lahko oblikovale

usmeritve ali omejitve v obliki sklepov. Predloge za akreditacijo programa je pregledal tudi študentski svet posamezne članice in pripravil mnenje. Tako je bilo pri prenovi zagotovljeno tudi sodelovanje študentov in delodajalcev (Svetlik idr., 2011: 13).

»Bolonjska reforma in prenova študijskih programov na ravni Univerze v Ljubljani je obsegala: programsko prenovu in strukturne spremembe stopenj izobrazbe, prilagoditev v organizaciji dela in izvedbi postopkov, redno obveščanje in usposabljanje znotraj univerze na področju različnih tem, povezanih s prenovu in cilji, okrepitev in ustanovitev določenih služb (doktorska šola, karierni center, služba za kakovost, analize in poročanje) in vzpostavitev Sistema za zagotavljanje kakovosti in publikacije« Svetlik idr., 2011: 12).

Univerza v Ljubljani je formalno v študijske programe vključila vse cilje bolonjske reforme, kljub temu pa je pričakovanje, da so cilji različno doseženi na različnih članicah univerze, realno. Vključenost študentov v procese prenovitve programov je bistveno pripomogla k večjemu upoštevanju njihovih odzivov, interesov, kritik in pobud (Svetlik idr., 2011: 19).

Programska novost bolonjskih programov je 10% izbirnost, ki daje vsakemu program individualen pristop in hkrati upošteva študentove želje in nadarjenost. Sestavni del bolonjske prenovu programov je tudi praktično usposabljanje, ki je predstavljeno v učnem načrtu in ovrednoteno s kreditnimi točkami. Primerjava s prejšnjimi programi kaže, da se je s prenovu povečala ponudba drugostopenjskih študijskih programov, obseg doktorskih programov pa se je zmanjšal (Svetlik idr., 2011: 14).

Tudi Zaviršek (2011: 2) opozarja, da je doktorski študij v večini evroskih držav, ki imajo sicer najdaljšo in najboljšo prakso socialnega dela, z bolonjsko prenovu postal prepovedan.

Pomembno je, da študenti študijske programe dojemajo kot zanimive, koristne in smiselne. Večina študentov Univerze v Ljubljani (60%) meni, da je vsebina njihovega študijskega programa kot celota primerna za doseganje ciljev in učnih dosežkov. Vendar več kot 30% študentov na nekaterih fakultetah meni, da je vsebina programa neprimerna ali zelo neprimerna. Večina študentov, ki se jim program zdi neprimeren, to pripisuje neuporabnosti vsebine. Na drugem mestu je preobsežnost programov, kar je pri enovitih magistrskih programih na prvem mestu. Tukaj se poraja vprašanje o pripravljenosti študentov na resen študij kot vprašanje primerne selekcije študentov in osredotočenosti programov in njihovih izvajalcev.

Na Fakulteti za socialno delo večina študentov, ki meni, da je vsebina programa neprimerna, to pripisuje neuporabnosti vsebin, sledi ji ocena, da je program preobsežen (Svetlik idr., 2011).

Zgolj polovica študentov ocenjuje, da je ponudba izbirnih predmetov v študijskih programih primerna. Večje zadovoljstvo s ponudbo izražajo študentje na prvi stopnji Fakultete za socialno delo, Pedagoške fakultete, Fakultete za pomorstvo in promet ter Fakultete za matematiko in fiziko. Na obeh stopnjah študijskih programov več kot 60% študentov ocenjuje primernost predmetov pozitivno. Le dobrih 40% študentov pa je zadovoljnih s kreditnim ovrednotenjem predmetov glede na zahtevnost vsebine, obseg literature in vloženo samostojno delo (Svetlik idr., 2011).

1.4.2. BOLONJSKA REFORMA NA FAKULTETI ZA SOCIALNO DELO

Leta 2004 je Slovenija dobila zakonsko podlago za uvajanje novih študijskih programov, ki so sledili Bolonjski deklaraciji. Na Fakulteti za socialno delo so se o tem, kaj deklaracija sploh pomeni in kaj prinaša, začeli resneje pogovarjati leta 2006. Najprej so so odločili, da bo študij socialnega dela na prvi stopnji trajal štiri leta, na drugi stopnji pa eno leto. Pri vsebinski prenovi so videli predvsem priložnost za oblikovanje novih vsebin, ki bodo zakonsko prepletene z veliko prakse. S tem so pridobili podlago za oblikovanje novega predmetnika. Pozneje se je izkazalo, da so v teh letih naredili velik vsebinski napredek na področju izobraževanja za socialno delo (Mesec, 2015).

Z bolonjsko reformo so si želeli obnoviti pomankljiv in zastarel študijski program, prevsem so si želeli odpraviti primankljanj prakse in omogočiti študentom in študentkam, da teoretsko znanje takoj preizkusijo tudi v praksi in obratno, da bi svoje znanje lahko gradili na podlagi izkušenj. (Mesec, 2015).

Zaviršek (2011: 2) pravi, da je bolonjska reforma evropskemu socialnemu delu formalno prinesla dostop do podiplomskega študija in redefinicijo visokošolskih ustanov iz zgolj pedagoških v pedagoško–raziskovalne ustanove. Z bolonjsko reformo je tako socialno delo pridobilo magistrske programe, ki so teoretsko in praktično usmerjeni, razvejani, interdisciplinarni in transnacionalni.

Mesec (2015) dodaja, da je bila bolonjska reforma tudi priložnost za povečanje obsega prakse na Fakulteti za socialno delo. Tudi študentje so izrazili potrebo po več reflektirane, vodene in supervidirane prakse. Prav tako so potrebo po tem pokazale tudi primerjalne analize drugih evropskih študijskih programov.

1.4.3. KRITIKA BOLONJSKE REFORME

Pikalo (2013: 7-8) pravi, da bolonjska reforma zagotovo ni izpolnila vseh pričakovanj, je pa nedvomno odprla visokošolski prostor, omogočila višjo stopnjo mobilnosti in izbirnosti. Pred nami je potrebna reforma visokega šolstva, ki jo bomo udeležili preko ukrepov novega Zakona o visokem šolstvu. Namen zakona je jasno opredeliti javno službo znanstveno raziskovalnega in pedagoškega dela, univerzam omogočiti modernizacijo, študentom dati željeno participacijo in vključenost ter pravico do visokošolske izobrazbe brezpogojno opredeliti kot pravico, ki je kot del vseživljenjskega učenja dostopna vsem brezplačno in pod enakimi pogoji. Tudi bolonjska reforma bo del teh sprememb. Danes pa je reforma v procesu evalvacije vsega, kar je bilo narejeno in doseženo, predvsem pa tistega, kar je bilo narejeno tako, da je potrebno sprememb in prenove.

Rebolj (2013: 9-10) pravi, da je reforma deloma uspela, vendar ne vidi, da bi bila že končana. V formalnem pogledu smo z reformo dosegli pomembne izboljšave – študijski programi so evropsko primerljivi, lažji so prehodi med programi, institucijami in državami, boljši je način vrednotenja znanja, študijske dejavnosti so bolj organizirane itd. Bolonjska reforma pa ni končana z vidika reforme temeljnih vrednot, kot na primer zavedanje profesorjev, da so soodgovorni za uspeh svojih študentov. Da bi lahko rekli, da je reforma v celoti uspela, bi morali profesorji vso svojo energijo in ambicije usmeriti v oblikovanje in izvajanje študijskih programov. Za takšen premik v dojemljanju poslanstva visokega šolstva je potreben premik v celotni družbi in državi, potreben je premik v družbo znanja, ki bo večinsko sprejeta vrednota. Mnogi so v bolonjski reformi videli priložnost za izboljšave programov in visokega šolstva, vendar so na potek reforme v veliki meri vplivali tudi vzorci in vzvodi v akademskem okolju, ki so utrjeni tudi v zakonodaji.

1.5. PRAKSA V SOCIALNEM DELU IN SOCIALNI PEDAGOGIKI

Praksa ima za socialno delo velik pomen, zato tudi na fakulteti namenjamo temu področju veliko časa in pozornosti. Z bolonjsko prenovno so na fakulteti naredili velik korak naprej pri izvajanju praktičnega pouka, saj je praksa veliko bolj izdelana, za priprave na prakso je namenjenih več kontaktnih ur, vključeni pa so tudi mentorji iz prakse. Specifičnost socialnega dela je v tem, da je poznavanje konkretnih spretnosti dela z ljudmi enako pomembno, kot teoretske vsebine. Praksa mora biti nepogrešljiv in enakovreden del izobraževanja, drugače bi socialno delo začelo izgubljati svojo specifičnost in bi se začelo spreminjati v enega od drugih družboslovnih profilov. Torej je za kakovost in identiteto socialnega dela prav tako zelo pomemben tudi delež prakse v predpisanem študijskem programu, pomembno pa je tudi razmerje do drugih bolj teoretičnih predmetov (Mesec, 2015).

Učni kurikulum Fakultete za socialno delo v vseh letnikih obsega tudi študijsko prakso v določenem številu ur in kreditnih točk. Učne baze za študijsko prakso se nahajajo po vsej Sloveniji in na različnih organizacijah in ustanovah, tako da lahko študentje prakso opravljajo v svojem lokalnem okolju in glede na lasten interes in želje.

V prvem letniku praksa skupno obsega 140 ur in 10 kt, skupaj z vajami in predavanji. Študentje 100 ur opravijo na učni bazi z uporabnikom, enkrat tedensko pod strokovnim mentorstvom. 40 ur prakse študentje opravijo izven učne baze, npr. socialno humanitarno delo, individualna pomoč, socialno delo v kriznih razmerah ... V drugem letniku praksa prav tako obsega 140 ur in 10 kt. Razdeljena je na 100 ur prakse na učni bazi ter 40 ur izven učne baze. V tretjem letniku študentje opravijo 240 ur strnjene študijske prakse v učni bazi pod strokovnim mentorstvom in skupaj s predavanji in vajami obsega 15 kt. V četrtem letniku praksa obsega 160 ur strnjene prakse na učni bazi pod strokovnim mentorstvom in obsega 10 kt. Tako na dodiplomskem študiju študentje opravijo skupno 680 ur obvezne prakse. V petem letniku, na podiplomskem študiju, pa praksa obsega do 80 ur, odvisno od programa, skupaj z vajami in predavanji pa šteje 10 kt (Fakulteta za socialno delo, b.d.).

Študij socialne pedagogike na Pedagoški fakulteti s praktičnim usposabljanjem v okviru študija začne v 2 letniku oz. 4 semestru. Strnjena praksa skupaj obsega 120 ur in je ovrednotena s 4 kt. Pri tem se 60 ur izvede v obliki praktičnega pedagoškega usposabljanja

(integrirana praksa), preostalih 60 pa obsega samostojno delo študenta. V tretjem letniku oz. 6 semestru praksa prav tako obsega 120 ur in je ovrednotena s 4 kt.

V četrtem letniku oz. 8 semestru študija praksa obsega 240 ur in je ovrednotena z 8 kt. Od tega je 120 ur namenjenih praktičnemu pedagoškemu usposabljanju (integrirana praksa), 120 ur pa obsega samostojnega študentskega dela. Tako študentje na dodiplomskem študiju skupno opravijo 480 ur obvezne prakse, od tega 240 ur v obliki praktičnega pedagoškega usposabljanja. V petem letniku, na podiplomskem študiju obvezne prakse v študijskem učnem načrtu ni (Pedagoška fakulteta, b.d.).

Tako lahko vidimo, da je praksa na Fakulteti za socialno delo vključena v vse letnike študija in obsega skupno več ur kot na Pedagoški fakulteti, smer socialna pedagogika, kjer je praksa zgolj v 2., 3. in 4. letniku.

Mesec (2015) pravi, da je praksa najpomembnejši del usposabljanja za socialno delo, saj je to praktični poklic, kar je treba doživeti na lastni koži in se naučiti ravnati v situacijah socialnega dela. Na praksi se tako študentje spoznajo s socialnim delom v svoji konkretni pojavnosti. Študijsko prakso koordinira Center za praktični študij na Fakulteti za socialno delo, ki je bil vzpostavljen leta 2007. V centru delujejo tako pedagoški delavci, kot tudi predstavniki učnih baz in drugih socialnih partnerjev. Vsi sodelujoči prispevajo k prenosu znanj, sprožanju novih vprašanj, k refleksiji in sooblikovanju teorije in prakse socialnega dela. Center poleg koordiniranja prakse in podpore učnemu procesu vzpostavlja tudi mrežo univerzitetnih učnih baz in mrežo strokovnih mentorjev, ki deluje na področju socialnega dela. Vzpostavili so mrežo 439 učnih baz z več kot 600 vključenimi mentorji, kar zagotavlja trden temelj za razvoj stroke in usposabljanje kompetentnih diplomantov socialnega dela. Center v skladu s cilji prakse opredeli tudi kompetence diplomanta, kar je temelj za pripravo prakse in povezovanje vsebin in predmetov študijskega programa.

Osnovni cilj prakse je, da se študentje naprej seznanijo z življenjskim svetom uporabnikov. Namen je torej, da študentje naprej spoznajo uporabnike in se čim bolj približajo njihovi perspektivi, kasneje pa uporabnike spoznajo še s perspektive socialnega delavca–kar narekuje praksa tretjega letnika. Kasneje naj bi prevzemali tudi zahtevnejše naloge tako pri delu z ljudmi, kot tudi na ravni organizacije in inovacij (Mesec, 2015).

Cilj in nameni prakse so, da:

- se študentje čim bolj približajo življenjskemu svetu uporabnika

- na svoji koži doživijo protislovja, ki izhajajo iz vloge strokovnega in prostovoljnega socialnega dela
- doživijo proces pomoči
- sodelujejo pri procesih samopomoči in uporabniških pobud
- se z učitelji na fakulteti srečajo v situacijah vsakdanjega socialnega dela
- spoznajo, kakšen je družbeni položaj uporabnikov socialnega dela
- se seznanijo z etiko in vrednotami socialnega dela
- spoznavajo delovanje služb socialnega varstva
- spoznavajo praktično uporabo pravnih okvirjev
- se seznanijo s področjem delovanja socialnega dela
- vidijo, prakticirajo in ovrednotijo osnove, splošne in specifične spretnosti socialnega dela
- spoznavajo različne teorije
- integrirajo teorijo in prakso
- razvijejo osebni slog dela (Mesec, 2015)

Mesec (2015) navaja, da so v program prakse torej vključene slednje naloge: spoznavanje življenjskega sveta uporabnikov, vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika, spoznavanje mreže socialnovarstvenih organizacij, terensko delo, raziskovanje, krepitev moči, zapisovanje, intervizija in supervizija, analiza tveganja, socialno delo z družino, spoznavanje javnih pooblastil, individualno načrtovanje, epistemološka analiza prakse in še druge različne naloge glede na izbrano smer študija (pogovor z mladostnikom in zapis, raziskovanje dejavnikov odraščanja, osebni načrt, uporaba elementov kratke, v rešitev usmerjene terapije, socialno skupinsko delo, krizni načrti, hitra ocena potreb, timsko delo ...).

1.6. POVEZAVA TEORIJE IN PRAKSE

V socialnem delu uporabljamo različne ravni in zvrsti znanj, ki se med seboj prepletajo – od splošnih znanstvenih spoznanj, do znanja, ki je potrebno za neposredno strokovno delo z ljudmi (Milošević Arnold in Poštrak, 2003: 70). Izraz teorija etimološko pomeni gledanje, praksa pa delovanje. Razumevanje teorije in prakse se je vse bolj funkcionaliziralo in tako je znanost s svojimi postopki, teorijami in rezultati postala produkcijska sila sodobnosti. Teorija je kot razumevanje dejanskega znotraj norveškega pristopa to dejanskost vse bolj

tudi proizvajala, praksa pa je, razumljena kot proizvodnja, postajala vse manj mogoča brez teorije. Razmerje teorije in prakse ni rešljivo z alternativnimi pristopi in je preveč občutljivo, da bi ga zreducirali na dilemo ali/ali. Ne gre torej za vprašanje ali teorija ali praksa, ampak za to, kako razumeti eno in drugo (Dragoš, 1996: 417-418).

Robert Carew (nav. po Payne, 2001: 35 v Milošević Arnold in Poštrak, 2003: 73) v svoji raziskavi med študenti socialnega dela ugotavlja, da jih samo nekaj pri svojem delu eksplicitno uporablja teorijo, ki so jo spoznavali med študijem. Večina je teorijo pri delu uporabljala posredno, teorije so bile torej v ozadju praktičnih spretnosti, ki so jih študentje razvili med prakso.

Rosaline S. Barbour (Milošević Arnold in Poštrak, 2007: 73) je ugotovila, da so študentje pri uporabi teorije v praksi razvili dva pristopa. Nekateri so sprejeli »pomagajočo perspektivo« in iskali teoretična znanja, ki jih lahko neposredno uporabijo. Nekateri pa so sprejeli »perspektivo ozdravljenja« in pri tem imeli bolj posplošeno znanje o tem, kaj naj bi dober socialni delavec vnašal v odnose z uporabnikom. Izpostavila je tri oblike oz. načine, kako so študentje pojmovali vključevanje teorije v prakso:

- ožemanje: študentje so osvajali splošne metode ter ideje, niso pa znali določiti, od kod izvirajo
- amalgam: Študentje so uporabljali posebne teorije, kadar se jim je zdelo, da so ustrezne; vsak izmed študentov si je tako ustavil zaloge profesionalnega znanja, ki jih je uporabljal po potrebi
- osebni slog: Študent se je v skladu s svojo osebnostjo in znanjem, ki ga je pridobil med študijem, oblikoval v zaokroženo celoto

Teorije, ki se pri delu uporabljajo, morajo v aplikativnih znanostih, kot je socialno delo, predvsem služiti strokovnjakom pri njihovem vsakdanjem delu. Socialni delavci morajo razmišljati teoretično, če želijo v praktičnih situacijah ravnati pregledno, kompetentno ter koristno. Med teorijo in prakso mora torej biti stalen pretok. Za dobro prakso je pomembno, da socialni delavci ohranijo resnične interese za ljudi ter njihove stiske, da ohranijo radovednost in aktivnost. Z analiziranjem vsakodnevne prakse in reflektiranjem človeških potreb in odnosov postanejo socialnim delavcem tudi teoretične predpostavke bolj jasne (Davies, 1998: 170 v Milošević Arnold in Poštrak, 2003: 72).

Milošević Arnold in Poštrak (2003: 72) navajata, da v socialnem delu teorija vpliva na prakso na petih ključnih področjih:

- opazanje: pove, kaj naj vidi in kaj naj išče
- opis: ponuja konceptualni slovar in okvir, v katerem praksa poteka in se organizira
- razlaga: pove, kako so različna opazanja med seboj povezana ter ponuja možne vzročne odnose med posameznimi dogodki
- napoved: nakazuje, kaj se lahko še zgodi
- intervencija: nakazuje, kaj je treba storiti, da lahko pride do spremembe

Vprašanja o razvidnosti uporabe teoretskega znanja v praksi so v socialnem delu zelo aktualna. Še vedno se dogaja, da se študentke iz prakse vračajo s sporočilom mentorice na učni bazi, da je teorija, ki se jo učijo, neuporabna oz. je praksa nekaj povsem drugega kot teorija. Študentke tako pogosto niti ne razberejo, na čem je temeljilo ravnanje socialne delavke v konkretni situaciji v praksi. Vedno več pa je tudi študentk, ki pripovedujejo, da so imele odlične mentorice in so lahko videle, kako se v praksi uporabljajo teoretski koncepti (Kodele in Mešl, 2015: 190).

Kontekst praktičnega učenja naj bi prihodnje socialne delavke podprl pri integriranju teoretskega znanja in praktičnega delovanja ter jim pomagal najti načine, da bodo svoja ravnanja znale poimenovati. Refleksija o ravnanju je potrebna za jasnost, razvijanje novega znanja in za sodelovanje v procesih podpore in pomoči (Kodele in Mešl, 2015: 191).

Na podlagi izkušenj, delovanja v praksi in opazovanja se potrjuje, da le redke študentke zmorejo samostojno integrirati različna teoretska znanja s praktičnimi izkušnjami in najti načine za oblikovanje lastnega strokovnega okvira ter da poimenujejo svoje delo. Integrirati številna teoretska izhodišča in najti načine za ravnanje v praksi socialnega dela je nedvomno izziv, poimenovanje delovanja v praksi pa zaplete še odnos med tako imenovanimi privzetimi teorijami v uporabi. Ko nekoga vprašamo, kako bi se vedel v določenih okoliščinah, po navadi poda odgovor, ki pomeni njegovo privzeto teorijo ravnanja za to situacijo. To je teorija ravnanja, ki ji je zvest in s katero komunicira z drugimi. Teorija v uporabi pa v resnici vodi njegova dejanja, lahko se sklada z njegovo privzeto teorijo, ni pa nujno. Posameznik se lahko zaveda neskladnosti med obema teorijama, lahko pa ne. Želen izid za študij socialnega dela je podpora študentkam, da bi lahko zbrale raznovrstno teoretsko znanje in naredile nabor privzetih teorij, s katerimi bi vstopale v prakso in preizkušale načine za integriranje teh teorij v uporabo. Tako bi bilo neskladja med privzetimi teorijami in teorijami v praksi manj, to pa bi povečalo možnost za refleksijo o procesu dela (Kodele in Mešl, 2015: 191).

Socialno delo je stroka in znanost, za katero nikoli ne bomo mogli reči, da je njen razvoj končan in da imamo dokončno izoblikovane teorije in metode. Kar danes velja za sodobna znanja socialnega dela, se lahko že jutri spremeni, kot se spreminja družba, v kateri živimo, spreminjajo se potrebe ljudi.

Prav zaradi specifičnosti socialnega dela je treba nenehno razvijati znanje in soustvarjati nove odzive na konkretne izzive, s katerimi se ljudje soočajo. Zato se kompetentnost socialne delavke razume tudi v sposobnosti za nenehno učenje in grajenje lastne razvijajoče se teorije o praksi. v dejanskih praktičnih okoliščinah (Kodele in Mešl, 2015: 192).

Prepoznavnost teorij, ki so podlaga za prakso, daje profesiji njeno legitimnost. Vendar pa se v strokah, ki so usmerjene v konkretne storitve, kakršna je tudi socialno delo, daje teorijam relativen pomen. Meri se predvsem njihova učinkovitost, ne pa primernost posameznih praktičnih pristopov. To pomeni, da je na področju psihosocialne pomoči ljudem posamezna profesija bolj cenjena z vidika sposobnosti doseganja sprememb na mikro, mezo in makro ravni, kakor pa na osnovi empirične podprtosti in preizkušene veljavnosti svoje teorije oz. svojih teorij (Milošević Arnold in Postrak, 2003: 75).

1.7. ŠTUDENTSKO DELO

1.7.1. POMEN ŠTUDENTSKEGA DELA IN PRIDOBIVANJA DELOVNIH IZKUŠENJ V ČASU IZOBRAŽEVANJA

Predhodno pridobljene izkušnje so za mlade, ki iz izobraževanja prvič vstopijo na trg dela, ključnega pomena za pridobitev zaposlitve. V času izobraževanja je študentsko delo zaradi prilagodljivosti in fleksibilnosti, urnega plačevanja in univerzalne možnosti opravljanja za vse najpomembnejši vir pridobivanja potrebnih delovnih izkušenj. Posluži se ga zelo veliko dijakov in študentov, ki si s tem izboljšujejo socialni položaj in pridobivajo izkušnje. Študentsko delo v Sloveniji ima tako dve pomembni vlogi. Za tiste, ki bi radi izboljšali svoj socialni status, pomeni institut, ki jim omogoča zaslužek z lastnim delom. Druga vloga pa je pomembna iz več vidikov. Nekaterim izobraževalnim programom močno primanjkuje primernih študijskih praks, ki bi študentom podale potrebna praktična znanja, ki bi jih opremila za vstop na trg dela. Prav pretekle delovne izkušnje pa so z vidika delodajalcev med glavnimi dejavniki pri zaposlovanju mladih diplomantov (Kohont, 2015: 12-15).

Podobno v svojem delu ugotavlja tudi Bartolj (2015), ki med drugimi raziskuje vpliv študentskega dela na nadaljnje učinke na trgu dela. Pravi, da delovne izkušnje, ki jih posamezniki pridobijo v času študija, povečajo možnost, da se bodo lahko zaposlili, da bodo imeli višjo urno postavko ter da bodo imeli možnost zaposliti se za nedoločen čas, predvsem takrat, kadar je delo zahtevno in je povezano s smerjo izobrazbe.

Za delodajalce je študentsko delo seveda zelo dobra in ugodna rešitev. Študentje so namreč za njih poceni in zelo fleksibilna delovna sila, ki pa je poleg tega dobro izobražena in energična. Delo pa po drugi strani posameznikom nudi možnost, da pokrijejo svoje stroške ter si finančno pomagajo, pri tem pa pridobivajo izkušnje, navezujejo stike in širijo svojo socialno mrežo, ki je pomembna za nadaljevanje poklicne poti (Lavrič idr., 2010 :152).

2. PROBLEM

V tretjem in četrtem letniku sva študijsko prakso opravljali v enem izmed štirih četrtnih mladinskih centrov v Ljubljani, ki delujejo v okviru Javnega zavoda Mladi zmaji. Na praksi sva delali z mladimi in se učili ob koordinatorjih, zato sva se za diplomsko nalogo odločili še bolj podrobno raziskati delo koordinatorjev, njihov način in cilje dela, odnos z mladostniki, njihove kompetence in potrebe. Naredili sva tudi anketo med mladostniki, ki obiskujejo center.

V četrtem letniku, ko sva zaključili s prakso, so nama ponudili, da bi opravljali študentsko delo v mladinskem centru. To je pomenilo, da bi center vodili, ko sta koordinatorja odsotna. Z veseljem sva delo sprejeli in se preizkusili še v drugačni vlogi, z več odgovornosti in potrebnega znanja za delo. To sva videli predvsem kot nov izziv, priložnost za pridobivanje novih izkušenj, znanja, kompetenc pa tudi kot vir zaslužka ter kot referenco in delovno izkušnjo za prihodnost. Izkušnja nama je bila zelo dragocena, še bolj sva poglobili svoja znanja in veščine, hkrati pa sva pridobili tudi nove kompetence ter še boljši vpogled v dejansko delo mladinskega delavca. Tudi v drugih centrih so delali tako študentje socialnega dela, kot tudi drugih fakultet (socialna pedagogika, razredni pouk ...). Začeli sva razmišljati o tem, kaj študentje vnašajo v center, kako so opremljeni za delo in kaj njim to pomeni. Tako sva se odločili, da bova za magistrsko nalogo raziskali še poglede študentov, kako dojemajo in vidijo študentsko delo v mladinskih centrih, katere kompetence so za njih pomembne, katere so tekom študentskega dela pridobili, kaj bi še potrebovali iz študija, kako dojemajo, povezujejo in reflektirajo povezavo teorije in praktičnega delovanja.

Najine ugotovitve bi pomembno vplivale na samo študentsko delo v mladinskih centrih. S tem bi dobili vpogled v to, kako študentje sploh dojemajo svoje delo, kaj bi še potrebovali, da bi bili bolj kompetentni, koordinatorji pa bi videli, kje jih lahko še bolj podprejo. Dobili bi tudi nek drugačen vpogled v delovanje centrov, in sicer kaj študentje s svojega zornega kota izpostavljajo, da je v centrih dobro, kaj slabo ter kaj bi bilo potrebno spremeniti. Ugotovitve bi bile pomembne tudi za študijske programe, saj bi pridobili dejanske podatke o zadovoljstvu študija in o tem, kaj študentje poudarjajo, kot pomembno in kaj bi iz študijskega kurikulumu še potrebovali, kaj pogrešajo. Prav tako bi dobili vpogled v to, kako študentje, ki imajo še sveže znanje s fakultete in konkretne izkušnje, reflektirajo in dojemajo povezavo in skladnost same teorije in prakse, kar je, sploh v socialnem delu, zelo pomembna tema.

2.1. RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?
 - 1.1 Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu?
 - 1.2. Na lestvici od 1 do 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna) ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja, pridobljena v izobraževalnem programu, pomembna za delo v mladinskem centru.
2. Katere so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?
 - 2.1. Na lestvici od 1 do 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna) ocenite, v kolikšni meri so znanja, pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa), pomembna za delo v mladinskem centru?
3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?
4. Z lestvico od 1 do 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – neskladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? To obrazložite.
5. Na lestvici od 1 do 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?
6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) na graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boste dnesel iz tega, glede svoje bodoče službe? Kaj vam bo to, da delate tukaj, koristilo v prihodnosti?
7. Katere pa so težave in dileme pri tej obliki začasne zaposlitve?
8. Kaj bi poudarili, da je tu kjer delate dobro, kaj bi izpostavili, da je slabo? Če bili vi vodja centra, kaj bi spremenili?
9. Kaj se vam zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj vam predstavlja največji izziv?

3. METODOLOGIJA

3.1. VRSTA RAZISKAVE

Najina raziskava je kvalitativna, saj bova z intervjuji zbirali besedne opise. Za to sva se odločili, ker je populacija majhna in sva tako pridobili res podrobne opise in podatke, ki jih potrebujeva.

Pojem kvalitativno raziskovanje je skupen pojem, ki označuje različne teoretične, metodične in metodološke pristope k družbeni resničnosti (Kardorff, 1994: 3 v Mesec, 1998: 22).

Prvo načelo kvalitativne raziskave je, da naj raziskovalec prisluhne ljudem, ki jih raziskuje. Raziskovalec naj bi svoja prizadevanja usmeril na stvarne življenjske probleme ljudi. Pri raziskovanju naj bi bil sprejemljiv in odprt za vsestransko različne podatke o ljudeh, ki jih raziskuje. Raziskovane naj bi preučeval v njihovem vsakdanjem življenjskem kontekstu. Lahko vidimo, da so ta načela skladna z načeli socialnega dela (Mesec, 1998: 28).

Raziskava je prav tako kvantitativna, saj bova zbirali tudi številčne podatke. S kvantitativnimi raziskavami zbiramo številčne podatke o pojavih, ki nas zanimajo (Mesec 2009: 85).

Raziskava je tudi deskriptivna ali opisna. Namen te raziskave je količinsko (kvantitativno) opredeliti ali oceniti osnovne značilnosti pojava, ki ga preučujemo, ali pa ugotoviti obstoj in jakost zveze med več pojavi (Mesec 2009: 81).

3.2. MERSKI INŠTRUMENT IN VIRI PODATKOV

Za merski inštrument sva uporabili delno standardiziran intervju. Pripravili sva si vodilo za intervju, ki je sestavljeno iz devetih vprašanj in treh podvprašanj. Pri intervjuvanju sva si z vodilom pomagali, sva se pa prilagodili intervjuvancem in postavljali še dodatna podvprašanja ali pa sva vprašanja prilagodili, če je bilo to potrebno, tako da so intervjuji lahko naravno stekli. Pri intervjujih A, B, D, E, I, K, M, N sva podatke zbrali neposredno z ustnim spraševanjem. Pri intervjujih F, G, H sva podatke zbrali z video klicem preko programa Skype. Pri intervjujih C, J, L sva zaradi posebnih okoliščin podatke zbrali posredno, tako da so na odgovore pisno odgovorili.

Vir podatkov je štirinajst intervjujev, ki sva jih opravili z vsemi študenti, ki delajo preko študentskega servisa v enem izmed štirih četrtnih mladinskih centrov v Ljubljani.

3.3. POPULACIJA

Populacijo predstavlja vseh štirinajst oseb, ki so v času od 01. 01. 2017 do vključno 31. 12. 2017 v Javnem zavodu Mladi zmaji delali preko študentskega servisa v enem izmed štirih četrtnih mladinskih centrov v Ljubljani (Bežigrad, Črnuče, Šiška, Zalog).

3.4. ZBIRANJE PODATKOV

Podatke sva zbirali z delno standardiziranim intervjujem. Najprej sva preko elektronske pošte stopili v stik z štirimi koordinatorji iz vsakega izmed štirih centrov. Povedali sva kaj počneva in jih prosili za kontakte vseh oseb, ki so v letu 2017 delale pri njih preko študentskega servisa. Ko so nama posredovali podatke, sva preko elektronske pošte stopili v stik tudi s študenti, kasneje pa smo se o tem, kje in kdaj se dobimo, dogovarjali preko mobilnih telefonov.

Intervjuje sva opravili v času od 5. 2. 2018 do 28. 4. 2018. Z osmimi osebami (intervjuji A, B, D, E, I, K, M, N) sva intervjuje opravili osebno, v lokalih po Ljubljani. Tri osebe (intervjuji C, J, L) so zaradi osebnih okoliščin na vprašanja odgovorile pisno. Vprašanja sva jim poslali preko elektronske pošte, vse dodatno pojasnili, nato so na vprašanja odgovorili v programu Microsoft Word in nama jih poslali nazaj preko elektronske pošte. S tremi osebami (intervjuji F, G, H) sva intervjuje opravili po Skype-u. Intervjuji so potekali individualno, druge osebe niso bile prisotne. Vsakič je ena postavljala vprašanja in intervju vodila, podvprašanja sva po potrebi postavljali obe. Moteči dejavniki niso bili prisotni.

Intervjuji so trajali od petnajst pa do trideset minut. S predhodnim dovoljenjem intervjuvancev sva intervjuje tudi posneli.

3.5. OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV

Pri intervjujih, ki sva jih posneli, sva po zvočnem zapisu intervjuje dobessedno prepisali v program Microsoft Word 2017. Mašila sva pri tem izpustili, za lažje razumevanje sva nekatere pogovorne in narečne besede spremenili tako, da je pomen ostal enak. Zapise intervjujev sva nato obdelali s kodiranjem. Intervjuje sva označili s številkami od A do N, nato pa številčno označili relevantne izjave. Naredili sva tabelo, v katero sva zapisali

področja raziskovanja, potem pa iz vsake relevante izjave posameznega intervjuja pripisli določen pojem oziroma kodo. Intervjuje sva tudi osno kodirali z razporejanjem kod. Odgovore iz ocenjevalnih lestvic sva razporedili v tabele, po številu odgovorov in po številu študentov iz vsakega izobraževalnega programa. Nato sva izračunali še povprečno oceno vseh štirinajstih študentov.

PRIMER ŠTEVILČNEGA OZNAČEVANJA RELEVANTNIH IZJAV

Mogoče ravno to kar sem rekla, da poskušam vsakega posameznika spoznati, se mi zdi ta del ful pomemben, da vzpostavim nek odnos z vsakim mladostnikom, na začetku je to moj prvi cilj, da vsakega novega mladostnika spoznam, zvem kaj o njem, kaj rad počne, tko na ta način (I1.1.1).

PRIMER ODPRTEGA KODIRANJA

	SOCIALNO DELO			
PODROČJE	<u>Intervju A</u> kode	<u>Intervju B</u> kode	<u>Intervju C</u> kode	<u>Intervju D</u> kode
1. Teoretična znanja	- SD z družino (A1.1) - lestvica (A1.2) - vprašanje o čudežu (A1.2) - pohvale (A1.2) - jaz komunikacija (A1.3) - feedback (A1.3) - sinergetična načela (A1.4)	- elementi delovnega odnosa (B1.1) - perspektiva moči (B1.1), (B1.2) - osebno vodenje (B1.1), (B1.2) - metode dela z mladimi (B1.3) - življenski svet uporabnika (B1.4) - delo s skupino (B1.5) - aktivno poslušanje (B1.6), (B1.7) - nasilje (B1.8)	- vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika (C1.1) - znanje za ravnanje (C1.1) - perspektiva moči (C1.1) - jezik sd (C1.1)	- vzpostavljanje stika (D1.1) - elementi delavnega odnosa (D1.2) - perspektiva moči (D1.3) - skupinska dinamika (D1.1.4)

PRIMER OSNEGA KODIRANJA

MANJKAJOČE KOMPETENCE

Kompetence iz prakse:

- pogovor z družino (A3.1)
- delo s posameznikom (C3.1)
- birokracija (F3.1), (F3.2)

- izmenjave (F3.3)

Teoretična znanja:

- pedagoški predmeti (B3.1)
- didaktika (B3.1)
- več metod z mladimi (B3.2)
- delo s skupino (B3.2)
- teorija o mladostništvu (B3.3)
- konkretni primeri iz prakse (B5.2)
- teorija dela z mladimi (M3.1)
- kazensko pravo (M3.2)
- sodobni pristop (G3.1)
- igre vlog (G3.2)

Teme:

- samopoškodovanje (D3.2)
- družinsko nasilje (D2.3), (D3.3)
- motnje hranjenja (D2.3)
- povezovanje mladih (J3.1)

Osebnostne kompetence:

- pomoč zase (D3.1)
- podajanje kritike (H3.1)
- odločnost (H3.2)
- mirnost (H3.2)
- komunikacija (K3.1)
- postavljanje mej (K3.2)

4. REZULTATI

1. TEORETIČNA ZNANJA

Študentje študijskega programa socialno delo kot najpomembnejša teoretična znanja navajajo predvsem elemente delovnega odnosa. Največ jih izpostavi perspektivo moči, osebno vodenje, znanje za ravnanje in znanje vzpostavljanja delavnega odnosa in osebnega stika »Jaz bi od teh splošnih znanj, ki sem jih dobila, lahko izpostavila elemente delovnega odnosa. Predvsem sem razmišljala o perspektivi moči in osebnem vodenju, ta dva sta mi tako najbolj koristila, zato ker pri delu z mladimi se mi zdi ful fajn, če poveš kakšno lastno izkušnjo, tudi da oni dobijo občutek, da niso sami v tem, da se ne dogaja samo njim to, zato to osebno vodenje« (B1.1). Pomembna se jim zdi uporaba jezika socialnega dela ter znanja, pridobljena iz izvirnega delovnega projekta pomoči, iz v rešitev usmerjene kratke terapije ter kodeksa socialnega dela. »Potem izvirni delovni projekt pomoči, pa itak delo z vsakim posameznikom, za njega, da ni nek okvirjen način dela za vsakega ampak za vsakega posameznika (E1.2) Potem še ta v rešitev usmerjena družinska terapija sicer je kao družinska se imenuje ampak je ful teh elementov, dajanje pohval, postavljanje lestvic, pač to se meni zdi najbolj uporabno (E1.3). Posamezniki naštevajo še znanja iz področja nasilja, metod intervizije ter refleksije »Rekla bi tudi to, za samorefleksijo, ki smo se je učili na faksu, mi je dalo veliko vpogleda v to, da sploh ozaveš, kaj delam, kako se počutim. Sploh ko ocenjuješ svoj pristop, pa razvijaš odnos do svojega pristopa (H1.4), to se mi zdi ful pomembno pa intervizija(H1.5).« Za delo z mladimi posameznikom najbolj koristijo znanja, pridobljena iz predmetov socialno delo z družino, skupinska dinamika in oz. vseh predmetov na modulu socialno delo z mladimi. » Predvsem vzpostavljanje delovnega odnosa, ta predmet, potem še, ko smo se osredotočili po modulih, ko sem se odločil za modul mladi, pa potem vsi predmeti, ki so povezani s tem modulom« (F1.1). Kot tehnike, ki so se jih naučili in se jim zdijo pomembne, študentje navajajo aktivno poslušanje, »Meni se zdi tudi ful pomembno to aktivno poslušanje mladih (B1.6), v glavnem aktivno poslušanje se mi zdi ful fajn, da jih poslušáš, da jih povzemaš, da se odzivaš na to, kar ti povejo, ker se mi zdi, da jim to dosti pomeni« (B1.7). Uporaba lestvice, vprašanja o čudežu, dajanje pohval, uporaba jaz komunikacije, podajanje feedbacka, raziskovanje življenjskega sveta uporabnika, spoštovanje resnice, uporaba sinergetičnih načel. »Kar je Milko izpostavljal, recimo na življenjskih slogih mladih, o jaz komunikaciji, se pravi, da govoriš iz sebe (A1.3). Da ne kritiziraš osebe, ampak vedenje, sinergetična načela o tem, da ustaljen vzorec, to sem

ugotovila, da ni dosti, če dobi en petko, da to ni dosti, da mora dobiti več dobrih uspehov, vzorcev, da se navadi» (A1.4). Pomembne pa se jim zdijo tudi metode dela z mladimi, ter znanja dela s skupino.

Posamezni študentje socialne pedagogike kot najpomembnejša teoretična znanja navajajo znanja iz razvojne psihologije *»npr. veliko mi pomeni znanje iz razvojne psihologije, ker se mi zdi, da bolje razumem mladostnike, kaj se jim dogaja, kaj je značilno za njihovo starost, stopnjo zrelosti« (I1.1), sistemske teorije, ekološke teorije »Te teorije sistemska teorija, moraš ful upoštevati, ekološka, to smo mi ful poudarjal in potem sem, ko sem delala, videla, da ko pride tamal notri in je ful slabe volje in potem ugotoviš, da je ful stvari zadaj, ali se je doma skregal, al se je v šoli nekaj, to se mi zdi, da mi je koristilo« (K1.1). Študentom je pomembna perspektiva moči, upoštevanje raznolikosti, upoštevanje posameznika, zadovoljevanje potreb »potem način dela, pač ta partnerski pristop, da se osredotočim na njihove močne točke, na vire, da ne vidim samo njihove deficite, kot npr. v šoli, ko včasih vidijo samo njihov primanjkljaj, ampak da najdem tudi nekaj v njih, kjer jih lahko podprem in omogočim, da gradijo še naprej na tistem da se razvijajo« (I1.2). Enemu izmed njih pa se zdi najpomembnejša teorija o mladostništvu, komunikaciji, reševanju konfliktov, motivaciji, znanja iz prava in kriminologije, znanja o čustveno-vedenjskih težavah, znanja svetovalnega dela, dela z družino in dela s skupnostjo »Pa znanja iz komunikacije, reševanja konfliktov, motivacija. (L1.2) Če dobro pomislim, se mi je zdelo koristno tudi to, da sem imela v času študija predmet Osnove prava in kriminologije, ker sem se pri delu v mladinskem centru srečala tudi z mladostniki, ki so se »znašli« v raznoraznih pravnih postopkih in so kdaj prišli tudi po »pravni« nasvet« (L1.3).*

Študentu študijskega programa Pedagoške fakultete; smer razredni pouk, se najpomembnejša teoretična znanja zdijo znanja, pridobljena iz razvojne psihologije, sociologije, filozofije, *»Najbolj razvojna psihologija, sociologija, filozofija. Sploh smo delali na tem, ker se gre za več generacij se pravi od mlajših pa potem do mladostnikov in potem vidiš ta razvoj, pač neke te razvojne spremembe spoznaš že pri njih« (M1.1). Freudove in Eriksonove teorije, znanja o spolni usmerjenosti in o kaznovanju.*

Študent zakonskih in družinskih študij vidi kot najpomembnejša teoretična znanja, znanja iz psihologije, sociologije in duhovnega razvoja *»mi smo imeli ogromno psihologije in vsi ti programi in vsi ti predmetniki so bili zelo fajn, ne vem psihični, socialni in duhovni razvoj posameznika in družine« (N1.1).*

1.1. UPORABA TEORETIČNIH ZNANJ V PRAKSI

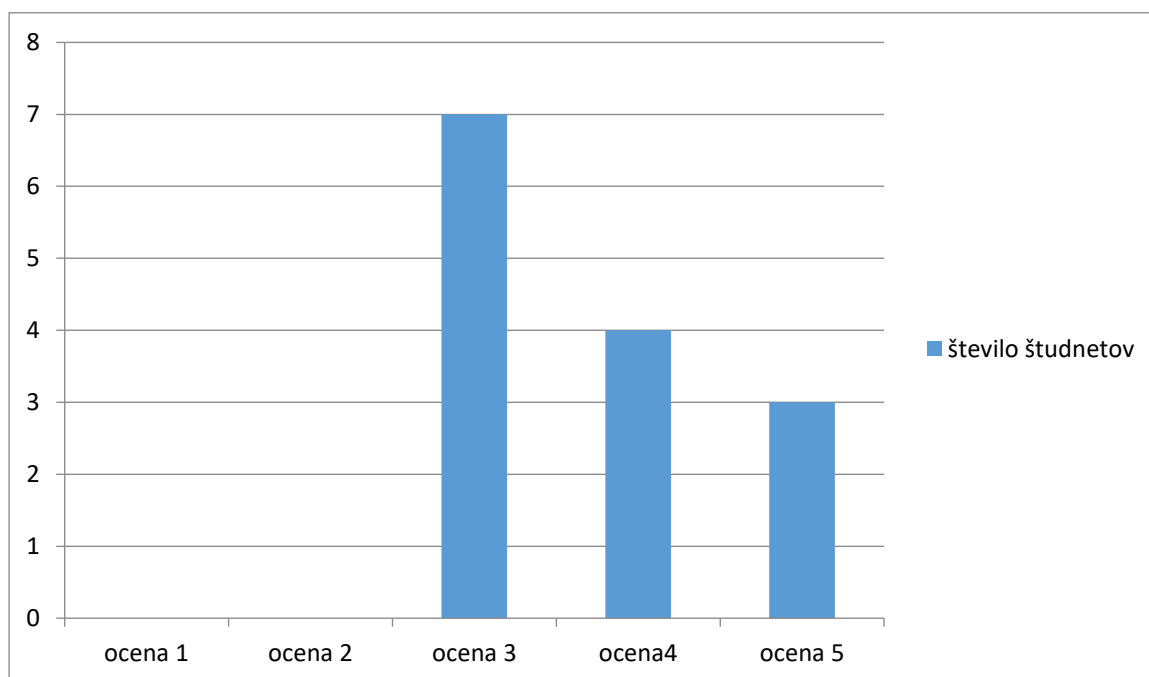
Študentje pridobljena teoretična znanja uporabljajo pri delu v četrtnem mladinskem centru predvsem skozi pogovor z uporabniki in pri vzpostavljanju stika. Aktivno jih poslušajo, uporabljajo jaz komunikacijo, prilagajajo svojo komunikacijo »S poznavanjem značilnosti lahko približno razumeš, kaj se dogaja v mladostnikovih možganih in lahko izbereš primeren način dela in komuniciranja z njimi« (L1.1.1), dajejo pohvale, delijo z uporabniki osebne izkušnje, » Zadnjič smo npr. imeli primer, ko je prišla tema o smrti in smo se pogovarjali o neki smrti. Potem je nek fant začel razlagati o smrti svoje babice in sem potem tudi jaz povedala kako je umrla moja babica in tko, nisem zaprla te teme ampak sem se osebno odzvala« (B1.1.3), kažejo zanimanje za uporabnike, jih obravnavajo kot individualne eksperte, jim nudijo podporo »Potem si ti tisti, ki jih slišiš in podpreš in jim daš vedeti, da so pomembni, da zmorejo in da lahko. Si njihov zaupnik in motivator« (L1.1.3), jih vključujejo, z njimi odpirajo pomembna vprašanja in jih soočajo s predsodki. S svojim znanjem prepoznavajo težave, jim nudijo ustrezno pomoč, se raznoliko odzivajo na situacije. Svoja znanja uporabljajo tudi skozi delavnice, tako da prilagajajo aktivnosti »prepoznaš pač njegove želje oz. celotne skupine mladostnikov in potem na podlagi tega, da ustvarjaš neke dogodke, da so res ustvarjeni za njih, ne za nas« (E.1.2), skozi učno pomoč. Svoje znanje pa uporabijo tudi pri odzivanju na nasilje »V primeru nasilja smo mi takoj, to je bilo jasno, prvo pravilo, da pošlješ otroke ven, da poveš, da nasilje ni dovoljeno, to smo z besedami povedali in tudi z učiteljem poslali in dali prepoved, ker smo to res imeli striktno določeno in to se mi zdi prav« (B1.1.1). En študent trdi, da mu znanje o družini kot sistemu pomaga nuditi ustrezno pomoč uporabniku »zato tudi gledamo celo družino kot sistem družinski. To mi je zelo pomagalo, zato ker če gledam vsakega posameznika, včasih pač zelo veliko lahko spregledaš. Od kod prihaja, kaj nosi sabo, kaj potrebuje, kaj ima razvito, česa nima. Predvsem to, družina kot sistem, razširilo mi je pogled na posameznika« (N1.1.1).

1.2. POMEMBOST TEORETIČNEGA ZNANJA

Kako pomembno je teoretično znanje, je pet študentov socialnega dela ocenilo z oceno 3, trije študentje pa z oceno 4. Dva študenta socialne pedagogike sta podala oceno 5, eden oceno 4 in eden oceno 3. Študenta ostalih programov sta ocenila z oceno 3 in drugi z oceno

5.

Povprečna ocena vseh štirinajstih študentov je 3,7.

2. KOMPETENCE IZ PRAKSE

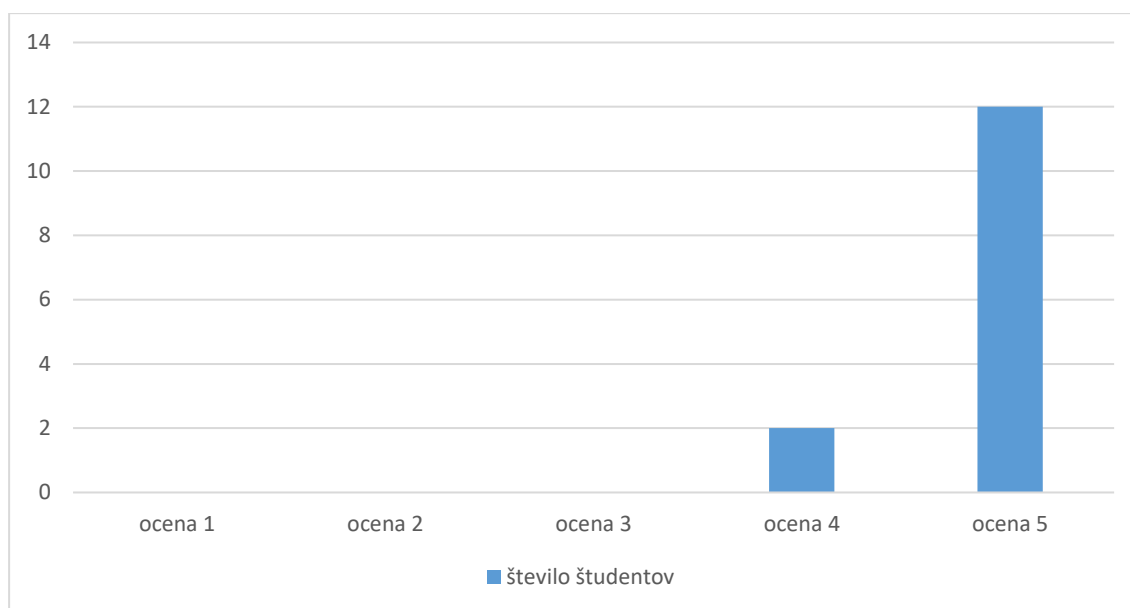
Študentje so tekom prakse in študentskega dela pridobili kompetence za delo z uporabniki, strokovne in osebne kompetence. Največ študentov izpostavi, da so se naučili postavljati meje *»Postavljanje meja je bila tudi taka zadeva, da poslušáš, da ga slišiš, razumeš, tehnika toliko dobiš, kot daš«* (A2.3), voditi individualne pogovore, vzpostavljati stik *»Predvsem kako vzpostaviti stik z uporabniki, kako se znebiti strahu«* (B2.1), delati v timu in aktivno poslušati. Nekateri so izpostavili, da so se naučili ravnati v kriznih situacijah, kako pristopiti k njim na način, ki jim bolj odgovarja *»Poleg vsega tega pa sem se naučila kako ravnati z mladimi in otroki, kako jim prisluhniti, se jim približati in jih podpirati v kritičnih situacijah«* (J2.3). Posamezniki so navedli spoštovanje resnice mladostnikov, kompetence za delo z različnimi generacijami, kako vzpostaviti delovni odnos, zaupni odnos, zavzeti strokovno vlogo, avtoriteto. Drugi so kot kompetence navedli še vodenje centra *»Nadgradila sem mislim ta pogovor, vzpostavljanje stika, mogoče sem bolj nadgradila samostojnost, skrb za prostor, pa delo, pač ker si res predstavljaš samo kot druženje z mulci, potem pa ko imaš na skrbi cel ČMC, pa je malo drugače kot tam, kjer sta še oba mentorja, bolj odgovorno«* (E2.6), organizacija, pogovor pred skupino, vodenje skupine, vodenje delavnic, podpora

mladostnikom, zaznavanje stisk, delo s posameznikom, sodelovanje, razumevanje, evalviranje, reševanje konfliktov, veščine komuniciranja, kompetence za ulično delo ter uporabo metode sendvič. Pridobili so tudi kompetence poznavanja mladinskih politik, delovanja javnega zavoda in izpolnjevanja obrazcev. Osebne kompetence, ki jih je pridobilo in nadgradilo največ študentov, so vztrajnost *»Potem nekaj je tudi na vztrajnosti, da vztrajaš pri pogovoru, oziroma, da vztrajaš tudi pri kakšnem pravilu, ki ga postaviš in da vztrajaš pri tem«* (B2.3), samozavest *»Bolj sem samozavestna, sploh ko se pogovarjam s starši na primer ali pa če kdo pride na obisk«* (D.2.5), potrpežljivost, samostojnost. Ostali so navedli še premagovanje strahu, odgovornost, sproščenost, inovativnost *»Jaz bi rekel samozavest ena izmed prvih, pa neka sproščenost, pa inovativnost, ker predvsem tega, ker kot mladinski delavec dandanes, je itak poudarek, da če si ti v neki skupinski dinamiki tisti, ki vodiš in da jih potem tudi izpelješ do konca«* (F2.1), kreativnost, odprtost *»Ne vem, bi rekel, kar neka odprtost za neko drugačnost«* (G2.1), odločnost, suverenost, samoicinitivnost, proaktivnost *»samoiniciativnost, proaktivnost, da znaš ubesedit in zastopat svoje mnenje, pa da mogoče štekaš od kod prihaja mnenje drugih, razumevanje mladih, njihovega okolja, zakaj delajo stvari tako kot jih delajo, zakaj so včasih leni in pa neaktivni, kaj njih dejansko zanima, te stvari, potem lažje navezovanje stika«* (M2.1), razmišljanje zunaj podanih okvirjev.

2.1. POMEMBOST PRAKSE

Šest študentov socialnega dela je pomembnost prakse ocenilo z oceno 5, dva pa z oceno 4. Vsi štirje študentje socialne pedagogike so podali oceno 5, prav tako pa sta oceno 5 podala študent razrednega pouka in študent zakonskih in družinskih študij.

Povprečna ocena vseh študentov je 4,9.

3. MANJKAJOČE KOMPETENCE

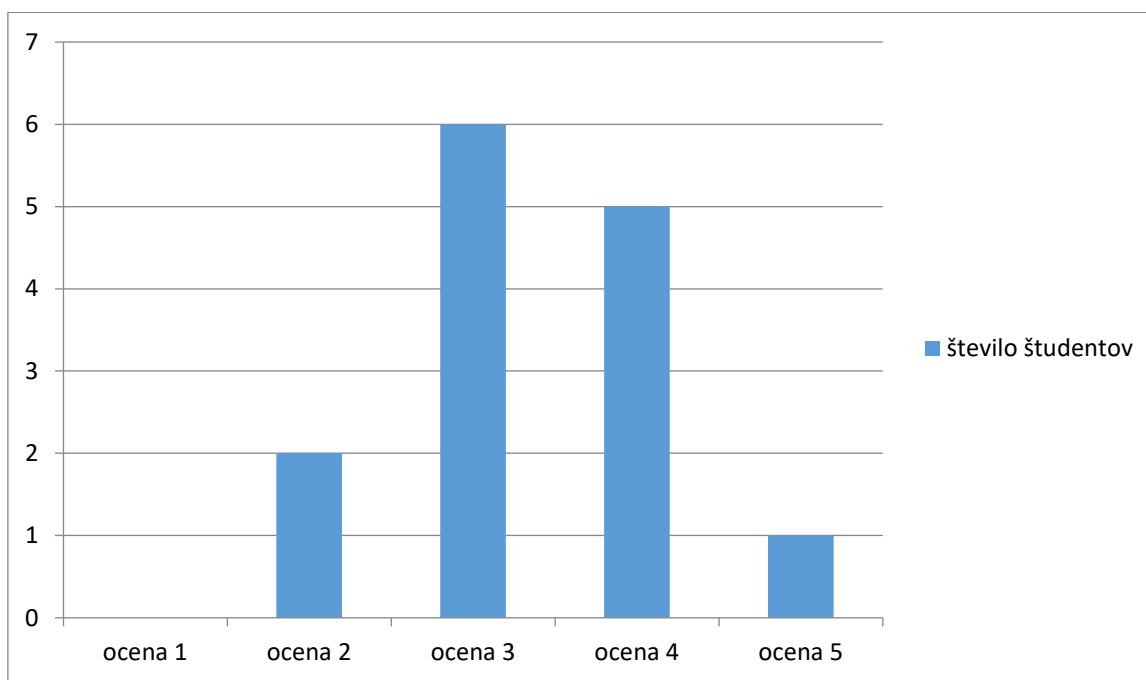
Študentje si želijo, da bi pridobili nekaj več kompetenc iz prakse, kot je na primer pogovor z družino »*Recimo najbolj sem pogrešala pogovor z družino, tega nikoli nisem dobila*« (A3.1), delo s posameznikom, urejanje birokratskih zadev ter mednarodne izkušnje za delo z uporabniki. Na izobraževalnem programu so pogrešali predvsem več metod dela z mladimi, delo s skupino »*Pri predmetu delo z mladimi smo mi ves čas igro obravnavali, jaz bi tu več teh metod, tudi delo v skupinah bi lahko bolj razširjeno poznali, tukaj sem ful pogrešala raznolikost*« (B3.2), več teorije o mladostništvu, obravnavanje konkretnih primerov iz prakse »*Pogrešala sem več govora o konkretnih primerih, o teh primerih, ki se nam mogoče na praksi dogajajo ali v mladinskih centrih*« (B5.2), sodobne pristope dela, igranje vlog, kazensko pravo »*Pa mogoče kakšno kazensko in pravno znanje, ker tu se dostikrat pogovarjamo, kdaj si ti odgovoren, kdaj moraš posredovati, kdaj je kršenje pravic, reda in miru*« (M3.2), en izmed študentov socialnega dela pa je pogrešal tudi več pedagoških predmetov in didaktiko. Študentje pogrešajo tudi več obravnavanja specifičnih tem, kot so motnje hranjenja, družinsko nasilje, samopoškodovanje »*Konkretno lahko povem o kakšnem samopoškodovanju ali kakih motnjah hranjenja, nasilja doma, to se mi zdi, da bi rabila več konkretno kako s tem delat*« (D3.2), povezovanje mladih. Radi pa bi okrepili oziroma pridobili tudi nekaj osebnih kompetenc, kot je, kako poiskati pomoč zase »*Mogoče kaj za sebe tko, ne vem kako se sam sebe opolnomočit*« (D3.1), kako podajati kritiko »*Kako podajati*

kritiko, konstruktivno kritiko, ker tega res nisem dobila oz. mogoče tako individualno» (H3.1), odločnost, mirnost, postavljanje meja »Pa mogoče sem še malo slabša v postavljanju mej, ker se mi zdi, da bi morala še malo bolj na tem delati« (K3.2) ter veščine komunikacije »Mogoče ta komunikacija, ker tukaj sem mogoče malo slabša, pač mogoče v smislu, če te oni nekaj provocirajo kako odreagiraš« (K3.1).

4. SKLADNOST TEORIJE IN PRAKSE

Šest študentov socialnega dela je skladnost med teorijo in prasko ocenilo z oceno 3, en študent je podal oceno 2 in en oceno 4. Trije študentje socialne pedagogike so podali oceno 4, en študent pa oceno 5. Študent razrednega pouka je ocenil skladnost teorije in prakse na njegovem izobraževalnem programu z oceno 2, študent zakonskih in družinskih študij pa z oceno 4.

Povprečna ocena vseh štirinajstih študentov je 3,4.

4.1. RAZLOGI ZA PODANO OCENO

Študent socialnega dela je svojo oceno 2 utemeljil tako: *»Verjetno zato, ker je tako široko področje in tudi mi na faksu imamo toliko možnosti, in se mi zdi, da je ful odvisen, kaj izbereš (D4.1.1). Jaz sem imela psihosocialno pomoč in podporo prvo na dodiplomcu, zdaj na podiplomcu pa socialna pravičnost. In se mi zdi, da tam sem dobila nekaj znanja o*

svetovalnem pogovoru, o skupinskem delu, skupinski dinamiki, sinergetična načela in vse lepo in prav ampak ful teoretično. Se mi zdi, da ene stvari kar ne vem navezat na prakso» (D1.1.2).

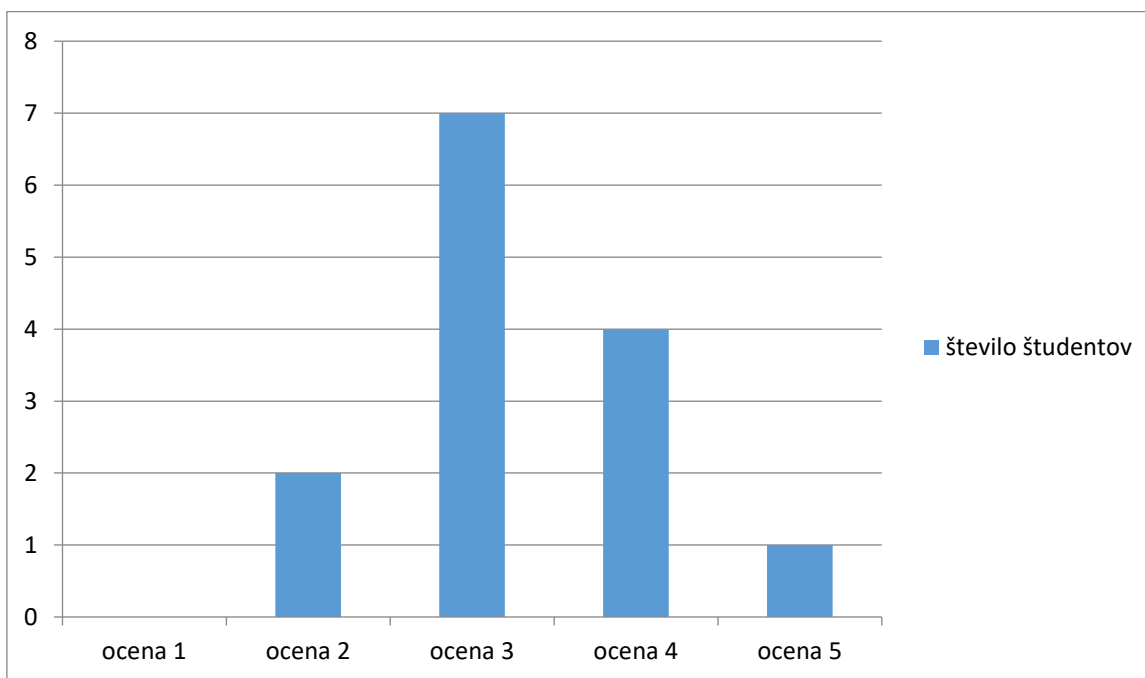
Študent razrednega pouka je svojo oceno 2 podal zato, ker meni, da imajo na svojem programu premalo prakse, poleg tega pa so tudi predavatelji podkrepljeni samo s teoretičnim znanjem.

Študentje socialnega dela, ki so podali oceno 3, so dejali, da je skladnost odvisna od vrste dela »3 (A4.1) rečem samo zato, ker je ful odvisen, kje delaš« (A4.1.1). V praksi se uporabljajo metode, ki se jih na izobraževalnem programu niso naučili. Menijo tudi, da je problem, da v praksi doživljaš zelo raznolike situacije, in ne moreš vse teorije prenesti v delo, saj se jim zdi določena teorija neuporabna in nerelevantna »Ker ti lahko osvojiš ful teorije, pa se vsega ne boš tako dobro zapomnil, vsega ne boš prenesel tako dobro v prakso, ali pa določeno se ti sploh ne zdi tako smiselno in ne boš uporabljal« (B4.3). Menijo pa tudi, da moraš teorijo res dobro razumeti, da jo sploh lahko prenašaš v prakso »To je ful težko, dati na lestvico, pač jaz mislim, da lahko teorijo preneseš v prakso, če teorijo ful dobro osvojiš in jo ful dobro razumeš, če tega ni pa ne moreš prenesti« (B4.1). Študent socialnega dela svojo oceno 4 utemelji: »Ker je vsak posameznik drugačen bo pri nekemu nekaj delovalo, pri drugem pa ne« (C4.2). Študentje socialne pedagogike, ki so podali oceno 4, prav tako menijo, da je skladnost odvisna od smiselnosti teorije, od situacij »Sama pa sem v praksi spoznala, da v določenih situacija ne gre odreagirati tako kot uči in pravi teorija, temveč moraš ubrati drugo pot« (L4.1.1) ter od predmetnika. Študent zakonskih in družinskih študij poda oceno 4 in pravi: »Kako je ta začaran krog nasilja, če nimaš tega znanja, zakaj se nekdo tako vede, da to ni zanalašč ampak to izhaja iz neke potrebe, pomanjkanja, zaradi tega lahko tudi čisto drugače nastopaš« (N1.1.1). Študent socialne pedagogike pa skladnost teorije in prakse ocenjuje z oceno 5 in pravi: »Da lahko v določeni situaciji reagiramo in znamo to tudi argumentirati moramo biti vsekakor teoretično podkrepljeni« (J4.1.1).

5. OPREMLEJNOST ZA DELO V MLADINSKEM CENTRU

Koliko je izobraževalni program (teorija in praksa) študente opremil za delo v mladinskem centru, so trije študentje socialnega dela odgovorili z oceno 4, štirje z oceno 3 in eden z oceno 2. Trije študentje socialne pedagogike so podali oceno 1, eden pa oceno 5. Študent razrednega pouka je podal oceno 2, študent zakonskih in družinskih študij pa oceno 4.

Povprečna ocena vseh štirinajstih študentov je 3,3.

6. PREDNOSTI ŠTUDNETSKEGA DELA IN VPLIV NA GRADITEV PROFILA STROKOVNJAKA

Največ študentov je kot prednost študentskega dela v mladinskem centru izpostavilo pridobitev novih znanj »Pri delu sem uživala, pridobila ogromno novega znanja in izkušenj s področja mladinskega dela, nadgradila svoje profesionalne in osebnostne kompetence« (L6.1) ter novih izkušenj, tako praktičnih »Zelo pomembno se mi zdi, da ne pridobivam samo teoretičnega (študijskega) znanja, ampak da delujem tudi v praksi« (C6.1) kot strokovnih. Kot prednost so navedli tudi to, da lahko svoje znanje prenašajo v prakso »To študentsko delo mi je omogočilo, da sem začela povezovati teoretične koncepte z dejanji v praksi« (C6.2) ter da delo pomembno vpliva na možnost redne zaposlitve, saj s tem dobijo dobre reference »Ja tudi to, da je neka možnost, da te mogoče, ko nekje delaš hitreje vidijo, ker te že poznajo, te hitreje vzamejo v službo, imaš več možnosti« (D6.3). Dvema študentoma so pomembna izobraževanja, ki sta se znotraj študentskega dela lahko udeležila »Spoznala sem veliko različnih mladinskih organizacij in mladinskih delavcev, se imela priložnost udeležiti veliko izobraževanj, delavnic in usposabljanja« (L6.2). Nekateri so dobili tudi medkulturno znanje »Jaz sem ful imel sem ful priložnosti hodit v tujino, se učit, tam sem se ful naučil o

nekih drugih kulturah, drugih ljudeh, kako druge države to operirajo, kje so prednosti, slabosti za mladinsko delo, za delo na splošno, s kakšni sredstvi druge države mlade spodbujajo k proaktivnosti in iniciativnosti« (M6.3), vpogled v sliko stroke ter v način dela »V bistvu kar veliko različnih bi rekel, in kako poteka delo v mladinskih centrih in na splošno z mladino, kako moraš delat, odnosi do različnih organizacijskih sposobnosti, kako delo v teh dnevnih centrih poteka, organizacije raznih projektov, v bistvu kar veliko stvari« (G6.1). Nekaj študentov pa je dobilo tudi precej osebnih izkušenj. Postali so bolj samozavestni »Naprej je sploh en velik bust samozavesti, ker, da te nekdo v tvoji stroki, kjer je težko dobiti delo, zaposli kot študenta pove, da delaš prav« (A6.1), zgradili so nova poznanstva »Mogoče tudi to, da spoznavam ljudi iz ful različnih področij, ti mladi zmaji, se res tko zelo povezujejo po Ljubljani, in s tistimi, ki se ukvarjajo čisto z malimi in tistimi z malo starejšimi, tako, da mi dajo tko ful teh konekcij« (D6.1), vzpostavili stike z mladimi, postali so bolj odgovorni, pridobili organizacijske sposobnosti, med delom bolje spoznali sebe, se naučili reflektirati, kritično ovrednotiti delo ter graditi na osebni in strokovni identiteti »V bistvu sem razvila sebe, kot mladinsko delavko« (L6.3).

7. TEŽAVE IN DILEME ŠTUDENTSKEGA DELA

Več kot polovica študentov vidi kot težavo študentskega dela nereden delavnik »Težava je to, da skor nič ne delamo, delam enkrat na mesec ali dva« (A7.1). Nekaj študentov izpostavi, da prav zaradi nerednega delavnika težko vzdržujejo stik z mladimi ter niso na tekočem z dogajanjem v mladinskem centru »Mi nismo konstantno prisotni, to je ful pomanjkljivost, vedno ko pridem tja, po navadi je to enkrat na mesec, dvakrat na mesec, vedno moram na novo z njim vzpostavljat stik, če bi bila bolj pogosto tam bi pa vedla kaj se dogaja« (B7.1). Trije študentje kot problem izpostavijo zaslužek »Slabost mogoče to, da pri drugem študentskem delu lahko več zaslužiš, definitivno« (D7.1). Ostali kot dilemo študentskega dela vidijo še plačevanje prispevkov »To mogoče še, da so mogoče začeli trgati za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ne verjamem, da nam bo to koristilo, ti še ta denar poberejo« (H7.2) ter delovni čas mladinskega centra »Dilema je le urnik dela, ki je bolj popoldanski, kar je zelo težko uskladiti, če imaš družino z majhnimi otroki« (J7.1). Nekaterim se težava zdi vzpostavitev osebnega delovnega odnosa »Po moje ravno vzpostavitev nekega osebnega delovnega odnosa, ki rata skupaj s tvojo prisotnostjo v centru« (F7.1), prevzemanje odgovornosti »Potem dosti velika odgovornost je sploh skrb za prostor, sploh v Črnučah, ko je taki veliki prostor, nepregledno, v Šiški vidiš več« (E7.3) ter vzpostavitev strokovne

avtoritete »Potem to, da še vedno v očeh mladostnikov ne deluješ kot strokovnjak oz. tako kot mentor, te jemljejo kot študenta in ne kot mladinskega delavca« (E7.2).

8. PREDNOSTI IN SLABOSTI DELA V ČETRTHNIH MLADINSKIH CENTRIH

Nekaj študentov je kot prednost četrtnih mladinskih centrov navedlo prostor. Menijo, da je prostor razgiban in varen »Kot dobro bi sigurno izpostavila, da se mi zdi, da je celotni center kot tak varen prostor za mulce, da pač tja ful radi prihajajo, da se mi zdi, kot se pač tudi z njimi pogovarjam, da se dobro počutijo, se jim zdi, da so sprejeti imajo neke aktivnosti vsak dan, tako, da lahko bolj kakovostno preživljajo svoj čas, da niso zunaj, tko, da to se mi zdi ful fajn« (I8.1), vseh pa jim je tudi raznolikost centrov, kjer mladi lahko aktivno preživljajo svoj prosti čas. Nekaterim so vsi mentorji in njihova podpora »Rada bi pohvalila mentorsko podporo« (C8.1). Oba koordinatorja sta vedno dostopna in sta se pripravljena pogovoriti o čemerkoli« (C8.2). Pravijo, da imajo dober odnos do študentov, vključujejo jih v razne aktivnosti in izobraževanja »Pa da nas tudi probajo kam drugam vključiti, v kakšen druge aktivnosti v kake te mednarodne izobraževanja, vedno M. pošilja, če želimo kam it, to se mi zdi tudi fajn, da ne ostane vse samo znotraj centra« (B8.4), upoštevajo mnenja in so odprti za ideje, prav tako pa se s študenti srečujejo na sestankih, kjer študente seznanjajo z novostmi »Prav tako se mi zdi pomembno, da imamo mesečne sestanke (koordinatorja, študentke, prostovoljke), na katerih nas seznanjata z novostmi« (C8.3). Nekateri kot pozitivno stvar omenijo pozitivno vzdušje, dobre odnose, dobro komunikacijo, sodelovanje, soustvarjanje, povezovanje, vključevanje, spodbujanje in upoštevanje potreb mladih. »Koordinatorji nenehno spodbujajo ideje mladih in iščejo načine, kako jih uresničiti« (L8.3). Takšno soustvarjanje se mi zdi enkratno« (L8.4). Študentom je vsi, da imajo možnost intervizije »Vsi so mi mesečne intervizije, ki jih imamo študentje z koordinatorkami, tam pač konkretno predelamo kar se je ves mesec dogajalo, tko, da to je res ena stvar, ki se mi zdi ful vredna, vse skupaj seveda zahteva svoj čas, to je ena stvar, ki je meni ful v redu, sploh takrat ko so kakšne aktualne zadeve, problemi, nimaš občutka, da si sam« (B8.1), da dobivajo nove izkušnje, nova poznanstva, razvijajo odgovornost »Dobro je to, da sploh omogočajo mladim neko angažiranje in vključevanje mladih v to, da nisi nek prostovoljec tam, ampak dejansko ti zaupajo odgovornost dajo ti ključne in ti maš čez ta prostor in potem si sam odgovor za tisto, kar se ti v tistem dnevu ta zgodi recimo v mladinskem centru« (F8.1). Nekateri kot pozitivno stvar navajajo kakovostno delo zaposlenih, ponudbo raznolikih aktivnosti »Dobro je raznolikost aktivnosti, športnih, radijskih oddaj, kuharskih ustvarjanje naravnimi

materiali» (H8.1.), poučne igre »Na primer je zapakirana neka psihološka igra, pa sploh ne bodo vedeli, da se gre zato, da pač govorijo o svojih čustvih« (E8.2), nudenje učne pomoči, izvajanje terenskega dela, timsko delo, usmerjenost v razvoj mladih, vključevanje prostovoljcev ter povezovanje s skupnostjo.

Kot slabost nekateri študentje navajajo, da ni primerne prostora za starejše mladostnike *»Slabo je mogoče to, da so sami mlajši tam, da ni starejših, ker ni prostora zanje. Za starejše se ful manj dela, kar se mi zdi, da je v Črnučah pa čisto drugače, 15+, sploh sedaj ko so omenili delovni čas. Tu pa ni placa za henganje, to jih malo odvraca« (E8.3)* ter da je v enem izmed centrov zelo nepregleden prostor. Nekateri menijo, da zavod ne uresničuje svojega poslanstva, da je premalo terenskega dela *»Spremenila bi mogoče, da bi bilo mogoče več terenskega dela« (B8.5),* premalo dogajanja *»Da bi bilo več dogajanja, konceptov, okroglih miz« (E8.5),* premalo dela z individualnimi mladostniki *»..na širši ravni se mi zdi, da je ok, na ožji bi bilo pa lahko več dela s posameznikom, ker res veliko mladih prihaja iz težjih okoliščin, doma in širše in, bi rabili nekoga, ki bi jih spremljal, pa mogoče zaradi števila zaposlenih v centru to ni mogoče« (H8.3),* ter da bi moralo biti več izobraževanj ter projektov. Nekaj študentov kot slabost vidi premajhno število zaposlenih ter preobremenjenost koordinatorjev *»Mogoče je to to, mentorja imata ful stvari na glavi. Pa je statistika, pa mata te delavnice, pa to organizacijo, pa popis tega in onedva v bistvu sploh nista v stiku z mladostniki, če pa že sta, je to tisto bežno« (A8.7).* Eden izmed študentov pravi, da je včasih težava neprimerna izbira prostovoljcev *»Mogoče včasih kot študentka opazim kakšne neprimerne prostovoljce tam in vem, da ko je bil tisti zakon, da dobiš 80 eur zraven k socialni pomoči, so bili kar nekateri neprimerni tam. Se mi je zdelo, da niso v redu vzgled, tko, da si je kar tam čik motov, da prosi za tobak, in sem bila, ok, to pa ni kul« (D8.3).* Kot slabost pri delu eden izmed študentov vidi prenašanje slabe volje zaposlenih na mladostnike *»Plus letos je bilo ful ene negativne volje, ker sta bila oba zmatrana in ta negativna volja se je tko na tamale raznašala« (A8.8).* Ostale negativne stvari, ki so jih posamezni študentje navedli so: preveč birokracije, nizka obiskovanost, nereden delavnik *»Težava je v tem, da moje pomoči v centru ne rabijo veliko« (C8.4),* delovni čas centra, razporeditev financ ter upoštevanje pravil *»Jaz sem opazila, da bi mi ful pomagalo, da bi imeli napisana pravila. Vemo česa se ne dela, hitro mulci zgrabijo in rečejo to nikjer ne piše« (N8.1).*

9. IZZIVI PRI DELU Z MLADIMI

Največ študentov vidi kot izziv pri delu z mladimi postavljanje mej in vzpostavitev avtoritete *»Najtežje se mi zdi vzdrževanje redu in postavljanje meja (C9.1). Rabila sem kar nekaj časa, da sem mladostnikom pokazala kje so moje meje in do kje jim dovolim, da jih preizkušajo (C9.2). Težko je vzpostaviti neko avtoriteto, ki jo bodo spoštovali, hkrati pa do mene gojili prijateljski odnos« (C9.3).* Kot izziv nekateri vidijo delo s starejšimi mladostniki *»Pritegnit mladostnike starejše od 15 let, da kar koli naredijo v svojem življenju« (M9.1),* kako motivirati mladostnike ter jih pritegniti k udeležbi delavnic. Nekateri vidijo izziv v tem, kako vključiti mladostnike v skupino *»Mogoče največji izziv mi je, ko na primer nekdo pride na novo, pa ga ne sprejmejo, kako to shenglat, ga vključit, čeprav jaz se prej imela skupinsko dinamiko, ampak smo imeli problem, ker dva brata sploh niso sprejeli« (D9.2),* kako z njimi vzpostaviti pristen, zaupen, strokoven odnos. Posameznikom je izziv poslušati travmatične zgodbe osebno to reflektirati *»Jaz imam največjo oviro še to, da ko slišim kakšne grozne zgodbe, se prav ali nasilje, alkoholizem, predvsem nasilje v družini, se pravi otroci, ki so tako kot ene hodeče bombe, ki bodo eksplodirale, to mi je tako, jaz se moram naučit reflektirat, spucat« (A9.1),* reagirati na nasilje ter v potrebnih primerih poklicati policijo. Kot izziv vidijo še nestrukturiranost in nepredvidljivost dela, potrebno argumentiranje svojih stališč, pazljivo izbiro besed pri komunikaciji z mladostniki *»Najtežje je mogoče to, da si tamali zapomnijo vsako besedo, ki jo rečeš in je ful težko se pogovarjati o širši stvari, ker te takoj napadejo o tisti stvari, ki si jo mogoče narobe rečeš ali pa narobe razumejo kar rečeš in te obtožijo in potem se je ful težko postaviti zase« (E9.1)* ter pripravljenost na nepredvidljive reakcije mladostnikov *»Da nikoli ne veš kako bo odreagiral, da nove ljudi spoznavaš, pa tudi oni skozi preverjajo neko opredeljenost do nekih stvari, moraš biti na tekočem, kaj si misliš o določeni stvari in to znati pojasniti« (H9.1).*

5. RAZPRAVA

Ugotovili sva, da so študentom socialnega dela najpomembnejša teoretična znanja iz študijskega programa, ki jih uporabljajo pri svojem delu, znanje in elementi delovnega odnosa (perspektiva moči, osebno vodenje, znanje za ravnanje). Salebeey (1997: 3 v Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005: 12) pravi: »Praksa, ki temelji na perspektivi moči, pomeni, da bo vse kar delaš kot socialni delavec, utemeljeno s tem, da pomagaš odkriti, olepšati, raziskati in izkoristiti klientovo moč in vire, ko mu pomagaš, da doseže svoje cilje, uresniči svoje sanje in razbije okove ovir in nesreč.« Gre torej za proces, v katerem se odkrivajo nove moči in uresničujejo želene spremembe s sodelovanjem. Izkušnja o dostojanstvu in izkušnja, da se posamezniku prizna, da je kompetenten za svoje življenje, pa je prvi vir moči (Čačinovič Vogrinčič, 2002: 93-94).

Veliko jih je izpostavilo tudi uporabo jezika socialnega dela, znanja o izvirnem delovnem projektu pomoči in v rešitev usmerjeno kratko terapijo. Pri delu z mladimi so to predvsem znanja iz predmetov socialno delo z družino, skupinska dinamika in predmeti iz modula socialno delo z mladimi. Meniva, da se študentom zdijo najbolj pomembna tista znanja oziroma koncepti, ki se tekom izobraževanja največkrat omenjajo pri večjih različnih predmetih. Nekateri študentje menijo, da izobraževalni programi učijo veliko teorije, ki se jim ne zdi uporabna. Tu se nama pojavlja vprašanje, ali gre za to, da je določena teorija res nerelevanta, ali pa gre za to, da študentje teorije niso dobro osvojili in jo posledično ne znajo prevesti v delo. Morda ni problem niti v teoriji, niti v praksi, pač pa v tem, da manjka povezava med njima. Meniva, da je predpostavka, da bodo študenti prakso in teorijo povezali sami od sebe, napačna. Pri povezavi potrebujejo pomoč pedagoškega procesa.

Poštrak (2003) pravi, da lahko strokovnjaki v prostočasnih dejavnostih (ki se odvijajo v četrtnih mladinskih centrih) zaznavajo opozorila, da je mladostnik v stiski. Prav zato je pomembno, da se socialnodelovni koncepti uporabljajo tudi v mladinskih centrih, saj nam, kot pravi Čačinovič Vogrinčič (2002), delovni odnos omogoča boljše sodelovanje in omogoča, da se mobilizira moč mladostnikov.

Študentje socialne pedagogike kot najpomembnejša znanja vidijo znanja iz razvojne psihologije, sistemske teorije in ekološke teorije. Iz vidika sistemske teorije posameznika razumemo kot celoto, vključeno v različne sisteme, v okviru katerih zadovoljuje svoje potrebe. Tako razumemo tudi, da so stiske posameznika in skupine rezultat interakcije in

odnosov v socialnem okolju (Kobolt in Rapuš Pavel, 2006 v Grill, 2015: 13-14). Ugotovili sva, da študentje socialne pedagogike med najpomembnejša znanja prav tako uvrščajo perspektivo moči. Tudi Videmšek (2008) pravi, da tako kot v socialnem delu, je tudi v socialni pedagogiki pomemben koncept krepitev moči. Kot sva že omenili, gre za nudenje podpore uporabniku, kjer strokovnjak dela skupaj z njim. Uporabnika tako spodbuja, da sam doseže svoje cilje s pomočjo virov in potencialov, ki jih ima, hkrati pa spodbuja iskaje novih virov moči, novih pozitivnih izkušenj. Uporabnik tako prevzame nadzor nad svojim življenjem.

Opazili sva tudi, da so študentje socialnega dela v povprečju navedli več teoretičnih znanj, kot študentje ostalih študijskih programov. Naštevali so več specifičnih metod in konceptov, medtem ko so ostali študentje navajali bolj vede in teorije, iz katerih izhajajo.

Najina raziskava je pokazala, da študentje zgoraj navedena znanja pri delu z mladimi v mladinskih centrih uporabljajo predvsem pri vzpostavljanju stika in pogovoru z mladostniki (z aktivnim poslušanjem, jaz komunikacijo, pohvalami, vključevanjem, obravnavanjem mladih, kot ekspertov iz izkušenj in z deljenjem svojih osebnih izkušenj). Mladinski delavci za kakovostno izvajanje mladinske dejavnosti predvsem potrebujejo različna znanja in kompetence, saj je prav izobraženost zagotovilo, da lahko strokovnjak vzpostavi profesionalen odnos. Izobraževanje omogoča, da se mladinski delavec identificira z glavnimi značilnostmi stroke ter da zna evalvirati svoje znanje. Prav tako pa motivira mladinske delavce in jim nudi razne kompetence, da lahko premagujejo ovire, s katerimi se srečujejo v praksi (Mrgole, 2003).

Ugotovili sva, da študentje vseh študijskih programov za delo v mladinskem centru kot veliko bolj pomembno vidijo prakso in znanja, pridobljena iz praktičnih izkušenj, kot pa teoretična znanja, ki so jih pridobili na fakultetah. Kljub temu teoretična znanja vidijo bolj kot pomembna kot , saj je povprečna ocena vseh študentov 3,7. Teoretično podlago nekateri vidijo tudi kot pogoj za strokovno delo. Meniva, da so praktična znanja za njih bolj pomembna, ker jim praktične izkušnje dajejo več samozavesti za nadaljnje delo, kot samo poznavanje teorije, za katero v nekaterih primerih niso prepričani, kako bi jim pri delu in v konkretnih primerih sploh lahko koristila.

V tabeli je razvidna analiza raziskovalnega vprašanja 1.2., ki se nanaša na pomembnost teoretičnega znanja.

OCENA	Študentje socialnega dela	Študentje socialne pedagogike	Študent razrednega pouka	Študent družinskih in zakonskih terapij	SKUPAJ
1	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	0
3	5	1	1	0	7
4	3	1	0	0	4
5	0	2	0	1	3
SKUPAJ	8	4	1	1	14

V tabeli je razvidna analiza raziskovalnega vprašanja 2.1., ki se nanaša na pomembnost prakse.

OCENA	Študentje socialnega dela	Študentje socialne pedagogike	Študent razrednega pouka	Študent družinskih in zakonskih terapij	SKUPAJ
1	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0
4	2	0	0	0	2
5	6	4	1	1	12
SKUPAJ	8	4	1	1	14

Študentje teorijo in prakso dojemajo kot delno povezani oz. skladni, saj povprečna ocena vseh študentov znaša 3,4. Najslabše skladnost teorije in prakse ocenjuje študent razrednega pouka. Meni, da mu izobraževalni program nudi premalo prakse, predvsem pa meni, da je problem, da teorijo predavajo profesorji, ki nimajo praktičnih izkušenj in tudi sami ne vidijo in ne predstavijo študentom prenosa znanja v prakso. Raziskava je pokazala, da študentje socialne pedagogike ter družinskih in zakonskih študij skladnost teorije in prakse na splošno ocenjujejo bolje kot študentje socialnega dela. Študentje socialnega dela so jo ocenili s povprečno oceno 3. Meniva, da gre pri tem za široko in raznoliko področje dela in študentje včasih ne vidijo, kako bi določeno teorijo oziroma koncepte, ki so se jih naučili za točno določeno področje potem uporabili še kje drugje. Meniva tudi, da je potrebno res dobro razumeti in poznati teorijo, da jo sploh lahko preslikaš v različnih situacijah v praksi. Včasih se zgodi tudi, da delujemo po določenih konceptih, za katere pa, ko bi nas vprašali, sploh ne bi vedeli. Zato je v takih primerih težko sklepati, koliko se v bistvu praksa in teorija povezujeta. Glede na to, da v najinih intervjujih študentje niso številčno navajali teoretičnih znanj, pridobljenih na fakulteti, se nama tudi povprečna ocena ne zdi relevantna za celotno področje skladnosti izobraževalnega programa in prakse, temveč sklepava, da se nanaša na skladnost med znanji, ki so jih študentje dobro osvojili, jih navedli v intervjujih in področje praktičnega dela v četrtih mladinskih centrih. Mešl in Kodele (2015: 190) pravita, da so vprašanja o razvidnosti uporabe teoretskega znanja v praksi v socialnem delu zelo aktualna. Še vedno se dogaja, da se študentke iz prakse vračajo s sporočilom mentorice na učni bazi, da je teorija, ki se jo učijo, neuporabna oz. je praksa nekaj povsem drugega kot teorija. Študentke tako pogosto niti ne razberejo, na čem je temeljilo ravnanje socialne delavke v konkretni situaciji v praksi. Kontekst praktičnega učenja naj bi prihodnje socialne delavke podprl pri integriranju teoretskega znanja in praktičnega delovanja ter jim pomagal najti načine, da bodo svoja ravnanja znale poimenovati. Refleksija o ravnanju je potrebna za jasnost, razvijanje novega znanja in za sodelovanje v procesih podpore in pomoči.

V tabeli je razvidna analiza raziskovalnega vprašanja 4., ki se nanaša na skladnost teorije in prakse.

OCENA	Študentje socialnega dela	Študentje socialne pedagogike	Študent razrednega pouka	Študent družinskih in zakonskih terapij	SKUPAJ
1	0	0	0	0	0
2	1	0	1	0	2
3	6	0	0	0	6
4	1	3	0	1	5
5	0	1	0	0	1
SKUPAJ	8	4	1	1	14

Mesec (2015) pravi, da je praksa najpomembnejši del usposabljanja za socialno delo, saj je to praktični poklic, kar je treba doživeti na lastni koži in se naučiti ravnati v situacijah socialnega dela. Na praksi se tako študentje spoznajo s socialnim delom v svoji konkretni pojavnosti.

Osnovni cilj prakse je, da se študentje naprej seznanijo z življenjskim svetom uporabnikov. Namen je torej, da študentje naprej spoznajo uporabnike in se čim bolj približajo njihovi perspektivi, kasneje pa uporabnike spoznajo še iz perspektive socialnega delavca – kar narekuje praksa tretjega letnika.

Ugotovili sva, da so študentje iz prakse pridobili in nadgradili tako strokovne kot osebne kompetence. Naučili so se predvsem postavljanja meja, vodenja individualnih pogovorov, vzpostavljanja stika, dela v timu, aktivnega poslušanja, ravnanja v kriznih situacijah, vzpostavljanja delovnega, zaupnega odnosa. Osebnostne kompetence, ki so jih nadgradili in pridobili so vztrajnost, samozavest, potrpežljivost, samostojnost. Opazili sva, da so kompetence, ki so jih pridobili iz prakse, navajali tudi kot pomembna teoretična izhodišča. Torej gre pri tem za kompetence, za katere nas je vsaj delno opremil študijski program, zato

se nama zdi, da le teorijo, ki jo dobro osvojiš, lahko preneseš v prakso in v jeziku stroke argumentiraš svoje delo in izkušnje.

Na rezultat študijskega procesa oziroma na zaposljivega diplomanta z doseženimi znanji in kompetencami, ki so potrebne, da lahko uspešno vstopi na trg dela, pomembno vpliva kakovost študijskih programov. Prav zato je potrebna razvojno usmerjena strategija visokošolskega prostora, podprta z ustrezno merljivimi kazalci, na podlagi katerih bo lahko vsak uresničeval zastavljene cilje in spremljal svoje napredovanje (Jesih, 2013: 40).

Najina raziskava je pokazala, da so kompetence, ki bi jih študentje še morali nadgraditi v času študija, pogovor z družino, delo s posameznikom, več metod dela z mladimi, delo s skupino, urejanje birokratskih zadev. Potrebovali pa bi tudi obravnavanje več specifičnih tem (samopoškodovanje, motnje hranjenja ...), teorije o mladostništvu, sodobnih pristopov, iger vlog in obravnavanja konkretnih primerov iz prakse. Pri tem se nama zdi pomembna izjava študenta socialnega dela, ki pravi, da pogreša več pogovora o tem, kaj se dogaja na praksi, ki jo opravljajo v tistem trenutku, konkretno tudi v mladinskih centrih. Tu vidva težavo v velikosti skupin, ki jih fakulteta oblikuje pri predmetu praksa. Meniva, da če bi bile skupine študentov manjše, bi se z mentorji lahko bolj poglobili v reflektiranje dela študentov, prav tako pa bi lahko študentom omogočili boljši vpogled v to, kako v praksi uporabiti določene teoretične koncepte.

Koliko jih je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za delo v mladinskem centru so študentje odgovorili s povprečno oceno 3,3. Ocena se nama glede na prejšnje podane odgovore zdi smiselna, saj so navedli nekaj teoretičnih konceptov, ki so jim v pomoč pri delu, prav tako so dobili veliko kompetenc s prasko, ostajajo pa še področja, kjer se morajo dodatno izpopolniti.

V tabeli je razvidna analiza raziskovalnega vprašanja 5., ki se nanaša na opremljenost za delo v mladinskem centru.

OCENA	Študentje socialnega dela	Študentje socialne pedagogike	Študent razrednega pouka	Študent družinskih in zakonskih terapij	SKUPAJ
1	0	0	0	0	0
2	1	0	1	0	2
3	4	3	0	0	7
4	3	0	0	1	4
5	0	1	0	0	1
SKUPAJ	8	4	1	1	14

Glede glavnih prednosti, ki jih nudi opravljanje študentskega dela, so si študentje vseh izobraževalnih programov najbolj enotni.

Ugotovili sva, da študentje kot prednost študentskega dela v mladinskih centrih vidijo predvsem pridobivanje novih znanj ter novih, praktičnih izkušenj, da lahko znanje prenašajo v prakso in da to študentsko delo pomembno vpliva na pridobitev zaposlitve v smislu dobre reference. Pomembne so tudi osebne izkušnje in rast; postali so bolj samozavestni, odgovorni, pridobili so organizacijske sposobnosti, nova poznanstva in nasploh gradijo na svoji osebni in strokovni identiteti.

Prav pretekle delovne izkušnje pa so z vidika delodajalcev med glavnimi dejavniki pri zaposlovanju mladih diplomantov (Kohont, 2015: 12-15). Podobno v svojem delu ugotavlja tudi Bartolj (2015), ki med drugim raziskuje vpliv študentskega dela na nadaljnje učinke na trgu dela. Pravi, da delovne izkušnje, ki jih posamezniki pridobijo v času študija, povečajo možnost, da se bodo lahko zaposlili, da bodo imeli višjo urno postavko ter da bodo imeli možnost zaposlitve se za nedoločen čas, predvsem takrat, kadar je delo zahtevno in je povezano s smerjo izobrazbe.

Najina raziskava je pokazala, da je glavna težava pri tej obliki začasne zaposlitve nereden delavnik, ki povzroči to, da težko vzdržujejo stik z mladimi in niso na tekočem z dogajanjem v centru. Sama težava ne izhaja iz študentskega dela, saj nekateri menijo, da bi drugje lahko več delali, temveč je težava vezana na javni zavod, ki ima premalo zaposlenega kadra, hkrati pa stremi k čim manjši potrebi po delu študentov. Posledično to prinaša preobremenjenost koordinatorjev, ki zaradi prevelika obsega dela ne morejo kakovostno delati z mladostniki. Meniva, da bi omogočanje večjega obsega dela študentov prineslo pozitivne posledice tako za študente, ki bi lahko dobili več izkušenj, bolj kakovostno delali, ohranjali odnose z uporabniki, več zaslužili, kot za koordinatorje, ki bi bili manj obremenjeni in bi se svojemu delu lahko brez stresa bolje posvetili, predvsem pa za mladostnike, ki obiskujejo centre, saj bi dobili več in bolj kakovostno podporo pri soočanju s svojimi izzivi mladostništva.

Ugotovili sva, da študentje kot prednost četrtih mladinskih centrov vidijo varen, razgiban prostor, raznolikost centrov, podporo mentorjev, dobre odnose, vključevanje, upoštevanje potreb mladih, sodelovanje in možnost intervizije. Mladi zmaji (b.d.) so na spletni strani zapisali: »Ustvarjamo okolje, kjer mladi odraščajo v odgovorne, ustvarjalne, spoštljive ter spoštovane državljane, so vključevalni in se povezujejo«. Mrgole (2003: 16) mladinsko središče razume najprej kot lokacije in šele za tem kot organizacije, ki naj bi delovale po načelu neformalnih zbirališč mladih. Poleg znanj, ki jih dokazujejo šolska spričevala, mladi potrebujejo tudi znanja, ki so uporabna za življenje.

Potrebujejo tudi širšo družbeno socializacijo, možnost ustvarjanja lastnih socialnih mrež, posredovanja in učenja iz izkušenj ter razvoj odnosa do različnih področji delovanja. V mladinskih središčih imajo priložnost dobiti vzpodbudo, spretnosti in znanja, ki jih potrebujejo, lahko zadovoljijo svoje temeljenje potrebe po kakovostnem preživljanju prostega časa. Pomembno se nama zdi, da imajo študentje možnost intervizij in supervizij. Ko delaš kot študent, si sam odgovoren za dogajanje in vodenje centra. Sami sva bili zaposleni kot študentki in veva, kako pomembna je podpora koordinatorjev in možnost, da potem reflektiraš svoje mišljenje in ravnanje.

Slabosti vidijo v tem, da v določenih centrih ni primerne prostora za starejše mladostnike, da zavod ne uresničuje svojega poslanstva, da je premalo terenskega dela, premalo individualnega dela z mladostniki, premajhno število zaposlenih in preobremenjenost

koordinatorjev. Pri odgovorih na to vprašanje zopet opaziva, da večina slabosti, ki jih opazijo študentje, izhaja iz pomanjkanja kadra.

Raziskava je pokazala, da študentje vidijo največji izziv pri delu z mladimi postavljanje meja in vzpostavitev avtoritete, delo s starejšimi mladostniki, kako motivirati mlade, jih vključiti v skupino in z njimi vzpostaviti pristen, zaupen, strokoven odnos. Izziv vidijo tudi v poslušanju travmatičnih zgodb in refleksije, reagiranju na nasilje, nestrukturiranosti in nepredvidljivosti dela in reakcijah mladostnikov.

6. SKLEPI

- Najpomembnejša teoretična znanja iz študijskega programa socialnega dela so znanje in elementi delovnega odnosa, uporaba jezika socialnega dela in izviren delovni projekt pomoči ter v rešitev usmerjena terapija.
- Najpomembnejša teoretična znanja iz študijskega programa socialne pedagogike so razvojna psihologija, sistemska teorija in ekološka teorija.
- Teoretična znanja študentje v praksi uporabljajo pri vzpostavljanju stikov in pogovorih z mladostniki.
- Študentje menijo, da so znanja, pridobljena iz prakse, pomembnejša od znanj, pridobljenih iz študijskega programa.
- Študentje ocenjujejo, da sta teorija in praksa delno povezani oz. skladni.
- Študentje v praksi pridobijo in nadgradijo tako strokovne kot osebnostne kompetence (postavljanja meja, vodenja individualnih pogovorov, vzpostavljanja stika, dela v timu, aktivnega poslušanja, ravnanja v kriznih situacijah, vzpostavljanja delovnega, zaupnega odnosa, vztrajnost, samozavest, potrpežljivost, samostojnost).
- Študentje bi potrebovali več znanja o pogovoru z družino, delu z posameznikom, več metod dela z mladimi, delu s skupino, o specifičnih temah in teorijah mladostništva, več iger vlog, sodobnih pristopov in praktičnih primerov iz prakse.
- Študentje vidijo prednost študentskega dela v mladinskih centrih, predvsem v pridobivanju novih znanj ter novih, praktičnih izkušenj, možnosti prenašanja znanja v prakso in v tem, da študentsko delo pomembno vpliva na pridobitev zaposlitve v smislu dobre reference.
- Študentje ocenjujejo, da je glavna težava pri tej obliki začasne zaposlitve nereden delavnik, kar povzroča, da izgubljajo stike z mladimi in niso na tekočem z dogajanjem v centru.
- Prednosti četrtih mladinskih centrov študentje vidijo v varnem, razgibanem prostoru, raznolikosti centrov, vključevanju in upoštevanju potreb mladih.
- Slabosti četrtih mladinskih centrov študentje vidijo v tem, da ni primerne prostora za starejše mladostnike, da zavod ne uresničuje svojega poslanstva, da je premalo terenskega dela in individualnega dela z mladostniki, premajhno število zaposlenih in preobremenjenost koordinatorjev.

- Študentje vidijo največji izziv pri delu z mladimi v postavljanju meja in vzpostavitvi avtoritete, v delu s starejšimi mladostniki, motiviranju mladih, vključevanju v skupino in vzpostavitvijo pristenega, zaupnega, strokovnega odnosa. Izziv vidijo tudi v poslušanju travmatičnih zgodb, reagiranju na nasilje, nestrukturiranosti in nepredvidljivosti dela in reakcijah mladostnikov.

7. PREDLOGI

7. 1. PREDLOGI ZA PRAKTIČNO DELOVANJE

Četrtni mladinski center:

- Študentom omogočiti opravljanje dela v večjem obsegu ter s tem razbremeniti koordinatorje
- Vzpostavitev ločene svetovalne enote znotraj centrov
- Prilagoditev ali nadgradnja prostora in programov za starejše mladostnike

Izobraževalni programi:

- V izobraževalnem programu socialna pedagogika ter razredni pouk omogočiti opravljanje prakse v večjem obsegu
- V študijski kurikulum vključiti več specifične teorije o delu z mladimi
- V študijski kurikulum vključiti več govora o konkretnih praktičnih primerih in o prenosu teorije v prakso

7. 2. PREDLOGI ZA NADALJNJE RAZISKOVANJE

- Raziskavo razširiti še na druge mladinske centre po Sloveniji
- Opraviti raziskavo na večjem številu študentov določenega izobraževalnega programa

8. SEZNAM VIROV

- Bartolj, T. (2015). *Economics of tertiary education: analysis of students' decisions and Outcomes* (Doktorsko delo). Pridobljeno 23.4.2018 s <http://www.cek.ef.uni-lj.si/doktor/bartolj.pdf>
- Bezenšek, J. (2007). Nekateri sociološki vidiki (potrebnih) načrtovanih sprememb v izobraževanju za 21. stoletje ter njihovih (ne)slutenih posledic. V A. Vovk Korže, & N. Vihar (ur.), *Priložnosti v izobraževanju z bolonjsko reformo v Sloveniji* (str. 8-17). Maribor: Filozofska fakulteta.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2000). Vzpostavitev in ohranjanje svetovalnega odnosa: postmoderno v terapiji in svetovanju. *Psihološka obzorja*, 9(2), 81–86.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2002). Koncept delovnega odnosa v socialnem delu. *Socialno delo*, 41(2), 91-96.
- Čačinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Mešl, N., & Možina, M. (2005). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2006). *Socialno delo z družino*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Čačinovič Vogrinčič, G., Barle, A., & Kos, B. (2008). *Soustvarjanje v šoli: učenje kot pogovor*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2010). Soustvarjanje pomoči v jeziku socialnega dela. *Socialno delo*, 49(4), 239-245.
- Černivec, D. (2015). *Samoocena usposobljenosti študentk in študentov fakultete za socialno delo*. (Diplomsko delo). Fakulteta za socialno delo, Ljubljana.

Dragoš, S. (1996). Teorija in praksa VŠSD. *Socialno delo*, 35 (5), str. 417-431

Fakulteta za socialno delo. (b.d). Predstavitveni zbornik prvostopenjskega univerzitetnega študijskega programa socialno delo za študijsko leto 2018/2019. Pridobljeno 29.4.2018 s https://www.fsd.uni-lj.si/izobrazevanje/dodiplomski-studij/studijski_program/program_1%20stopnje/

Gril, A. (2009). Participacija mladih v mladinskih centrih z različno organizacijsko strukturo. V Škulj, J. (ur.), *Vključevanje, participacija in aktivno državljanstvo preko članskih oblik mladinskega dela* (str. 23-28). Ljubljana: Movit NA Mladina

Grill, T. (2015). *Profesionalna identiteta socialnih pedagogov* (Magistrsko delo). Pridobljeno 23.4.2018 s http://pefprints.pef.uni-lj.si/3121/1/Magistrsko_delo_%2D_Tea_Grill_%2D_Profesionalna_identiteta_socialnih_pedagogov.pdf

Horvat, Z. (2003). Paradigma vseživljenjskega razvoja in spoprijemanje s spremembami. *Socialna pedagogika*, 7(3), 275–314.

Jesih, I. (2013). Študentski vidik kakovosti v visokem šolstvu. V T. Vitez (ur.), *Bolonja po Bolonji: Popotnica ob 10-letnici prenove študijskih programov v Sloveniji* (str. 39-40). Ljubljana: Študentska organizacija Slovenije: Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.

Kobolt, A. (1999). Mladostnikova samorazlaga in individualno vzgojno načrtovanje. *Socialna pedagogika*, 4(4), 323–356.

Kobolt, A., & Dekleva B. (2006). Kakovost dela in kompetence. V B. Dekleva, A. Kobolt, Š. Razpotnik, M. Sande, & D. Zorc-Maver (ur.), *Socialna pedagogika: Izbrani koncepti stroke* (str. 169–190). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Kobolt, A. in Rapuš Pavel, J. (2004b). Večperspektivni diagnostični model. *Socialna pedagogika*, 8(3), 275–294.

Kodele, T., Mešl, N. (2015). Refleksivna uporaba znanj v kontekstu praktičnega učenja. *Socialno delo*, 54 (3/4), str. 189-203

Kohont, A. (2015). Kompetence pridobljene z opravljanjem študentskega dela: Poročilo izvedene raziskave med delodajalci in študenti. Pridobljeno 29.4.2018 s http://www.studentska-org.si/wp-content/uploads/2017/09/Poro%C4%8Dilo_izvedene_raziskave_med_delodajalci_in_%C5%A1tudenti.pdf

Kristančič, A., Sedmak, M., Poštrak, M. Hočevar, F., Cokan, F., Žiberna, A. (2007). Svoboda izbire – moj prosti čas. Ljubljana: AA Inserco, svetovalna družba: Združenje svetovalnih delavcev Slovenije

Kristl, J. (2013). Dodiplomski študij – izobraževanje v družbi znanja in izzivi prihodnosti. V T. Vitez (ur.), *Bolonja po Bolonji: Popotnica ob 10-letnici prenove študijskih programov v Sloveniji* (str. 18-21). Ljubljana: Študentska organizacija Slovenije: Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.

Kuhar, M., Leskošek V. (2008). Mladinsko delo na lokalni ravni: primerjalna analiza petih držav. *Socialna pedagogika*, 12 (4), 325-343.

Kuhar, M. (2007). Prosti čas mladih v 21. stoletju. *Socialna pedagogika*, 11 (4), 453-471.

Lavrič, M., Flere, S., Tavčar Krajnc, M., Klanjšek, R., Musil, B., Naterer, A., Kirbiš, A., Divjak, M., & Lešek, P. (2011). Mladina 2010: Družbeni profil mladih v Sloveniji. Pridobljeno 29.4.2018 s http://www.academia.edu/2398127/Mladina_2010_Dru%C5%BEbeni_profil_mladih_v_Sloveniji

Letno poslovno poročilo javni zavod Mladi zmaji – center za kakovostno preživljanje prostega časa. (2017). Pridobljeno 5. 5. 2018 s <https://www.mladizmaji.si/wp-content/uploads/2018/02/LETNO-POROCILO-2018.pdf>

Mesec, B. (2015). Deset let bolonjske reforme na Fakulteti za socialno delo. *Socialno delo*,

54 (3/4), 169-178.

Mesec, B. (1998). Uvod v kvalitativno raziskovanje v socialnem delu. Ljubljana: visoka šola za socialno delo.

Mesec, B. (2009). Načrtovanje raziskave: študijsko gradivo za interno uporabo. Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo.

Mesec, M. (2015). Praktični študij na Fakulteti za socialno delo. *Socialno delo*, 54 (3/4), 239-248.

Mesec, B., Demšar-Žnidarec, S., Poštrak, M., Rode, N., Kern, B., Cigoj-Kuzma, N., Bogataj, N., Kampuš, M., Klasič, M., Ropret-Červek, L., Sunko, S., Vovk Resinovič, V., Premn, S. (1998). *Evalvacija preventivnih programov centrov za socialno delo 1995-1998; raziskovalno poročilo*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.

Milošević Arnold, V., Poštrak, M. (2003). *Uvod v socialno delo*. Ljubljana: Študentska založba

Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport (2018). Urad Republike Slovenije za mladino. Pridobljeno 29.4.2018 s http://www.ursm.gov.si/si/delovna_podrocja/mladinsko_delo/

Mladi zmaji. (b.d.). Pridobljeno dne 5. 5. 2018 z <https://www.mladizmaji.si/>

Mrgole, A. (2003). *Kam z mularijo?: načela kakovosti neformalnega dela z mladimi*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Urad Republike Slovenije za mladino; Maribor: Aristej.

Murn, K., Lebič, T., Skrinar, U. (2011). *Mladinski centri v Sloveniji*. Ljubljana: Zavod mladinska mreža Mama

Pedagoška fakulteta. (2017). Predstavitveni zbornik univerzitetni študijski program prve stopnje socialna pedagogika. Pridobljeno 29.4.2018 s <https://www.pef.uni->

lj.si/fileadmin/Datoteke/Studijski_programi/Predstavitveni_zborniki/Zborniki_18-19/Predstavitveni_zbornik_-_Socialna_pedagogika_-_2018-2019.pdf

Pikalo, J. (2013). Bolonjska reforma je na začetku svoje poti. V Vitez, T. (ur.), *Bolonja po Bolonji* (str. 7-9). Ljubljana: Študentska organizacija Slovenije: Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

Pridobljeno 6. 5. 2018 s
http://www2.cmepius.si/files/cmepius/userfiles/publikacije/2013/Bolonja_po_bolonji.pdf

Pošttrak, M. (2011). Prispevek socialnega dela pri preprečevanju opuščanja šolanja. V P. Javrh, (ur.), *Obrazi pismenosti: spoznanja o razvoju pismenosti odraslih* (str. 202-218). Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

Rapuš Pavel, J. (1999). Hermenevtični pristop k socialnopedagoški diagnostiki. *Socialna pedagogika*, 3(1), 47–65

Rebolj, D. (2013). Bolonja po slovensko. V Vitez, T. (ur.), *Bolonja po bolonji* (str. 9-12). Ljubljana: Študentska organizacija Slovenije: Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja. Pridobljeno dne 6. 5. 2018 s
http://www2.cmepius.si/files/cmepius/userfiles/publikacije/2013/Bolonja_po_bolonji.pdf

Statut javnega zavoda Mladi zmaji. (2015). Pridobljeno dne 5. 5. 2018 s
<https://www.mladizmaji.si/wp-content/uploads/2017/10/STATUT-JZ-MLADI-ZMAJI.pdf>

Svetlik, I., Kristl, J., Širok, M., Komljenovič, J., Pejovnik, S., Stevanič, Ž. (2012). *Bolonjska prenova po Ljubljansko: proces prenove študijskih programov na Univerzi v Ljubljani*. Ljubljana: Univerza.

Vavpotič, V. (2007). *Konceptualizacija dnevnih centrov za mlade v okviru centrov za socialno delo* (Magistrsko delo). Pridobljeno 29.4.2018 s http://dk.fdv.uni-lj.si/magistrska/pdfs/mag_vavpotic-vojko.pdf

Videmšek, P. (2008). Krepitev moči kot temeljno orodje socialnega dela. *Socialno delo*, 47

(3/6), 209-217.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS) (2010). Ur. L. RS 42/2010

Zaviršek, D. (2011). Akademizacija in internacionalizacija socialnega dela. *Socialno delo*, 50 (3/4), 157-171.

Zgaga, P. (2004). *Bolonjski proces: oblikovanje skupnega evropskega visokošolskega prostora*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta, Center za študij edukacijskih strategij

Zorc-Maver, D. (1997). Koncept življenjsko usmerjene socialne pedagogike v sodobni družbi tveganja. *Socialna pedagogika*, 1(1), 37–44.

9. PRILOGE

9.1. Intervjuji

9.1.1. INTERVJU A

Trajanje: cca 20 min

Kraj: lokal v Ljubljani

Način: osebno

Študijski program: socialno delo

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Meni je najbolj koristil predmet socialno delo z družino, ker je bilo malo drugače predstavljeno vzpostavljanje, dve ravni socialnega dela (A1.1). O tem sem lani veliko razmišljala, v delu v ČMC, tiste lestvice, vprašanje o čudežu sploh, pet pohval(A1.2), da to je zelo pomembno, da tamali slišijo. Kar je Milko izpostavljal, recimo na življenjskih slogih mladih, o jaz komunikaciji, se pravi, da govoriš iz sebe (A1.3). Da ne kritiziraš osebe ampak vedenje, sinergetična načela, o tem, da ustaljen vzorec, sem ugotovila, da ni dosti, če dobi en petko, da to ni dosti, da mora dobiti več dobrih uspehov, vzorcev, da se navadi(A1.4).

1.1.Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Najbolj sem uporabljala pohvalo in perspektivo moči , ker se mi zdi, da oni tega nimajo, pri E., ki je govoril, da hvala bogu, da za vas ni bil sprejet zakon – geji, sem mu povedala, da ga slišim, da mi nekaj sporoča, slišim te, nekaj se dogaja, a nekaj ni OK, če rabiš, se lahko pogovoriva (A1.1.1). Na drugačen način sem hotela obrniti situacijo, to so znanja, ki jih prej nisem imela. Jaz komunikacija je ful pomembna, ko je S. pobegnil, sem mu povedala, da mi je ful hudo in je prišel potem nazaj in rekel, da mu ni vseeno, da sem žalostna, da ne bo več to naredil(A1.1.2).

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

3,5 - recimo 4 (A1.2.1)

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

To, da znam pristopiti k mladostnikom na njim bližji način, mladostniški način(A2.1).
Največ kar sem dobila so individualni pogovori(A2.2), da sem imela z M. res individualne pogovore, eno uro, na res osebnem nivoju, ne vem, to, da sem znala z mladostniki na osebno raven stopit, ker so zaprti in so se mi odprli, recimo, da sem doživela trenutek srečanja, to je bila res praktična izkušnja, slišiš, nihče pa ti tega ne more dati tega, slišiš pa o tem. Postavljanje meja je bila tudi taka zadeva, da poslušáš, da ga slišiš, razumeš, tehnika toliko dobiš, kot daš(A2.3).Na primer, ko mi M. ni hotel povedati kaj je bilo, pa mi je rekel, no zdej mi pa ti povej kaj je narobe in sem mu povedala, pol je pa še on meni povedal.

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

5 sigurno (A2.1.1), nič drugega ni pomembno

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Recimo najbolj sem pogrešala pogovor z družino, tega nikoli nisem dobila(A3.1). Se pravi, da bi bila prisotna pri pogovoru z družino, res na enem pravem pogovoru. Ampak sploh en individualni pogovor, ki je res socialno delo. Da res pride en na sestanek, kako je s problemi, da bi imela eno tako izkušnjo, res strokovnega dela. Ker vse te individualne pogovore sem poskušala tako speljat tako, samo to je še vseeno drugače.

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

To je ful odvisno, 3 (A4.1), zato, ker je ful odvisno kje delaš (A4.1.1). Jaz sem imela srečo, da so se mi te teorije in prakse povezovale, medtem, ko veliko mojih sošolcev, ki so delali na CSD-jih niso imeli nič veze s teorijo, kar so delali na praksi. Se mi zdi, da se dosti navezuje, itak bi bilo verjetno lahko veliko drugih stvari. M in A. sta bila vedno presenečena, da nismo na faksu jemali sendvič komunikacije, to jima je

bila osnova, za delo z mladostniki(A4.1.2). Te stvari se mi zdi, da se ful premalo naučimo. Zdi se mi, da bi bil lahko potencial za dobro teorijo, samo ga ni.

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

Ja v bistvu ful dobro, sploh letos, ker sva imele z N. opcijo in sva bili cel teden sami v ČMC. In delaš vse. Jaz mislim, da te pripravi, še vedno pa se mi zdi, da lani nisem dobila tega in so mi, ko sem začela študentsko delat morali ogromno povedat. Dobiš osnove, kar se pa tiče ostalih stvari, statistično, me je morala čez peljat. Npr. jaz do letos nisem vedela, kako poteka varovanje prostora, kar recimo mladinski delavec res dela. Ker lani sem začela z igricami, navezovanje stikov, poskušala priti na isti nivo z mulci, letos pa je bila ena taka nadgradnja, ki je bilo res socialno delavsko. 4 bi rekla(A5.1).

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Naprej je sploh en velik bust samozavesti, ker, da te nekdo v tvoji stroki, kjer je težko dobiti delo, zaposli kot študenta pove, da delaš prav(A6.1). Lahko dobiš delo v lokalu in trgovini dobiš vedno delo, tu je specifično delo in ne vzamejo kar vsakega, dobiš samozavest, kar je zelo pomembno, zaradi tega, da zaupaš v svoje znanje. Ker jaz sem lani te individualne pogovore delala zelo po predalčkano, letos pa tako, kot je teklo, ta samozavest ti zelo da, sploh referenco, lahko rečeš, da si delal nekje v svojem delu za denar, prikaže ti sliko socialnega dela, teoretsko znanje delaš v praksi, delaš z mulci, ful se naučiš, maš nore izkušnje (A6.2), še prostovoljno tam delam, ne morem čisto ločiti študentskega dela in se eno z drugim zliva.

7. Katere pa so težave in dileme pri tej oblikičasne zaposlitve?

Težava je to, da skor nič ne delamo, delam enkrat na mesec ali dva (A7.1). Če bi samo študentsko delala je to čisto brez zveze, mulci te pozabijo, izgubiš stik. M. mi je zaupal, pa me ni bilo, ko je imel krizo je moral komu drugemu povedat. Da si ti tako malo tam, je ful velik minus. Je pa študentsko delo zelo pomembno, ker se v mladinskem centru vidi, da bolj ko si na istem nivoju, bližje si jim. Tudi otroci

pridejo prej k nama, kot k starejšim. Veliko lažje jim je govoriti npr. o seksu z mano, kot s starejšim.

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Dobro res je, da se ful upošteva mladostnike, da sodelujejo zraven, kaj želijo in potem to uresničijo npr. klet strahov, so hotel še nekaj nadgradnje in mulci so vse uresničili (A8.1). Res se trudijo, da bi zagotovili potrebe, prostor je razgiban (A8.2), zdej bodo prenavljali in bodo čist novo sceno nardil, bodo tud mulce vključili(A8.3). Bodo povedali kaj bi imeli, se pravi so vključeni in oni se tega zavedajo in je to noro. To je najbolj pomembno, sej zato center deluje, da je njim všeč in oni se tega zavedajo. Ful dobra ideja, da iščejo prostovoljce, da so skoz novi ljudje, mladi, druga dinamika, da se skoz nekaj dogaja(A8.4). Slaba stvar, ki sem jo letos doživela, ki mi je ful eno težo dala, lahko izpostavim, od Meseca članek Problematika pristočasnih organizacij. Ena od teh je, da se organizacije velikokrat pozabijo na svojo poslanstvo, ker hočejo dobit reference, nazive, kakor koli, da se lahko s temi pohvalijo. To se je letos videlo, ko je moja mentorica dala prednost temu, da jaz nisem samoinicativno izvedla delavnic s katerimi bi se pohvalila direktorici(A8.5). Kot temu, da sem pa čisto lastno vodila individualne pogovore res o hudih težavah, samopoškodovanju, alkoholu, da so se mladostniki, ki z drugimi niso hoteli o tem govoriti, prišli k meni in se pogovoriti. Meni se je to res zdelo ful velik minus, o čem pa tekmuje tukaj, o tem kdo bo imel več stvari za pohvali se. Saj razumem, saj so mi pol rekli, direktorico ne zanima kolk je en mladostnik čustveno napredoval, njo zanima kaj smo mi naredili, ne in kaj smo mi dosegli in s čim mi lahko finančne vlagatelje zadovoljimo. Samo to je točno to, s tem izgubljaš poslanstvo organizacije in meni je bilo to ful mimo (A8.6). In mi je bil to en tak velik minus.

Mogoče je to to, mentorja imata ful stvari na glavi. Pa je statistika, pa mata te delavnice, pa to organizacijo, pa popis tega in one dva v bistvu sploh nista v stiku z mladostniki, če pa že sta, je to tisto bežno(A8.7). Meni se zdi, da bi moralo biti tko, ne vem, sej vem, da se dobivata prej in delata plane. Ampak vsaj tisto glavnina, ne vem prvi dve uri, da samo vpisujeta tamale notr in to je to. Da se jim res posvetiš, ker velikokrat rabijo. Plus letos je bilo ful ene negativne volje, ker sta bila oba zmatrana in ta negativna volja se je tko na tamale raznašala(A8.8) To je pač en poklic kjer je ok, da si slabe volje, sam pol ok, podeli z njimi, da si slabe volje, kaj se gre.

Pol so men tko - a sem jaz kaj zajebov. Ko se je razpizdil, in so se oni ful počutili, pač ta iskrena komunikacija, zmeraj je komunikacija pač to si naredil narobe al pa sem jaz naredila narobe, ni bilo pa tisto, dons sem pač slabe volje, to je ok. Letos recimo, men je bilo škoda, da je bila parkrat ful slaba volja prisotna in pol pač ni te igrivosti(A8.9). Jaz bi se res ful trudila res mladostnike vključevati in njihove potrebe slišat. Ne vem, k zdaj se mi zdi, da vedno manj jih hodi, tudi ko hodijo se ful bolj menjavajo, ni več tiste stalnice in že to nekaj pove in jaz bi se spraševala iz kje izhaja, da otroci, ki so hodili pol leta nazaj zdaj pač več nočejo hodit.(A8.10)

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Jaz imam največjo oviro še to, da ko slišim kakšne grozne zgodbe, se prav ali nasilje, alkoholizem, predvsem nasilje v družini, se pravi otroci, ki so tako kot ene hodeče bombe, ki bodo eksplodirale, to mi je tako, jaz se moram naučit reflektirat, spucat (A9.1). Ker meni je to hudo, ko vem, da doma nekoga fotr tepe, pa ga moram poslat domov. Pa vem, da ga lahko prijavi na CSD, samo jaz bom tega otroka še vedno domov poslala, on bo šel iz ČMC ja domov(A9.2). In to stvari, in sploh če gre za otroke, sej tudi če bi bila ena starejša ženska ne bi bilo fajn, ampak ko gre za otroka, ko veš, da se ne moreš branit, je meni nekaj kar mi je pri delu z mladimi najtežje, ful težke osebnostne stvari, so meni ful težke in se moram naučit biti bolj trda in jih znati spucat, ker jaz sem potem kar, jaz bi se kar zjokala zdaj, men je tko hudo zate(A9.3). Saj tudi s temu ne bi blo nič narobe, ampak vseeno, če ne bo mene bo potunkal.

9.1.2. INTERVJU B

Čas trajanja: cca 25 min

Kraj: lokal v Ljubljani

Način: osebno

Študijski program: socialno delo

2. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Jaz bi od teh splošnih znanj, ki sem jih dobila lahko izpostavila elemente delovnega odnosa. Predvsem sem razmišljala o perspektivi moči in osebnem vodenju, ta dva sta mi tako najbolj koristila, zato, ker pri delu z mladimi se mi zdi ful fajn, če poveš

kakšno lastno izkušnjo, tudi da oni dobijo občutek, da niso sami v tem, da se ne dogaja samo njim to, zato to osebno vodenje(B1.1). Sicer ne govorim skoz svoje osebne težke izkušnje, pa se počutim v redu s tem ali pa če sem že predelala. V glavnem ja, kakšno osebno izkušnjo rada povem, ali pa potem perspektiva moči, se mi zdi tud fajna, da jih malo okrepiš, da jih malo opogumiš, da jih pohvališ(B1.2). Ti dve stvari se mi zdita ful fajn, potem pa te metode dela z mladimi (B1.3). Jaz sem razmišljala ne vem, kakšno raziskovanje življenjskega sveta uporabnikov(B1.4). Milkotova metoda, ki smo jih ful, da poskušamo mlade, ta se mi je zdela fajn, pa ne vem v mladinskem centru je bilo ful, se mi je zdelo to delo s skupino(B1.5). Tu sem se naučila delati s skupino. Prej v praksi sem dosti delala ena na ena z uporabniki, se pravi delo s posameznikom, medtem ko začneš delati, ko nadomeščaš koordinatorja v mladinskem centru, si pa ti sam s celo skupino in pol če jih je 10, če jih je 20, moraš malo koordinirat moraš imeti malo nadzora nad vsem. Meni se zdi tudi ful pomembno to aktivno poskušanje mladih(B1.6). Zdaj sicer ne vem, če se pod kakršno koli teoretično izhodišče. V glavnem aktivno poskušanje se mi zdi ful fajn, da jih poslušáš, da jih povzemaš, da se odzivaš na to kar ti povejo, ker se mi zdi, da jim to dosti pomeni(B1.7). Oziroma konkretno smo tudi o nasilju dosti govorili, o medvrstniškem nasilju in o bulingu in to se mi je v praksi pri mojem delu v mladinskem centru pokazala kot koristno, zato ker smo imeli določeno obdobje, ko se je ful pojavljalo to medvrstniško nasilje v obliki fizičnega ali psihičnega nasilja in se mi je zdelo fajn, da smo nekaj teoretičnega izhodišča dobili, da smo potem vedeli kako ravnati, čeprav se največ iz prakse naučiš, jaz tako pravim, ampak vsaj nekaj, da smo bili seznanjeni s tem(B1.8).

1.1.Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

V primeru nasilja smo mi takoj, to je bilo jasno, prvo pravilo, da pošlješ otroke ven, da poveš, da nasilje ni dovoljeno, to smo z besedami povedali in tudi dali prepoved, ker smo to res imeli striktno določeno in to se mi zdi prav(B1.1.1). Tega smo se vsi držali študentje in koordinatorji. Drugače pa perspektiva moči pa osebno vodenje, pa gre tekom pogovora(B1.1.2). Odvisno, ko ti govorijo kake osebne izkušnje, težko zdej kak primer naslikam. To zdej težko povem. Zadnjič smo npr. imeli primer, ko je prišla tema o smrti in smo se pogovarjali o neki smrti. Potem je nek fant začel

razlagati o smrti svoje babice in sem potem tudi jaz povedala kako je umrla moja babica in tko, nisem zaprla te tema ampak sem se osebno odzvala(B1.1.3).

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

Jaz bom to dala 3, ker se mi ta teoretična znanja zdijo neka splošna podlaga(B1.2.1). Jaz menim, da bi prišla do pet, mi največ dajo praktične izkušnje iz samega dela ali ko se kaka izkušnja zgodi, ali meni osebno in se potem pogovarjamo. To mi največ da. Pa tudi ne vem, lahko se več naučiš z branjem strokovne literature ali pa z obiskovanjem dodatnih izobraževanj se še več da, kot pa samo na faksu

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Predvsem kako vzpostaviti stik z uporabniki, kako se znebiti strahu(B2.1). Jaz sem ves čas delala z mladimi in se mi zdi, da sem se kako pristopiti k mladimi najbolj izurila, da mi to sploh več ne predstavlja nobenega izziva(B2.2). In takoj, ko nekdo pride, ga takoj ogovorim, to mi ni panike. Prej mi je bilo pa tako, malo je bilo nesproščeno od začetka. Ne veš ali ga povabiš ali ne, in potem otroci to malo začutijo in je tudi vprašanje kako se potem oni odzovejo na to. Potem nekaj je tudi na vztrajnosti, da vztrajaš pri pogovoru, oziroma da vztrajaš tudi pri kakšnem pravilu, ki ga postaviš in da vztrajaš pri tem(B2.3). Sej se nekaj pogajaš, pri kakšnih stvareh, npr. nasilju, kjer so pravila jasno določena, pa se nimaš kaj pogajat. To je pač ta vztrajnost, ki jo moraš držat in to je to.

2.1.Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

Jaz bi dala 4 (B2.1.1), zato ker prej sem rekla, da teoretična znanja so bolj splošna, tukaj praksa pa mi je dala ful več. Največ se naučim s svojih izkušenj, s svojih napak, iz situacij, ko se kaj zgodi, zato bi dala 4. Zato se tudi največ zapomniš, razmišljam o tem, poiščem kakšno strokovno literaturo.

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Jaz sem pogrešala predvsem pedagoške predmete, kakšna didaktika, ne vem(B3.1).
Jaz sem bila v modulu za mlade in se mi je zdelo malo malo, bi imela še kakšne
pedagoški predmet zraven. Pri predmetu delo z mladimi, smo mi ves čas igro
obravnavali, jaz bi tu več teh metod, tudi delo v skupinah bi lahko bolj razširjeno
poznali, tukaj sem ful pogrešala raznolikost(B3.2). Tudi, da bi mogoče lahko o
samem obdobju mladostništva več teoretičnega znanja, ker o tem tudi nismo nič več
tko, ne vem, kaj je značilno z mlade(B3.3). To sem mogoče pogrešala.

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

To je ful težko, dati na lestvico, pač jaz mislim, da lahko teorijo preneseš v prakso,
če teorijo ful dobro osvojiš in jo ful dobro razumeš, če tega ni pa ne moreš
prenesti(B4.1). Tko da zaradi tega zdaj se ne morem odločiti katero številko izbrati.
Sej prej sem rekla, da so mi določene stvari koristile, ne pa vse. Jaz bi dala potem
tudi kar neko sredino 3(B4.2), več kot to sigurno ne bi dala. Ker ti lahko osvojiš ful
teorije, pa se vsega ne boš tako dobro zapomnil, vsega ne boš prenesel tako dobro v
prakso, ali pa določeno se ti sploh ne zdi tako smiselno in ne boš uporabljal(B4.3). Ne
vem jaz bi dala 3.

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

Jaz bom očitno ostala na svoji zlati sredini. 3 (B5.1). So pač neka splošna izhodišča
ampak je tega malo. Pogrešala sem več govora o konkretnih primerih, o teh primerih,
ki se nam mogoče na praksi dogajajo ali v mladinskih centrih (B5.2). Da bi konkretno
o teh primerih govorili v skupinah in kaj bi potem naredili, da bi se iz tega učili, iz
konkretnih primerov pri delu z mladimi.

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Sigurno je to ena referenca za naprej(B6.1). Zato ker se mi zdi, da vseeno takrat, ko si v vlogi koordinatorja ti moraš skrbeti za varen prostor, za mlade, ki pridejo tam in ti moraš tam to naredit. Se moraš znati postaviti na eno tako mesto, da zadostiš tem kriterijem. Pomagalo mi bo tudi kot ena izkušnja več pri delu z mladimi pri delu v skupini z mladimi tako da referenca za naprej.

7. Katere pa so težave in dileme pri tej obliki začasne zaposlitve?

Mi nismo konstantno prisotni, to je ful pomanjkljivost. Vedno, ko pridem tja, po navadi je to enkrat na mesec, dvakrat na mesec, vedno moram na novo z njim vzpostavljat stik, če bi bila bolj pogosto tam bi pa vedla kaj se dogaja(B7.1). Zdaj jih pa vedno na novo sprašujem kako, kako je v šoli in potem ne napredujemo, težko jim sledim in tudi sama že pozabim v tem času, ki mine. Če bi bila konstantno tam bi pa vedla, aha danes je imel pa na primer test, zdaj ga pa lahko vprašam, kako je bilo in to je tisto kar pogrešam(B7.2). In se tu tudi izgublja stik z njimi(B7.3), saj potem, ko se kartaš z njimi in ko si več let tam je lažje, pa ti tudi povejo sami, malo kaj vprašaš, pa se že razgovorijo. Samo je pa ful težje, kot če si konstantno tam in te videvajo in so tudi prostovoljci, ki so tam, se mi zdi, da imajo včasih boljši stik z našimi mulci kot pa mi. Pri nas je tako, več kot si prisoten lažje je ta stik gradit, vzpostaviti in ohraniti.

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Všeč so mi mesečne intervizije, ki jih imamo študentje z koordinatorkama, tam pač konkretno predelamo kar se je ves mesec dogajalo, tko, da to je res ena stvar, ki se mi zdi ful vredna, vse skupaj seveda zahteva svoj čas, to je ena stvar, ki je meni ful v redu, sploh takrat ko so kakšne aktualne zadeve, problemi, nimaš občutka, da si sam(B8.1). Pa na splošno mi je fajn, da imamo dober odnos, da lahko tudi, če imaš kakšno osebno dilemo, ne samo pri delu z mladimi, vprašaš, da so pripravljeni poslušati tudi tebe, tako da, to se meni tudi zdi ful dragoceno(B8.2). Da je na splošno v centru komunikacija med nami mogoča, da si sporočamo stvari preko emaila, te stvari se mi zdijo ful fajne(B8.3). Pa da nas tudi probajo kam drugam vključiti, v kakšen druge aktivnosti v kake te mednarodne izobraževanja, vedno M. pošilja, če želimo kam it, to se mi zdi tudi fajn, da ne ostane vse samo znotraj centra(B8.4).

Spremenila bi mogoče, da bi bilo mogoče več terenskega dela(B8.5). Tale koncept ulični zmaji, se meni zdi precej fajn. Na tak način, da se kaj zunaj dogaja, pa otroke povabiš zraven, naj pridejo pogledat, pa mimoidoči pogledajo. Kot da ti čakaš v mladincu, da oni pridejo k tebi. To je mogoče sodobnejše mladinsko delo. To bi spremenila. Konkretno slabo pa bi težko rekla, ker tudi to, kar me je kdaj motilo, smo razrešili, da smo prišli do nekega konsenza.

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Ja največji izziv je motivacija njih. Ker dostikrat, ko pridejo bi se kar ulegli na naše kavče v centru. Ko imamo kakšne delavnice in jih želiš motivirati, pa se jim ne da, to je tisto, kar me malo bolj zafrustrira, pač vedno dobim odgovor nazaj ne da se mi(B9.1). Saj potem probaš večkrat povabit, po drugi strani pa tudi razumeš, da pač pridejo iz šole, imajo ful drugih obveznosti in da jim potem še jaz tam morim še to pa še tisto stvar. Rabijo oni tudi malo časa zase, da moraš neko zdravo mejo potem najti, da ti odnehaš s tem. Ja to kako jih motiviraš, to mi je bil skozi izziv. Mogoče je pa samo v moji glavi to, da morajo biti aktivni skoz. Mogoče je tudi ta ponudba vsega tudi malo slaba, ker je res toliko stvari, mladi pa rabijo tudi malo časa zase in se otroci tudi ne prijavijo na vse. Mogoče je pa res potem malo preveč za otroke.

9.1.3. INTERVJU C

Način: pisno

Študijski program: Socialno delo

3. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Mislim, da mi najbolj koristijo znanja, pridobljena v prvem letniku (vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika, perspektiva moči, znanje za ravnanje, jezik socialnega dela ipd.) (C1.1) Mislim, da mi ta znanja najbolj koristijo pri delu v ČMC-ju zato, ker lahko te osnovne koncepte socialnega dela uporabim na praktično vsakemu uporabniku, s katerim sem v stiku. Prav tako gre tu za neko splošno delo z človekom, ki mi v življenju vsakodnevno pride prav.

9.1.. Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Na primer iščem vire in talente pri uporabnikih (npr. uporabnik ima slabo samopodobo – poskušam predstaviti svojo sliko o njem, ki bo vsebovala predstavitev njegovih dobrih lastnosti in moči)(C1.1.1), previdna sem pri uporabi jezika in besed (pazim, da v kakršnem koli pogledu nisem žaljiva in uporabljam jaz komunikacijo)(C1.1.2), z vsakim uporabnikom ravnam kot z individuumom (IDPP)...(C1.1.3)

a. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

Izberem 4(C1.2.1). Teoretično znanje je pomembno, vendar mislim, da bi se dalo v centru delati tudi brez tega znanja. Seveda bi bil pristop manj profesionalen, potrebne bi bilo več podpore koordinatorjev centra.

10. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Zelo veliko znanja sem v centru dobila glede kriznih trenutkov(C2.1). Ker sem se sama znašla v nekaj takih trenutkih smo veliko časa namenili pogovoru o temu. Dobila sem navodila kako ravnati, če na primer v ČMC pride nekdo, ki ima prepoved, nekdo, ki je zadet, se obnaša agresivno...(C2.2)

10.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

To bi ocenila s številko 5(C2.1.1), saj se moja praksa (ki sem jo opravljala v ČMC-ju), popolnoma navezuje na študentsko delo.

11. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Kljub temu, da sem veliko znanja o delu s posameznikom dobila na fakulteti, bi si želela, da bi več časa temu namenili tudi v mladinskem centru(C3.1).

12. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

Izberem 4(C4.1). Ne mislim, da teorija in praksa nista usklajeni, težava je v tem, da v našem področju ne obstajajo recepti za delo z ljudmi. Ker je vsak posameznik drugačen bo pri nekemu nekaj delovalo, pri drugem pa ne(C4.2).

13. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

Na lestvici izberem številko 3(C5.1). Študij mi je dal veliko teoretičnega znanja, vendar sem ugotovila, da sem v praksi uporabljala predvsem osnove (1. letnik – vzpostavljanje delovnega odnosa, perspektiva moči itd.). Ko sem se srečala z težavnimi situacijami v ČMC-ju pa mi ta znanja niso bila preveč v pomoč. Nekaj je teoretično znanje, drugo pa dejanja v praksi. Kljub temu mi je praksa v ČMC-ju zelo pomagala za študentsko delo v centru. V času prakse sem veliko sodelovala z mentorjema, skupaj smo odpirali teme za pogovor, delila sem svoje dileme in dobila praktične nasvete. Te so bili oprijemljivi in konkretni.

14. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Zelo pomembno se mi zdi, da ne pridobivam samo teoretičnega (študijskega) znanja, ampak da delujem tudi v praksi(C6.1). To študentsko delo mi je omogočilo, da sem začela povezovati teoretične koncepte z dejanji v praksi(C6.2). V ČMC-ju sem se kot študentka srečala z mnogimi situacijami, ki so mi omogočile novo izkušnjo mojega ravnanja(C6.3). Imela sem možnost, da se v kompleksnejših situacijah pogovorim z koordinatorjema centra, ki sta mi vedno znala svetovati in sta mi dala nova znanja(C6.4). Dobila sem izkušnje, ki jih drugi študenti FSD-ja morda niso imeli možnosti pridobiti, kar se mi zdi dragoceno(C6.5). Mislim, da delodajalec, pri katerem iščeš službo vedno želi vedeti, kakšne so izkušnje tistega, ki se zaposluje in to, da lahko delo v ČMC-ju zapišem v svoj C.V., se mi zdi ogromna prednost pred drugimi v mojem področju(C6.6).

15. Katere pa so težave in dileme pri tej obliki začasne zaposlitve?

Mislim, da je glavna težava v tem, da moje pomoči v centru ne potrebujejo veliko saj ne gre za delo, ki bi ga lahko opravljala npr. 3x tedensko (C7.1). V črnuškem ČMC-

ju smo štiri študentke in včasih se zgodi, da v centru ne delam tudi po več mesecev(C7.2). To se mi zdi težavno zato, ker nisem popolnoma seznanjena z čisto vsemi stvarmi, ki se pripetijo(C7.3).

16. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Rada bi pohvalila mentorsko podporo(C8.1). Oba koordinatorja sta vedno dostopna in sta se pripravljena pogovoriti o čemerkoli(C8.2). Prav tako se mi zdi pomembno, da imamo mesečne sestanke (koordinatorja, študentke, prostovoljke), na katerih nas seznanjata z novostmi(C8.3). Slaba stran dela v ČMC-ju je prav to, kar sem opisala zgoraj. Težava je v tem, da moje pomoči v centru ne rabijo veliko(C8.4). Mislim, da vodi centra pri tem ne moreta veliko spremeniti saj gre za celotno politično delovanja ČMC-jev po Ljubljani. Koordinatorja bi rada več izkoriščala študente, a se držita omejitev njune direktorice.

17. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Najtežje se mi zdi vzdrževanje redu in postavljanje meja(C9.1). Rabila sem kar nekaj časa, da sem mladostnikom pokazala kje so moje meje in do kje jim dovolim, da jih preizkušajo (C9.2). Težko je vzpostaviti neko avtoriteto, ki jo bodo spoštovali, hkrati pa do mene gojili prijateljski odnos(C9.3).

9.1.4. INTERVJU D

Čas trajanja: cca 20 min

Kraj: lokal v Ljubljani

Način: osebno

Študijski program: socialno delo

4. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Jaz načelom nikoli nisem imela modula z mladimi, vedno je takoj zasedeno, ampak se mi zdi, da tista osnovna znanja, pa vedno pridejo prav, sploh pri delu z mladimi. Sploh vzpostavljanje nekega odnosa, stika(D1.1). Ne glih tako kot se učimo, pogovor

ena na ena, meni se zdi, da je tisto bolj nastavljeno, ko si na CSD-u, ampak vseeno se da prilagoditi in uporabiti. Največ mi je bilo iz prakse iz izkušnje mi je bilo lažje, ampak vedno sem se pa najprej na tiste osnovne predmete, ki so bili, ne vem vzpostavljanje delavnega odnosa, elementi delavnega odnosa(D1.2). Tudi krepitev delovne moči, to sem šele kasneje ugotovila, da ko sta se dva skregala, sem se morala v bistvu med njiju postaviti in biti močna. Pa v začetku sem se vedno tako nazaj, pa mi je neka punca rekla, a veš izgledaš tako, kot da boš jokala in sem bila tako, ojoj tega pa ne smem. Tako, da sem to moč morala uporabiti tudi zase. Načeloma pa ja, krepitev moči vedno, tudi, ko se pogovarjam, ko smo v kaki skupini pa začnejo koga po domače povedano zajejavat, pa ga zbadat(D1.3). Ker je tako tudi veliko priseljencev, niso se direktno priselili, ampak so potomci, in se potem med seboj, bosanci, srbi in to imam velikokrat in potem jih potem poskušam ustaviti.

1.1 Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Zdaj sem bolj v uličnem delu in mi je tko, se mi zdi, da sem v mladinskem centru bolj uporabljala ta znanja, pri uličnem pa se ful učim iz izkušenj,

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

3 (D1.2.1). Mogoče glih zaradi tega ne vem, kaj se učijo na modulu mladih, ampak se mi zdi, da so tudi izkušnje ful pomembne. In da je tako nekako isto, moraš imeti neko znanje, pa ne nujno socialno delo, ampak vidim, da tudi ljudje, ki delajo iz pedagoške, ful jih srečujem in se mi zdi, tko da oboje ful pomaga in da se en od drugega malo učimo. Načeloma pa z izkušnjami se mi zdi, da so ful pomembna, ker sem bila vedno bolj močna, vedno bolj sem vedla odreagirat, se počutila ok v situacijah, kjer prej nisem, tko no.

5. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Mogoče glih ti pogovori, ki sem jih prej omenjala eno na eno(D2.1). Ko se kaj zgodi, se mi zdi, da sem potem našla neko srednjo pot, ker na začetku nisem vedela, kako bi s temi znanji sploh delala, potem pa, ko sem videla odziv, sem bila vedno bolj, ne vem sem spreminjala, se nisem več držala tistega pogovora, elementov točno, ampak

sem videla, ne vem .. bolj pri teh svetovalnih pogovorih, ko se kaj zgodi, pa se potem pogovarjam, ali pa recimo, mogoče najbolj postavljanje meje, ker to prej nisem znala(D2.2). Prej že v svojem življenju nisem znala in ko smo se pogovarjali na faksu, da je treba biti aseptilen in ne vem kaj, pa nisem znala ne povedat, potem sem ugotovila, da ne bom nikamor prišla. Da sem v bistvu jaz zato tam, da varujem ta prostor in da zaradi tega moram tudi kateremu reči pač ne, to pa naredi tako ali pa drugače(D2.3). Ali pa neka čisto simpel pravila, ki jih imamo. Ko je npr. treba pomiti posodo, nisem na začetku upala reč, pejt pomit posodo preden greš ven, zdaj to naredim brez vsakega problema, to so ena pravila in to moraš(D2.4). Sem se pa počutila sploh, ko sem bila nova, joj kaj bom zdaj jaz ko sem nova pamet solila. Bolj sem samozavestna, sploh, ko se pogovarjam s starši na primer ali pa, če kdo pride na obisk(D2.5).

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

Najbolj se mi zdi 5(D2.1.1). Ker prej sploh ne veš, kaj te čaka, na kak način znanja iz prakse uporabiti in se mi zdi, da dejansko potem na začetku gledaš in opazuješ, in potem šele. Mogoče, če tako povem, tiste vaje na praktikumu in pa to kar imamo na faksu, to mi ni bilo tako zelo pomembno, pa tudi npr. naloge, ki smo jih morali narediti, se mi zdi, da niso tako pomembne, ampak najbolj to, da greš in se vržeš v situacijo. Da pač potem, ko imaš izkušnje pridobivaš praktično znanje. Lahko se učiš na faksu in prideš na izpit in potem padeš. Se mi zdi, da smo eden redkih faksov, da imamo tako od prvega letnika prakso. Tudi mogoče službo potem lažje pridobiš. Recimo jaz sem sedaj tukaj pri Mladih zmajih ene štiri leta in tudi vidim, da tisti, ki so delali preko študenta so se potem zaposlili in se mi zdi, da ja ful pomembno(D2.1.2).

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Mogoče kaj za sebe tko, ne vem kako se sam sebe opolnmočiti(D3.1). Ne vem, ko je kaka situacija, jaz se npr. nisem znašla in sem ful težko poiskala kakšno pomoč, se mi je zdelo, sej ni bilo tako grozno in potem sem bila tiho. Se mi zdi tko, da smo bolj močni, da to je pomemben poklic in da to je težko delo, in se mi zdi, da na začetku sem kar podcenjevala vse. So mi rekli, kaj pa ti delaš, grem v mladinski center in potem tam

hengam z njimi. V bistvu pa ni tko, ne. Včasih je, ampak večinoma pa je dosti stvari tukaj zadaj in tudi sama sem bila zaradi tega poklica, saj ni nič težkega in zato si nisem iskala pomoči ali se nisem potožila, ker se mi je zdelo ah saj ni nič težkega. Konkretno lahko povem o kakšnem samopoškodovanju ali kakih motnjah hranjenja, nasilja doma, to se mi zdi, da bi rabila več konkretno kako s tem delat(D3.2). Ker tudi, če se srečaš s temi ljudmi ali z mladimi, ki imajo te težave doma, se mi zdi ne vem tko, ne vem zdej že mogoče ampak ne vem kako se dotaknit tega področja(D3.3). Ful se mi zdi težko, čisto konkretno kaj rečeš na začetku in kaj ne smeš. Vem, da včasih komu ne smeš vsega reči.

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

2(D4.1). Verjetno zato, ker je tako široko področje in tudi mi na faksu imamo toliko možnosti, in se mi zdi, da je ful odvisen kaj izbereš(D4.1.1). Jaz sem imela psihosocialno pomoč in podporo prvo na dodiplomcu, zdaj na podiplomcu pa socialna pravičnost. In se mi zdi, da tam sem dobila nekak znanja o svetovalnem pogovoru, o skupinskem delu, skupinski dinamiki, sinergetična načela in vse lepo in prav ampak ful teoretično. Se mi zdi, da ene stvari kar ne vem navezat na prakso, medtem, ko pa npr. duševno zdravje kar grejo v Srbijo ali pa v Hrastovec in tam živijo(D1.1.2). Se mi zdi, da ful različne izkušnje imaš na našem faksu glede na to, kaj izbereš, zato bi rekla, da ni tako skladno. Ker jaz sem delala v mladinskem delu, imela sem po potem čisto svetovalni pogovor in sem se učila na primerih, k bi lahko delala bolj na CSD-ju, bolj na neki terapevtski skupini. So uporabna, skupinska dinamika sploh, da vidiš kdo je tisti glasen. Da vidiš v skupini kdo je glaven, da ga malo umiriš in daš možnost komu drugemu. Skupinska dinamika je kar uporabna(D4.1.3).

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

2(D5.1), ker sploh nisem vedela, kaj naj pričakujem,ko sem šla delat tja. Mislim na začetku sem šla na prakso in potem sem šele čez poletje začela delat. Se mi zdi, da teorijo ne moreš imeti ves čas v glavi mogoče, ko bereš in prideš domov in ugotoviš, da si uporabil to in da sem na tak način delala. Pa, ko grem sploh ne razmišljam o teoriji, to kar se v bistvu na faksu pogovarjamo, mogoče šele ko pridem domov.

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Mogoče tudi to, da spoznavam ljudi iz ful različnih področij. Ti Mladi zmaji, se res tko zelo povezujejo po Ljubljani in s tistimi, ki se ukvarjajo čisto z malimi in tistimi z malo starejšimi, tko da mi dajo ful teh konekcij(D6.1). In to, da sem v situacijah vedno bolj močna, da se vedno manj bojim odreagirat, bolj samozavestna(D6.2). Ja tudi to, da je neka možnost, da te mogoče, ko nekje delaš, hitreje vidijo, ker te že poznajo, te hitreje vzamejo v službo imaš več možnosti(D6.3). Se mi zdi, da ta aktivnost zraven faksa ful pomaga, da ne sedimo samo tam.

7. Katere pa so težave in dileme pri tej oblikičasne zaposlitve?

Včasih se mi zdi, da imam sedaj že ful poročil za pisat. Se mi zdi, da ni slabosti, da imamo manj birokracije kot tisti, ki so tam zaposleni, da se gremo lahko dejansko lahko z njimi pogovarjat in delat z njimi, na pa za računalnikom sedet. Slabost mogoče to, da pri drugem študentskem delu lahko več zaslužiš, definitivno(D7.1). Pač glede stroke in znanja pa definitivno Čmc ti veliko da. Zaslužil lahko več, zato ker več delaš, ker tle ne moreš več delat. Ker samo takrat ko te rabijo, dva koordinatorja in res samo takrat delaš, ko res ne moreta. Se mi zdi, da ni toliko šans za delo(D7.2). Za sam center se mi ne zdi to slabo, ker imamo intervizije, dovolj redno in se kar apdejtamo tam, to je fajn. Tko, da v preteklosti res nismo imeli toliko sestankov in ko sem prišla delat, sem res bila of sploh ne poznam več, ne vem kaj se dogaja in sem bila spet čisto na začetku. Ampak zdejs pa res ve kaj se dogaja(D7.3).

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Dobro je v bistvu vse to kar sem omenjala, ne vem, da dobivam izkušnje, dobro je, da se povezujem z ljudmi, da spoznavam, se mi zdi, da sedaj ko rabim, ne vem, nekoga, ki se spozna na slikanje, s področja umetnosti, vem koga poklicat, stopit v kontakt(D8.1). Potem kaj je dobro in slabo. Že ves čas se pogovarjamo in ko kaj vidimo ali ah to bi lahko spremenili, se mi zdi, da že vidijo oziroma nas poslušajo, oziroma probajo v to smer sodelovati z nami(D8.2). Recimo opazila sem npr. kletvice, tko že v žargonu in smo se potem pogovarjali ok, no pa dajmo zamenjat besede in damo neko ful smešno besedo, tko, da ne bodo hotli, pač pravih kletvic pa ne. Tko, čisto banalne stvari

spreminjamo tisti prostor tam. Mogoče včasih kot študentka opazim kakšne neprimerne prostovoljce tam in vem, da ko je bil tisti zakon, da dobiš 80 eur zraven k socialni pomoči, so bili kar nekateri neprimerni tam. Se mi je zdelo, da niso v redu vzgled, tko, da si je kar tam čik motov, da prosi za tobak, in sem bila, ok, to pa ni kul(D8.3). To se je bolj prej dogajalo, ko se je to 80 eur dodajalo, ampak potem so kar omejili to prostovoljstvo, ne vzamejo več kar vsakega, niti na probo ne, ampak imajo prej pogovore, takrat pa je bilo, da so hoteli kar eni ljudje, ki so hoteli delati tam.

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Največji izziv se mi zdi, da se zapletem včasih v svoje, pač jaz vidim v njih sebe, in se mi zdi, da ker smo si bližje z leti, lahko kar hitro rata z njimi tako, on je pa moj kolega in te meje, se mi zdi, da so ful zabrisane lahko med nami, če si jih ne znaš postaviti(D9.1). Na začetku mi je bilo res težko to postaviti. Mogoče največji izziv mi je, ko npr. nekdo pride na novo, pa ga ne sprejmejo, kako to shendlat, ga vključit, čeprav jaz se prej imela skupinsko dinamiko, ampak smo imeli problem, ker dva brata sploh niso sprejeli(D9.2). Brata sta poskušala biti kul in se vklopit v družbo, ampak sta v bistvu z vsem kar je bilo samo poslabšala. Potem je prišlo na koncu do nasilja, ker sta poskušala pridit v družbo, ampak sta njihove fore uporabljala in sta bila totalno zavrnjena, in je prišlo do pretepov. Tko, da to mi je bil ful izziv, kako zdaj z njima delat, da sta onedva ok, da je skupina ok in da pač ne bo do tega prihajajo. In smo se ful pogovarjali in je ful hitro potem prišlo do istega, da so se začeli kregat med sabo in se je kar ponavljajo in to mi še vedno predstavlja izziv. Zdej trenutno sicer nimamo takih situacij, ampak takrat sem pa kar težko šla delat, ko se je to dogajalo. Pa tudi težko mi je npr. policijo poklicat, ker sem tudi že imela primere, ker sem morala policijo poklicat, ampak ne zato, ker bi bil tako strašen primer ampak zato, ker se je to npr, ponavljalo, ponavljajo in ok, pol pa pač rabimo nekaj, smo rabili nek tak ukrep, ne da bi grozili, ampak, da vejo, da so sankcije: ok, glej, če pa ne moremo pomiriti, pokličemo policijo. In to mi je bilo ful težko(D9.3).

9.1.5. INTERVJU E

Čas trajanja: cca 25 min

Kraj: lokal v Ljubljani

Način: osebno

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Vsa sigurno ne, npr. kakšna epistemologija odpade, daleč od tega. Potem pa najbolj so ti elementi delovnega odnosa, ti so se tako ponavljali, da jim imaš že v glavi, tudi če jih nočeš imeti v glavi, pa tudi če nočeš delati z njimi(E1.1). Potem izvirni delovni projekt pomoči, pa itak delo z vsakim posameznikom, za njega, da ni nek okvirjen način dela za vsakega ampak za vsakega posameznika(E1.2). Potem še ta v rešitev usmerjena družinska terapija, sicer je kao družinska se imenuje ampak je ful teh elementov, dajanje pohval, postavljanje lestvic, pač to se meni zdi najbolj uporabno(E1.3).

1.1 Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Že npr. v pogovoru itak poslušanje, pustiš, da tamali pove, potem pohvale pri učni pomoči, tko (E1.1.1). Ne vem še kje drugje, v Šiški sem imela ful več priložnosti organizirat kake delavnice, oz. dogodke, in je blo ful fajn tle, ko delaš z mladostnikom prepoznaš pač njegove želje oz. celotne skupine mladostnikov in potem na podlagi tega, da ustvarjaš neke dogodke, da so res ustvarjeni za njih, ne za nas(E.1.2). Pač res njihove potrebe, želje, potem ta krepitev moči, da probaš izčrpat vse kar se da, če se ti ful izpove, da pol – aha kaj pa si imel kdaj, kaj bi bilo lahko drugače, ali pa kaj takega – iskanje izjem. Pač res sem potem to letos izrabila, ko sem imela prakso, pa sem lahko ful sama organizirala zadeve. Potem sem res tko, en teden prej sem jim malo spraševala, pa že prej, ko sem jih spoznavala, okej to si bom zapomnila, pač tko med pogovorom ko izveš kakšne stvari, ki jih zanimajo ali pa ki se jih želijo, mogoče ne povejo direktno.

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

Torej ta teorija, ki sem jo dobila na faksu, to kar sem naštela je res edina stvar ki sem si jih zapomnila, tko, da jih znam povedat takoj, pač ostale stvari, pač to bi znala uporabiti. 3(E.1.2.1).

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Predvsem potrpežljivost, ker pač me že ful dolgo veseli delat z mulci, že od srednje šole naprej, ampak nikoli nisem znala biti potrpežljiva z njimi in, ko pač gre čez mejo, in lani v Črnučah se še nisem toliko naučila, zdaj letos tukaj pa ful bolj, pa tu ful bolj zaradi tega, ker sem imela priložnost delat sama(E2.1). Med prakso sem bila pač en teden sama in sta mi tudi mentorja rekla, da pač zdaj je moja beseda velja in naj se ne oziram nanju. Pa tudi če sta bila ona dva zraven, sta me ful spodbujala, pač ti reči, kar boš ti rekla, tvoje pravilo velja(E2.2). Jaz sem se potem tudi ful naučila reči ne, ker prej ko sta bila tudi ona dva zraven je ful tako, tak občutek, joj zdaj pa moram ugodit vsem, zdaj pa moraš biti ful najboljši, ker kaj bosta pa onadva potem rekla(E2.3). Ker pač če ti ne paše, ti pač ne paše, in tudi lani mi je A. ful dobro rekel enkrat, ko sem bila ful zmačkana in se mi je ful videlo, da se mi ne da, še vedno sem pa delala nekaj z njimi in potem mi je rekel, kaj mi ni jasno, naj se postavim zase. Pač če mi ne paše, mi pač ne paše tisti dan, ker če se ne bom sama postavila zase, se ne bo nihče drug. To mi je najbolj koristilo. Sploh mentorji, s katerimi smo se ful pogovarjali, imeli smo vsak teden evalvacije, to mi je ful koristilo. Sta mi ful pomagala, predlagala kako bi ona odreagirala v določeni situaciji. Ja naučila sem se potrpežljivosti, reči ne, to, da sem verjela mladostnikom, pač ni vedno fajn, ampak tko da se vsaj delaš, da verjameš, da ti npr. nekdo govori neko zgodbo, pa veš, da se pač laže, mu ne moreš reči, ja ne zmišljuješ si, če nisi 100% da to ni res. Tako ja, verjeti mladostnikom in potem preko pogovora izvedeti tisto pravo resnico, pač da ga malo okrog obrneš ampak ne direktno mu reč ja ne ni res(E2.4). Potem ful mi je pomagalo, da sem že prvo leto delala v Črnučah in sem sedaj v Šiški takoj vedela, kako začet pogovor z mulci. Pač ful mi je bilo lažje kot prvo leto, ker takrat sploh ne veš kaj pričakovat, pa potem to študentsko delo, sploh ta začetni pogovor, vzpostavljanje stika in postavljanje meja(E2.5). Nadgradila sem mislim ta pogovor, vzpostavljanje stika, mogoče sem bolj nadgradila samostojnost, skrb za prostor, pa delo, pač ker si res predstavljaš samo kot druženje z mulci, potem pa ko imaš na srbi cel ČMC, pa je malo drugače kot tam kjer sta še oba mentorja, bolj odgovorno(E2.6).

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

5(E2.1.1). Moja izbira faksa je temeljila predvsem na tem, da bo praksa in ko gledam ostale, ki nimajo prakse mi je brez zveze. Tukaj je tudi ful široko, res si lahko sam izbereš, da ti ni nekaj vsiljeno, da moraš iti na csd, sicer sem hotela iti pa ne bi delal nikoli tam, tu sem si sama izbrala, se usmerila, kar ti paše, če ti ne se še vedno lahko prepišeš. Tko, da praksa je res zakon, pa tudi nekatere vaje, npr. letos to spolno nasilje, ko so bili še zunanji predavatelji.

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Mogoče to delo s pravimi mladostniki od 15+, da bi še z njimi imela priložnost delati(E3.1). Ker z mlajšimi se mi zdi lažje delati, jih lažje motiviraš, npr. da narediš palačinke in potem vsi skupaj pospravimo, npr. pri 15+ bi pa samo jedli in jih res težje zmotiviraš.

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži
Je povezan, bi rekla eno 3(E4.1) To pa zato, ker sem že prej rekla. Ene so take bedarije, ki jih v glavnem ne moreš vključiti v mladinsko delo, potem ti elementi, koncepti, bla, bla, to ne moreš takoj povezati v mladinske centre(E4.1.1). Vedno potem najdeš, da se povezuješ s temi koncepti, ne moreš pa takoj reči, zdaj je pa to tudi mladinsko delo.

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

Ne vem, lahko začnem s tem, da sem vsako leto hotela probat s prakso nekje drugje, enkrat z mladimi, enkrat z starimi, potem spet z mladimi, ker sem ugotovila, da mi to najbolj paše, teorijo in študentsko delo mi je lani v Črnučah ful pomagalo, 4 (E5.1).

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Prvo to, da lahko v sili napišem, da sem dela in v Črnučah in v Šiški to se mi zdi, tko, ko že malo študiram za naprej, da bom imela za napisat, da sem delala, to je po mojem ena izmed najpomembnejšimi stvarmi za naprej(E6.1). Potem tudi to, da si želim delati kot mladinski delavec prej kot socialni delavec, potem vse te izkušnje iz Črnuč so se ful

razlikovale od teh v Šiški. Potem to, da sem bila že ful samostojna(E6.2). Da sem že vpletena v to mladinsko delo s tem, ko nam vsi ti mentorji pošiljajo emaile za izobraževanja, če se tega udeležiš, je spet neka nova kompetenca, spet neko novo znanje(E6.3).

7. Katere pa so težave in dileme pri tej obliki začasne zaposlitve?

Verjetno to, da delaš pač po potrebi, takrat ko te rabijo in ful vse temelji na tem, kdaj te rabijo, oz. ni to nek oseben povod ampak so kar mal prezaposleni. Drugo to, da se malo prepozno zve (E7.1), kdaj bi prišel delat in si težko prerazdeliš ostalo in je ful težko reči ne, ker si ful želim delat in potem večkrat moram reči ne, ker imam že drugih ostalih stvari, ful mi je bedno, ker imam občutek, da imajo oni filing, da on pa pač noče delat, strah me je kaj bodo oni mislili, čeprav ne vem zakaj se sekiram, ker mam itak ful ostalih stvari. Potem to, da še vedno v očeh mladostnikov ne deluješ kot strokovnjak oz. tako kot mentor, te jemljejo kot študenta in ne kot mladinskega delavca(E7.2). Potem dosti velika odgovornost je sploh skrb za prostor, sploh v Črnučah, ko je taki veliki prostor, nepregledno, v Šiški vidiš več(E7.3). To, da ne morem tam ostati za vedno, pa da sem premalo vpletena in ne vem kaj se dogaja tam, ne slediš tekočim zadevam in ko prideš po treh mesecih ne veš vsega(E7.4). Da morajo opravičevati ful študentsko delo, tako, da je očitno tudi s tega stališča njihov problem, čeprav ful spodbujajo ampak samo takrat, ko je ful nujno.

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Kaj je dobro – pač mentorja, sta bila ful dobra, ful sproščeno vzdušje je bilo, vseč mi je tudi, da je manjši prostor, sicer to ni ravno dobro za mulce, ampak vse se dogaja na istem mestu. Ful je več druženja, vsi smo na enem kupu, in ni tako, da je vsak v drugem prostoru, na svojem telefonu Tukaj se ful ustvarja, dobre so delavnice, vsak dan druge in ful raznolike od petja do radija, izdelovanje iz gline, dobre teme in mladi se lahko ful naučijo(E8.1). Npr. je zapakirana neka psihološka igra, pa sploh ne bodo vedeli, da se gre zato, da pač govorijo o svojih čustvih (E8.2). Slabo je mogoče to, da so sami mlajši tam, da ni starejših, ker ni prostora zanje. Za starejše se ful manj dela, kar se mi zdi, da je v Črnučah pa čisto drugače, 15+, sploh sedaj ko so omenili delovni čas. Tu pa ni placa za henganje, to jim malo odvrača(E8.3). Mogoče to, da bi se Šiška uredila v bolj kovzi plac, pa tista miza je na sredini, pa računalniki, boljši je princip delovne sobe, da se bolj

poudarja, da so dobrodošli starejši, da bi se odprlo od 5h naprej za starejše. Da bi delali več na izobraževanjih za starejše, za snemalce itd. nekaterim je to predrago in nimajo šanse(E8.4). Da bi bilo več dogajanja, konceptov, okroglih miz(E8.5).

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Najtežji mogoče to, da si tamali zapomnijo vsako besedo, ki jo rečeš in je ful težko se pogovarjati o širši stvari, ker te takoj napadejo o tisti stvari, ki jo mogoče narobe rečeš ali pa narobe razumejo kar rečeš in te obtožijo in potem se je ful težko postaviti zase(E9.1). V šiški so se pojavile uši in potem je bila cela scena in potem naslednji dan so mi rekli, da sem jaz kriva, da ne gremo v Atlantis in sem jim razložila, da nisem jaz kriva, da so uši in da ne moremo v Atlantis, da se ne razširijo naprej v Atlantisu. Ful težko se potem znebiš tega, da si nečesa kriv. To je pomembno, da te poslušajo, ko jim potem poskušaš razložiti, da ni tako res.

9.1.6. INTERVJU F

Čas trajanja: cca 30 min

Način: Skype

Študijski program: socialno delo

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Predvsem vzpostavljanje delovnega odnosa, ta predmet. Potem še, ko smo se osredotočili po modulih, ko sem se odločil za modul mladi, pa potem vsi predmeti, ki so povezani s tem modulom(F1.1). Kodeks o socialnem delu, ki je po eni strani zelo neumno napisan, perspektiva moči, pa zemljevid življenjskega sveta, če se potem v kakršen koli primer spuščaš(F1.2).

1.1.Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Kar se tiče mojih raznolikih izkušenj od vzgojitelja v koloniji, do mladinskega dela v nekem četrtnem centru, pa potem, ko izvajam delavnice z društvom Slon, to so neke delavnice animiranega filma po vrtec, se mi zdi, da je najpomembnejše, ko prideš v nek nepoznan prostor. Se mi zdi, da je najbolj pomembno, ko prideš v nek nepoznan prostor al pa, ko se začneš srečevati z mladinskim delom, ko začneš v neki

organizaciji delat, ravno ta vzpostavitev prvega stika. Na kakšen način ti uporabiš znanje, ki si ga dobil na fakulteti oz. sama lastna intuicija kako te pelje do tega, kako ti funkcioniraš z mulci. To se mi zdi pa ne najbolj pomembno ampak zelo pomembno, pristop kako ti prve dni oz. prve stike vzpostaviš z mulcem, da poveš kdo si, nekaj da tudi vzpostaviš avtoriteto na nek način(F1.2.1). Drugače pa ja znanja ostala, ki smo jih dobili na faksu se mi zdi, da ko si študent in vržen v neko inštitucijo teh znanj niti še nimaš dovolj in potem se ravnaš po intuiciji ali pa po instinktu no. Predvsem tu pride tvoj karakter do izraza.

1.3 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

3 (F1.2.1). Ravno zato, kar smo se zdaj pogovarjali. Ker se mi zdi, da si lahko ti zelo načitan človek, pa se ravnaš po nekih pravilih in teoriji, ampak v praksi se pa dejansko dostikrat izkaže drugače. Saj kar se mojih izkušenj tiče. Lahko rečem, da sem vedno, vseh teh štiri pet let kar delam v mladinskih centrih z mladimi, potem v afektu nimaš niti časa brskati po svojem znanju, ampak narediš kar se ti zdi najboljše. Imaš pa seveda nekje v podzavesti, se mi zdi, da se ne moreš iti socialnega delavca brez neke teoretske podlage, ampak je to potrebno predvsem ozavešiti, da potem ravnaš kot ravnaš.

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Jaz bi rekel samozavest ena izmed prvih, pa neka sproščenost, pa inovativnost, ker kot mladinski delavec dandanes, je itak poudarek, da, če si ti v neki skupinski dinamiki tisti, ki vodiš in da jih potem tudi izpelješ do konca(F2.1). Oz. mogoče lahko rečemo, da je nekaj kar je rečeno potrebno tudi izpeljati do konca. Vztrajnost, potrpežljivost(F2.2).

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

5(F2.1.1). Tukaj se mi predvsem zdi, z leti, ko vidiš in spoznaš samo delovanje mladinskega centra, jaz tukaj govorim predvsem iz četrtnega

mladinskega centra javni zavod, tukaj so stvari malo bolj komplicirane, ker mora biti vse na papirju in tako naprej. Dejansko vsak projekt moraš spisati, ne vem kako je drugje, ampak verjamem, da je malo lažje, kot sem se pogovarjam z mojimi mentorji, ki so prej delali tudi po drugih centrih po Sloveniji. Ja tukaj potem, ko padeš v javni zavod, ki je pod okriljem Mestne občine Ljubljana, tukaj mora vse štimat, finančno in tako naprej na papirju. Moja praksa je bila v mladinskem centru in potem še v enem, kjer so bili invalidi, na splošno, ne samo za delo, ampak ta pridobljena znanja so na splošno tudi za življenje koristna. Ker spoznaš določene kategorije ljudi s katerimi delaš in lahko to pretvoriš ali v svojo mentaliteto ali v nek odnos do sveta.

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Tukaj bi mogoče rekel, kar mi je manjkalo pri praksi ali na faksu, o ozadju, kako te stvari potekajo, npr. v upravi(F3.1). Jaz sem se potem tudi sam angažiral in šel na upravo pogledat, sem potem tam limal neke nalepke, ampak to je del tega. In se mi zdi, da na faksu sama papirologija in birokracija ni izpostavljena(F3.2). Mogoče bo to malo čudno se slišal ampak vedno obžalujem, da fakulteta ne izpostavlja Erasmus + programa, ki je dan danes zelo zanimiv, tako za mladinske delavce in tako na splošno kot socialne delavce, ki izvajajo te izmenjave. Jaz sem naključno padel noter in sem zdaj že dve leti v neki organizaciji naokrog mi je to čisto naključje, ker na faksu ni nihče izpostavil, da se mi lahko angažiramo tudi v to smer, da potujemo po Evropi in dobivamo neke kompetence(F3.3).

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

Skladnost tako ti bom rekel, fakulteta za socialno delo, moje mnenje je, da daje veliko poudarka praksi čez vse štiri leta in mislim, da največ v Evropi, evropsko gledano. Mogoče se motim, ampak kot sem se pogovarjal tudi s tujci smo bili kar eni prvih, kolk enih ur moraš ti narediti v nekih organizacijah in tako naprej. Ampak samo znanje, je pa tako, kot sem že prej rekel, jaz sem zelo intuitiven človek. Se pravi ravnam z to neko samo samozavestjo, pa sproščenostjo, ko pridem v mladinski center oz. kamor koli kjer

so mladi, pa nekje imam to vlogo vodenja al kar kol in tukaj niti ne uporabljam znanja, ki je bil pridobljen na socialnem delu, mogoče v podzavesti, ampak kot sem že rekel, se tukaj zanašam na svoj karakter, pa na svoje znanja na sploh, ki ga imam do neke skupinske dinamike. Ocena 3(F4.1)

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

4(F5.1). Ampak gre se pa za to, da največ kar mi je znanje oz. kar sem lahko potem tudi vnesel v svojo prakso bodisi v koloniji ali pa tko naprej so primeri iz prakse, ki sem jih potem reflektiral in analiziral na faksu. Sej pravim jaz res izhajam iz sebe, ker sploh v tem obdobju tretji ali četrti letnik, na koncu sem bil ful aktiven na tem področju in sem ogromno sodeloval tam na faksu s profesorico in tko naprej, ker je bilo ogromno teh primerov. Se mi pa zdi da to ni bilo s celotno skupino, ker sva največkrat imela dialog samo jaz in profesorica, pa so ostali poslušali. Jaz sem po moje tudi edini bil, ki sem sploh opravljal študentsko delo že tekom faksa v naši skupini, na modulu mladi. Tko, da sem majčken dobil, hkrati pa sem največ hotel govoriti o tem. Tako, da sem gospe Metki Kuhar zelo hvaležen, ker sem se res ogromno naučil. Ampak to spet ni bila teorija, ampak je bila iz praktičnih primerov kako in kaj narediti oz. odreagirati.

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Tukaj ti lahko povem, da moja prioriteta mogoče sploh ni bil na nek način to oz. imam ogromno možnosti, da bom nekoč postal potem mladinski delavec, ampak moje vizije so še čisto drugje, čisto drugam usmerjene. Definitivno stik z mladimi, ki ga ti ohranjaš. Medtem, ko se ti staraš si lahko zelo, sploh če si ti vržen v to, lahko spoznavaš svet in okolje mladih, ko se sploh s tabo razvija, to je ena od bistvenih stvari recimo(F6.1). Pol pa na splošno, kar ti omogoča delovanje v mladinskem centru, izpeljevanje projektov, delo na terenu. Se mi zdi, da je tu ogromno stvari, če se tudi sam vržeš v to in si ti ambiciozen pri določenih projektih lahko ogromno pri teh odneseš, neglede na ali je to samo mladinsko delo ali so to sami projekti v sklopu

mladinskega centra(F6.2). To pa definitivno s tem, ko sem enkrat bil na primer recimo, ko sem bil vključen v mladinski center Mladi zmaji, enostavno vem, da enostavno, ker sem fant in primanjkuje moških mladinskih delavcev mam na nek način že, tudi direktorico sem že večkrat slišal, kdaj bom že doštudiral, kdaj bom diplomiral, pa naredu še naslednjo stopnjo, da mesto mene čaka in so pripravljeni sodelovati z mano naprej. Bolj bi pa tudi rekel same te izmenjave, ki ogromno nekih mrež izpostavijo tako na Slovenskih tleh kot tudi na evropskih tleh. Spoznavaš različne organizacije, ki jih pa potem lahko prezrcališ v svoje organizacije oz. se marsikaj naučiš(F6.3).

7. Katere pa so težave in dileme pri tej oblikičasne zaposlitve?

Po moje ravno vzpostavitev nekega osebnega delovnega odnosa, ki rata skupaj s tvojo prisotnostjo v centru(F7.1). Se pravi, v stiku z mladostniki, ko ti imaš nek odnos, to se pri meni zelo pozna, ker sem včasih tudi tega študentskega dela več opravljal. Recimo zadnjič so izrazili željo, da bi šli z mano v Atlantis in se takoj pozna, da si izgubil stik z njimi(F7.2). Jih poznaš od prej, recimo poznam jih že štiri leta, ampak ko si ti redno tam, poznaš tudi kaj se z njimi v ozadju dogaja, medtem, ko se pa vračaš mesečno, dilema je pa to, kar vse sem zamudil v temu času pa hkrati ostajajš na neki bolj površinski ravni(F7.3).

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Dobro je to, da sploh omogočajo mladim neko angažiranje in vključevanje mladih v to, da nisi nek prostovoljec tam, ampak dejansko ti zaupajo odgovornost, dajo ti ključ in ti maš čez ta prostor in potem si sam odgovor za tisto, kar se ti v tistem dnevu ta zgodi recimo v mladinskem centru(F8.1). To se mi zdi zelo ena pozitivna stvar. Mogoče v to celo sedaj nisem toliko vključen pri Mladin zmajih, mi je pa všeč ker se grejo zdaj to terensko delo, ulični zmaji, se mi zdi to ena super zadeva je zelo kvalitetna stvar(F8.2). Dobro se mi zdi tudi delovanje in poslanstvo, ki ga opravlja ta direktorica nova, stvari se zelo spreminjajo, vedno so ti odprta vrata, za tvoje ideje in tako naprej(F8.3). Slabost se mi pa mogoče ravno to zdi, da z neki temi spremembami v njihovem delovanju kot vsi ti koordinatorji ki so, majo zdaj neko drugačno politiko, da se menjavajo mesečno v mladinskih centrih v smislu enkratnega obiska. Še vseeno imaš ti matični center in potem na nas študente je pa

padlo potem to tako, da rečejo ful mam dela(F8.4). Se pravi moja želja ni bila, da se vključim v ulične zmaje, ker enostavno nimam časa, ker imam ogromno še ostalih stvari in obveznosti in ta urnik mora biti zelo prilagodljiv. Slaba stvar se mi pa zdi, da sem izgubil stik zdaj z mulci. Edino to, da kdaj ko grem mimo se ustavi tam, pa se malo podružim, pa da ohranim ta stik, ker v zadnjih ker v zadnjih parih mesecih sem nabral tam 30, 40 ur. Medtem ko včasih je bilo tega res več, si naredil 15, 20 ur vsak teden(F8.5). Lej tko ti rečem, ogromno nekih stvari se dogaja, pa da ne bom krivičen do stvari kaj bi spreminjal, ker vem, da ogromno stvari se že spreminja na neko pozitivno in se mi zdi, da so se ogromno začeli poslušat med sabo, organizirajo neke okrogle mize itd. Če bi jaz kaj spremenil, moral bi res malo razmisliti, ker recimo mene zanima film, ampak oni tu ogromno sodelujejo, dobivajo Mladi zmaji karte zastonj itd.

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Mogoče tukaj bi rekel sam glede tega dakljub temu da sem fant, se mi zdi, se sam soočam z določenimi problemi, to pa je moj sam izgled, kjer so prisotni 2,3, leta mlajši in potem si ti tam odgovoren in poskušaš izpostaviti in imaš neke bulije, ko te provocirajo in te ne vidijo kot vodjo(F9.1).

9.1.7. INTERVJU G

Čas trajanja: cca 15 min

Način: Skype

Študijski program: socialno delo

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Kaj bi lahko, se mi zdi, da je bilo kar veliko prilagajanja tam z mladino. Zdaj tako, teorija je nekaj, praksa je pa druga stvar. Bolj kakršni predmeti, ki so bili specifični za delo z mladino(G1.1). Ne vem iz perspektive moči, direktno bi to najbolj pomagalo(G1.2), ker težko prideš do neke tematike z mladino, da bi se ful nekaj odpirali, odvisno tudi s koliko starimi delaš. Ampak ja, definitivno je bilo to najpomembnejše.

1.1.Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Pač v pogovoru z njimi, zdaj če se ti ker bolj odpre, si pač to poskušal čim bolj uporabiti(G1.1.1). Govoriti iz tega iz teorije, ampak težko je to teoretično znanje tam uporabljat, odvisno tudi od tega kakšen tip človeka si in pa se moraš veliko adaptirat, prilagodit na način, na mladino, ni vse isto, tako, kot tam predavajo, no.

Itak vsaka stvar na začetku je težka, ful je to odvisno pri delu z mladino, kakšna oseba si, kakšen človek si, koliko si kaj družaben, pač bi bil lahko velik problem, če bi si preveč k srcu jemal.

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

3(G1.2.1). Saj tako kot sem rekel, ne moreš vsega uporabiti, se moraš prilagoditi, vse te teorije glede na situacijo, na svoj način, če ne po mojem kar hitro izpadeš tam iz tistega kroga mladostnikov, ki hodijo tja.

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Ne vem, bi rekel, kar neka odprtost za neko drugačnost(G2.1). Sem v praksi se naučil delat veliko različnih stvari, od doma starostnikov do mladinskega centra do centra za socialno delo(G2.2). Da ja neka taka raznolika in odprtost do novih drugačnih stvari(G2.3).

2.1 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

4(G2.1.1). Ja definitivno je praksa bolj pomembna, da se znaš prilagodit, ker v mladinskem centru delaš in nikoli ne veš kaj bo priletelo in te praksa veliko bolj pripravi na to, kot pa učenje teorij.

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Tukaj se mi zdi, kar bolj kakšen sodoben pristop reševanje problemov, bolj takih tematik, da imaš bolj blenda, ker imaš lahko kar orenk probleme, ki se ti lahko zgodijo v mladinskem centru od nasilja do svašta, da znaš bolje odreagirat v teh primerih(G3.1). Več igre vlog(G3.2).

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

3(G4.1). Se mi zdi, da v praksi kar malo težko vidiš kake teorije, kako bi jih uporabil, na kak način (G4.1.1.).

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

3 (G5.1) seštevek, praksa te definitivno bolj pripravi. Ker sem bil na praksi v mladinskem centru, tam tudi oni bolj vidijo, kako si kaj, kako se kaj znajdeš pri delu in potem prideš do študentskega dela, bi pa rekel praksa bolj.

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

V bistvu kar veliko različnih bi rekel. In kako poteka delo v mladinskih centrih in na splošno z mladino, kako moraš delat, odnosi do različnih organizacijskih sposobnosti, kako delo v teh dnevni centrih poteka, organizacije raznih projektov, v bistvu kar veliko stvari(G6.1).

7. Katere pa so težave in dileme pri tej oblikičasne zaposlitve?

Ni ziher, kdaj bodo rabli, koliko bodo rabli, da bi bili neki prihodki, kar koli. Ful je bilo nekega prilagajanja, ne vem, če te pač isti dan pokliče, če bi lahko prišel itd., v bistvu, da luknje filaš, ni najboljše(G7.1). Več kot si bolj je, eni se te bolj zapomnijo, če te majo rajš, so bolj v tvoji družbi, eni manj. Kakorkoli, zdej več kot si boljši stik lahko navežeš, pa vse, boljš se lahko raznih problemov dotakneš, pa vse, drugače pač ne prideš na tekoče(G7.2).

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Tam v Zalogu sta oba koordinatorja res top, tudi otroci imajo izredno radi se, se skoz zabavajo, kar se tiče vzdušja je bilo vedno top(G8.1). Da bi pa ful nekaj spreminjal pa ne bi, mogoče kakšen projekt več, kar je pa vedno odvisno finančno(G8.2). Dejansko v Zalogu je bil projekt prostor, kar so sedaj odlično zrihtali.

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Najtežje je po moje začetek, vključitev v okolje(G9.1). Itak se koordinatorji poznajo, otroci poznajo, potem pa ti prideš in preizkušajo meje, in tisto je najtežje in najpomembnejše na začetku, kakšen imidž in respekt si postaviš(G9.2).

9.1.8. INTERVJU H

Čas trajanja: cca 30 min

Način: Skype

Študijski program: socialno delo

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Jaz bi rekla osredotočenost na pogovor. To, da izhajaš iz osebe, da ne predvidevaš ampak poslušаш in se zavedaš, da nisi ti ti, ampak, da si nekako samo govornik, ki mora imeti zelo močne komunikacijske sposobnosti, da lahko delaš s posamezniki(H1.1). Še bolj močne sposobnosti moraš imeti, če delaš s skupino. Pa tudi to, da ima vsak svoj pogled na svet, svojo resnico. Pa, da nisi ti tu, da ne obsojaš ampak, da raziskuješ, ker se mi zdi, da če obsojaš, dobi človek nek obrambni zid in ne moreš ugotoviti zakaj nekdo razmišlja tako, kot pač razmišlja (H1.2). Pa pri uporabi jezika bi tudi rekla, da najdeš neko mejo, sploh, ko delaš z mladimi, da nisi nekaj formalen, ufunan, kot bi oni rekli, ampak, da najdeš nekaj vmes. Itak ker smo mi mladi, je ta starostna meja malo manjša, ampak, da jim pustiš njihov jezik(H1.3). Rekla bi tudi to, za samorefleksijo, ki smo se je učili na faksu, mi je dalo veliko vpogleda v to, da sploh ozavestim, kaj delam, kako se počutim. Sploh, ko ocenjuješ svoj pristop, pa razvijaš odnos do svojega pristopa(H1.4). To se mi zdi ful pomembno pa intervizja(H1.5). To sem se tudi naučila iz študentskega dela, da pa iz teorije v prakso moč intervizije, se pravi, da znaš zaprositi za pomoč takrat, ko rabiš, se pravi, da dovoliš povedati, ja zafrknu sem kaj lahko naredim drugače.

1.1.Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

V bistvu sem že nekaj zajela, to, da se mladim lahko približuješ, to pomeni v praksi to, da ko ti nekaj razlagajo, pa ti o neki stvari že veš, o kakšni tehnologiji, pa že veš, jih sprašujem o tem, da se zanimam o teh stvareh, ker se mi zdi, da se oni s tem počutijo nekako bolj samozavestni, ker lahko meni, starejšim nekaj razložijo(H1.1.1). Pri samorefleksiji in interviziji, sem imela, se spomnim primera, ko je en fant prišel v Čmc, je bil že starejši, okrog 18 let, jaz sem pa imela skupino tam od 12-9, do 14 in se je odločil, da bo zdaj na foro kogar koli, ko bo prišel mimo, in to sem bila jaz, ki sem bila odgovorna. Ulegel se je na kavč in ene 40 minut močno provociral, tako, da je porušil celo ravnovesje skupine, da smo se vsi slabo počutili. In v bistvu kaj sem se naučila to, da ostaneš miren, si rečeš zdaj je pri meni, na navznoter sem bila ful jezna, na vzven sem skušala ostati mirna in na koncu se je tako izšlo, da je po eni uri zapustil prostor, ker je videl, da to provociranje ne bo nikamor šlo, ker se nisem odzivala. Pa podelila sem z njim, pač zdaj pa res več ne vem kaj naj naredim s teboj. Prišel si pač pokvariti dan a ne, če imaš težave se lahko pogovoriš, ampak zdaj je pa že res čas, da greš, ker si me že čist spravil ob živce. Tko da, a veš nekak sem podelila z njim kakšna je situacija in da je dojel kako vpliva

na vse nas(H1.1.2). In potem ta intervizija, ker sem podelila z njim, tko nekako dobiš vpogled, ali si kul naredil, pri interviziji ni nikoli uno prav pa narobe, vsaj meni se zdi, vsaj jaz sem imela tako dobro mentorico, je bilo vedno tako, ok, naredila si tko, lahko bi pa še tako, to mi je bilo res ful pomembno. Pa še nekaj sem se spomnila, po moje je to soočenje s predsodki, to zavedanje, pač predsodke imamo vsi, če si rečeš, da jih boš vse premostil, si pač lažeš, ampak meni se zdi bolj pomembno pač to, da imaš znanje iz kod izvirajo ti predsodki. Npr. znanje o prisilnih porokah v romskih skupnostih, se mi zdi eno tako zelo konkretno, pa k prideš v stik z njimi. Sem imela eno punco staro 14, 15 let in je rekla, da se bo njena sestrična poročila, sem rekla koliko je pa stara ta sestrična, ja tam 16 let. Aha, ok, se pravi se zavedaš, aha itak to ni v redu, ampak, da ji ne sporočiš tega direktno, obsojaš, jo začneš malo spraševati kaj si pa ti misliš o tem, kako bi si pa ti rada fanta izbrala, ker pri teh prisilnih porokah starši izbirajo(H1.2.3). Tko, da to en tak primer.

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

Med 3 in 4, cela ocena bi rekla 4(H1.2.1). Zelo, se mi zdi ta formalna izobrazba, pa neko to znanje, ki ga pridobiš, ampak ne pa 5, ker se mi zdi, da je še toliko enih stvari, ki se jih naučiš s konkretnim delom. Da ne zajamemo sploh, še zdaleč ne vse kar pridobiš iz faksa v realnost, da je veliko bolj pomembno kakšen si ti kot človek, kakšne karakteristike maš, koliko se znajdeš, koliko si prilagodljiv, kako si komunikativen, koliko imaš razvite te mehke veščine, kar jih na faksu po mojem ne pridobiš.

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Po mojem, bi lahko nadaljevala prejšnji primer, ko je prišel fant v Čmc. To da se ne odzivaš osebno, to, da ne jemlješ osebno, da si pač rečeš on ni prišel sem, da bi se na mene osebno, ampak nekoga je rabil in to sem bila jaz in da ne jemlješ kritiko nase, ker vsak od njih prihaja od različnega okolja, ima različne vrednote v življenju in oni konstantno iščejo meje in kako bi te preverjal, tko, da se nekako tega ne sme vzeti osebno(H2.1). Ok, sej po nekod si še vedno, ampak vidiš nekako to svojo vlogo in si rečem, nisem jaz tam kot jaz kot sem doma, ampak sem jaz v drugi vlogi(H2.2).

Kreativnost pri delu, če si zastavim nek projekt, neko idejo, da je okej, če ne gre vedno vse po planu, da se znam prilagajati, da iščem vedno smisel v temu kar delam, čeprav ne vem, če je to organiziranje neke preproste kuharske delavnice, se vedno sprašujem, ok ne bomo tam samo kuhal, bomo delal veliko več od tega, razvijali bomo skupinsko dinamiko, poskušala bom vključevati vse, ali pa razvijati veščine z nožem, ali pa kakorkoli, vedno daš v to neko svojo noto, opraviš to kar delaš(H2.3). Podajanje kritike po sendvič metodi, kar se na praksi definitivno nisem(H2.4). Nadgradila sem vzpostavljanje delavnega odnosa, to je dejstvo, da ni vedno tako, kot bi moralo biti, pač po neki knjigi(H2.5). Ampak, da vedno prilagajaš glede na to, koga imaš pred sabo ali je mladostnik, starši, izvajalci dejavnosti, vedno znova imaš različne odnose, pa tudi to, da postajam bolj odločna, avtoritetna(H2.6) .

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

5 bi rekla(H2.1.1), ker ogromno pridobiš iz prakse. Zelo odvisno katerega mentorja imaš, koliko te on zna učiti, reflektirati.

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Kako podajati kritiko, konstruktivno kritiko, ker tega res nisem dobila oz. mogoče tako individualno(H3.1). Jaz imam en primer, ko sem npr. želela menjavati prakso, zamenjati in ta direktorica, zakaj bi zamenjala. Dejstvo je, da so oni to videli v prelaganju fasciklov, jaz se pa nisem videla in takrat je bilo meni tako težko se postaviti zase, in reči, lej sej do sedaj je bilo kul, ampak jaz se ne vidim v tem, ker sem imela zelo težko sogovornico in to bi bilo res ful fajn, da bi se bolj naučil tudi da si bolj odločen pa miren. Ker včasih si tako, da bi kar svoje povedal, pa moraš ohraniti mirno kri, pa se znat postaviti zase(H3.2).

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

3 bi rekla(H4.1). Glih to, sej dobiš iz teorije neko osnovo, neke začetke ampak šele, ko greš v prakso začneš preizkušati vse to, iz teorije ne dobiš toliko veliko kot dobiš

iz prakse. Kjer se preizkuša, kjer ocenjuješ svoje vedenje, se vedno znajdeš v novi situaciji in to ti po mojem teorija ne da(H4.1.1).

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

3 (H5.1). Ja ne vem no, sej sem že prej rekla, da te opremi teorija, sej te opremi do neke mere, ampak si vedno pred novi izzivi tko, da je odvisen tudi koliko si tudi sam razgledan tko da, si sam razjasniš neke stvari, ki jih dobiš na faksu.

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Ja to, da se učim delat s posameznikom kot s skupino to se mi zdi, pa da bolj samozavestno komuniciram ali to z nekom zaposlenim, ali s sodelavci. Team work, ker sem tudi izvedla nekaj projektov v paru, pomagala sem tudi pri organizaciji poletnega tabora, se pravi neko odgovornost se naučiš, nek svoj doprinos. Ne samo da si ampak, da imaš neko odgovornost, kako vzpostaviti nek projekt, kako ga izpeljati, pa na koncu podati tudi neko zaključno oceno, vzpostaviti nek kritičen odnos do tega. Potem sem tudi odpeljana neko skupino v Nemčijo, to je bil velik izziv od pogovora s starši, skupinske dinamike, delo na taboru, kjer je bilo tudi veliko izzivov, veliko dela in sem se veliko naučila(H6.1). V bistvu cel kup enih mehkih veščin dobiš, ne formalnih ampak bolj uporabnih. Po mojem to, da se zavedam, kaj vse sem dobila, meni je bilo zelo težko izpostaviti to kar sem delala a ne. Ne da se pohvališ, ampak da se daš reprezentirat realno, včasih mi je to kar malo težav delalo, saj nisem toliko veliko delala, v bistvu pa moraš ti zelo dobro izpostaviti svoje točke, kje maš močne in kje imaš slabe. In pogovor pred skupino, sem se tudi okrepila, da mi ni več tako bed(H6.2).

7. Katere pa so težave in dileme pri tej oblikičasne zaposlitve?

Ja to, da ne veš koliko keša boš dobil, kako boš delal, koliko te bodo rabili, ni stalnega urnika, ker tega ni, se moraš prilagoditi, vskočiti in prilagoditi svoje obveznosti(H7.1). To mogoče še, da so mogoče začeli trgat za pokojninsko in

invalidsko zavarovanje, ne verjamem, da nam bo to koristilo, ti še ta denar poberejo(H7.2).

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Dobra je raznolikost aktivnosti, športnih, radijskih oddaj, kuharskih ustvarjanj z naravnimi materiali(H8.1). Mladi krepijo neke ročne veščine, pa tudi neko svojo miselno, razvijajo mnenja, pol mogoče nudene učne pomoči, kar je velika podpora. Tud sprejemanje prostovoljcev tudi iz tujine, kjer se potem oni lahko učijo še tujih jezikov, spoznavajo druge, razbijajo predstave(H8.2). Vem, da smo imeli eno punco z Latvije in je brala z lečo, zakaj pa ta leča, oviranost, ki se pojavijo pri človeku. Slabo - na širši ravni se mi zdi, da je ok, na ožji bi bilo pa lahko več dela s posameznikom, ker res veliko mladih prihaja iz težjih okoliščin, doma in širše in bi rabili nekoga, ki bi jih spremljal, pa mogoče zaradi števila zaposlenih v centru to ni mogoče(H8.3). Ker dela eden, njih je pa ogromno. Dala bi več koordinatorjev v mladinski center in več dela z posameznikom in da ne bi bili toliko na računalnikih(H8.4).

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Da nikoli ne veš kako bo odreagirai, da nove ljudi spoznavaš, pa tudi oni skozi preverjajo neko opredeljenost do nekih stvari, moraš biti na tekočem, kaj si misliš o določeni stvari in to znati pojasniti(H9.1). In se moraš spraševati kaj si pa jaz dejansko mislim o tem.

9.1.9. INTERVJU I

Čas trajanja: cca 20 min

Kraj: lokal v Ljubljani

Način: osebno

Študijski program: socialna pedagogika

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Iz vsakega predmeta sem nekaj odnesla, je nekaj uporabnega. Npr. veliko mi pomeni znanje iz razvojne psihologije, ker se mi zdi, da bolje razumem mladostnike, kaj se jim dogaja, kaj je značilno za njihovo starost, stopnjo zrelosti (I1.1). Potem način dela, pač ta partnerski pristop, da se osredotočim na njihove močne točke, na vire, da ne vidim samo njihove deficite, kot npr. v šoli, ko včasih vidijo samo njihov primanjkljaj, ampak, da najdem tudi nekaj v njih, kjer jih lahko podprem in omogočim, da gradijo še naprej na tistem, da se razvijajo(I1.2). To da ne delujem šablonsko, da spoznam vsakega posameznika in poskušam najti način, ki njemu najbolj ustreza in ustreza tudi mojemu načinu delovanja(I1.3).

1.1.Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Mogoče ravno to kar sem rekla, da poskušam vsakega posameznika spoznati, se mi zdi ta del ful pomemben, da vzpostavim nek odnos z vsakim mladostnikom, na začetku je to moj prvi cilj, da vsakega novega mladostnika spoznam, zvem kaj o njem, kaj rad počne, tko na ta način(I1.1.1).

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

Jaz bi rekla, da so ful pomembna, 5(I1.2.1). Meni se zdi teorija kot nek okvir, na katerega se lahko zanesem kadar ne vem kaj narediti ali se znajdem v neki situaciji v kateri še nisem bila, se spomnim, kaj smo v teoriji povedali kaj bi bilo dobro ali sem slišala za kakšen primer dobre prakse, potem izhajam iz tega. Je ful pomembna.

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Zdi se mi da ful krepim to kompetenco sodelovanja v teamu, pač nekega teamskega sodelovanja, to predvsem vidim v obliki teh intervizij, ki jih imamo študentje, pa preko pogovora s koordinatorjema ali s študenti, prostovoljci(I2.1). Jaz mislim, da sem dobila več samozavesti, se mi zdi, da imam večji občutek kompetentnosti z nekimi praktičnimi izkušnjami kot pa prej, ko sem imela samo teorijo(I2.2). To se mi zdi, da se lažje najdem in sem bolj sproščena pri delu, zato, ker že imam nekaj izkušenj in se mi zdi, da mi vsaka, ki jo dodam koristi.

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

5 ja ful je pomembno(I2.1.1). Se mi zdi, da lahko prenesem ene stvari, ki sem jih na praksi delala, kjer sem imela še stalno mentorja zraven sebe, ki me je spremljal, česar sedaj tukaj ni v študentskem delu. Da lahko tudi ta znanja uporabim, da mi je npr. kdaj, ko se niti nisem ozavestila na kakšen način sem delovala, pa mi je potem mentor povedal.

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Jaz mislim, da je socialna pedagogika tako ful široko področje, da pač dobim neke drobce ali dele iz različnih področij, ne samo konkretno delo z mladimi, zato se mi mogoče zdi, da mi še kakšne take specifične dela z mladimi manjkajo(I3.1). Ali pa če se npr. v mladinskem centru odpre neka tema v povezavi z drogami, neka taka specifična znanja(I3.2). Neko tako splošno znanje se mi zdi, da je, ampak potem konkretno na neke teme, pa je še vedno znanje, ki mi manjka ali pa kake kompetence.

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

Jaz mislim, da se kar sklada, no. Da opažam neke stvari, ki smo se jih učili v teoriji in da jih lahko, pač, da jih znam prenesti. Po moje ja, da sta kar povezani 4 (I4.1). Meni se zdi ravno tak pristop kot sem prej govorila npr. opolnomočenje, osredotočenje na močne točke, na vire, to vidim kot zelo koristno, kot nek dobr pristop, kot tisto, kar smo se v teoriji učili, pa zdaj v praksi, kar se zelo za dobro pokaže(I4.1.1).

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

3 se mi zdi(I5.1), da sem dobila dosti teorije in nekih teoretskih konceptov, pa mogoče malo manj praktičnega dela. Se mi zdi, da se moram tudi sproti še kaj naučit pri delu v mladinskem centru. Bolj teoretičen ja, praktičnega pa bolj manjka.

- 6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?**

Jaz vidim to priložnost, da delam kot študentska v mladinskem centru zelo pozitivno v tem smislu, da sem se veliko naučila o sebi in osebnostno in kot pa profesionalni del, strokovni del(I6.1). Se mi zdi, da se dostikrat preizkušam v nekih situacijah, pač še prej neznanih in, da se s tem veliko naučim o sebi, o tem kako delo mi je blizu, kje so moje močne točke, kje so moja neka šibka področja kjer se mogoče ne znajdem(I6.2). Tako, da vidim prednost predvsem v tem, da se bolj poznam, vidim na katerem delu moram še bolj delati, kaj mi je bližje, v kaki službi bi se npr. bolj znašla, v kaki slabše, mogoče tudi kako okolje mi bolj ustreza. Se mi zdi neko tako samospoznavanje je zame to delo(I6.3).

- 7. Katere pa so težave in dileme pri tej obliki začasne zaposlitve?**

Jaz bi rekla no, vsaj pri meni, ne vem kako ostali študentje, ni neke take kontinuiranosti dela, delam npr. parkrat na mesec, ali pa potem, ko je izpitno obdobje sploh cel mesec ne, pa potem spet pridem(I7.1). Če primerjam to z neko prakso, ki smo jo imeli v sklopu faksa, tam je bila vedno neka strnjena praksa, pa sem prihajala en mesecev vsak dan, pa sem bila tam šest ur na dan tam z mulci in se mi zdi, da je bilo čisto drugače kot tu in se mi zdi, da je težje. To vidim kot neko dilemo, vsakič ko pridem niso eni in isti, nekaterih ne vidim več mesecev, to se mi zdi kot problem. Na praksi tega nisem videla.

- 8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?**

Kot dobro bi sigurno izpostavila, da se mi zdi, da je celotni center kot tak varen prostor za mulce, da pač tja ful radi prihajajo, da se mi zdi, kot se pač tudi z njimi pogovarjam, da se dobro počutijo, se jim zdi, da so sprejeti imajo neke aktivnosti vsak dan, tako, da lahko bolj kakovostno preživljajo svoj čas, da niso zunaj, tko, da to se mi zdi ful fajn(I8.1). Poleg tega, ena taka ful pozitivna stvar mi je to teamsko delo s študenti in koordinatori. Se mi zdi, da tudi tukaj je ful enega zaupanja koordinatorev do nas, poleg tega pa na drugi strani neka podpora, da veš da nisi sam, če se v nečem ne znajdeš, da pride do neke dileme, da pokličeš, se pogovoriš. Da imamo te intervizije, da si izmenjamo mnenja, neke dileme, rešujemo probleme,

dobimo neke ključne informacije(I8.2). Tko ta partnerska naravnost ali kako naj temu rečem med nami se mi zdi ful pomembna, kar mogoče kje drugje, kjer sem delala ni bilo tako v ospredju. Tko, da to vidim kot eno tako res veliko prednost. Sej ne vem, če bi zares kaj spreminjala. Zdi se mi, da je ful kakovostno delo, ki ga delajo, tko, da jaz bi, če bi bila vodja, bi se kar trudila delat na tak način in ohranjala tako vzdušje, tako klimo med zaposlenimi, študenti, prostovoljci, mulci (I8.3). Ne vidim nič kaj takega, kar bi bilo potrebno spreminjati.

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

To, da v bistvu vsakič, ko vstopim v mladinski center nikoli ne vem kaj me bo čakalo. Ne morem se na nek tak klasičen način pripraviti kot za npr. neko delavnico neko šolsko uro, ampak npr. ne vem ali bo sploh kdo prišel, lahko jih pride npr. 20 na enkrat, lahko pride eden, vedno pride kak novi, da ne poznam vseh. Potem ne vem kako bodo razpoloženi, a se jim bo kaj dalo, v kakšnih situacijah se bom znašla(I9.1). To se mi zdi, da je največji izziv zame, sploh zato, ker se mi zdi, da sem drugače kot oseba ful strukturirana, taka organizirana, da ful rada načrtujem stvari, pa se držim neke strukture, tukaj se pa kar moram učiti neke spontanosti, da pač pridem tja in si tam in se ukvarjaš s tistim trenutnim dogajanjem, kar pa je tukaj in sedaj(I9.2).

9.1.10. INTERVJU J

Način: pisno

Študijski program: socialna pedagogika

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Najpomembnejša znanja se mi zdijo na področju socialno-pedagoškega delovanja(J1.1), ki so mi pri delu v mladinskem centru zelo koristila.

1.1 Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Znanja sem največkrat uporabila pri individualnem delu z uporabniki, na primer učna pomoč ali pa pri izvajanju aktivnosti (delavnic) znotraj centra(J1.1.1).

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

Menim, da so teoretična znanja, pridobljena v izobraževalnem programu sicer pomembna, saj moramo biti pri strokovnem delu tudi teoretično dobro podkrepljeni, vendar se mi zdi bolj uporabno praktično znanje, pridobljeno skozi izkušnjo prakse. Zato bi ta del ocenila z oceno 3(J1.2.1).

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Tekom prakse in študentskega dela sem pridobila predvsem izkušnjo samostojnega vodenja mladinskega centra oziroma drugega programa(J2.1). S tem pa samozavest in odločnost ter vztrajnost, kar se mi zdi zelo pomembno(J2.2). Poleg vsega tega pa sem se naučila kako ravnati z mladimi in otroki, kako jim prisluhniti, se jim približati in jih podpirati v kritičnih situacijah(J2.3).

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

Menim, da so znanja pridobljena iz prakse zelo pomembna za delo v mladinskem centru, zato bom ocenila s 5(J2.1.1).

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Potrebovala bi morda več znanja povezovanja mladih med seboj(J3.1).

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

Povezovanje teorije in prakse se mi zdi zelo pomembno, saj je potrebno tudi v praksi posamezno stvar utemeljiti. Da lahko v določeni situaciji reagiramo in znamo to tudi argumentirati moramo biti vsekakor teoretično podkrepljeni(J4.1.1). Zato je moja ocena 5(J4.1).

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

Izobraževalni program Socialne pedagogike me je dobro opremil za študentsko delo v mladinskem centru. Ocenila bi z oceno 4(J5.1).

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Vpliva predvsem na sposobnost vodenja skupine otrok, motiviranja le teh, ter najpomembnejše sposobnost posamezniku ali posameznikom znati prisluhniti in jim znati v kriznih situacijah pomagati(J.6.1).

7. Katere pa so težave in dileme pri tej obliki začasne zaposlitve?

Dilema je le urnik dela, ki je bolj popoldanski, kar je zelo težko uskladiti, če imaš družino z majhnimi otroki(J7.1).

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Dobra je raznolikost aktivnosti, ki se jih izvaja v mladinskem centru, poleg tega smo skupina, ki se dobro razumemo, je urejeno okolje in domače, jasna pravila, v centru se lahko otroci in mladi izražajo na različnih področjih, saj center zajema širok spekter predmetov, katere lahko uporabljajo(J8.1). Spremenila pa bi le to, da bi bilo možno več opravljanja študentskega dela, s tem pa bi razbremenili tudi koordinatorje mladinskih centrov(J8.2).

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Največji izziv mi predstavljajo starejši, ki prihajajo v mladinski center, saj jih je težje obvladovati oziroma na drugačen način, kar meni osebno predstavlja malce večji problem (J9.1). Veliko lažje rešujem težave mlajših.

9.1.11. INTERVJU K

Čas trajanja: cca 15 min

Kraj: lokal v Ljubljani

Način: osebno

Študijski program: socialna pedagogika

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Te teorije sistemska teorija, to moraš ful upoštevati, ekološka, to smo mi ful poudarjali in potem sem, ko sem delala videla, da ko pride tamal notri in je ful slabe volje in potem ugotoviš, da je je ful stvari zadaj, ali se je doma skregal, ali se je v šoli nekaj, to se mi zdi, da mi je koristilo(K1.1). Vedno izhajaš iz posameznika, da ne tupiš kar nekaj, ampak, da vidiš, da je to njemu totalno bedno, da mu najdeš nekaj drugega ali pa da si on sam nekaj najde. Da torej upoštevaš njega, ne da npr. sem rekla, danes bomo delali to pa to in bom to furala naprej, čeprav vidim, da jim je to kar nekaj. Potem tudi to, da upoštevaš, da oni so sposobni, pa to, da vsakega upoštevaš, da je nek individual, da ga ne posplošiš, ja vsi so prišli sem, vsi so isti(K1.2). Potem te potrebe, zadovoljevanje potreb(K1.3).

1.1 Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Točno to kar sem rekla, pri Sebastija, poznaš zgodbo in sem vseeno bolj pozorna na to, oziroma, da upoštevaš npr. da ne mara risat, oz. da upoštevaš, ker veš kaj ne mara, bom pač najdlja drug način, da ga bom zaposlila (K1.1.1).

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

5 (K1.2.1), ker mi ful delamo, recimo, da je to vodenje skupine, upoštevanje posameznika, da prepoznaš neke vloge v skupini, se mi zdi, da se ravno tu v čmc ful pozna. Recimo ti starejši, ki so bili, pač zmeraj je bil en vodja in če je on začel zafrkavat, so te vsi. Se mi zdi, da mi je to dosti koristilo, da sem razmislila, ok, mogoče je on tak, moram pač z njim več delati.

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Vztrajnost, ker je bil en primer Sebastijan, kar nekaj ti teži, me je rukul, pihal v ušesa, stokrat mu poveš da ni kul, a ko vztrajaš, enkrat je nek učinek(K2.1). Mogoče tudi to, da delaš nekaj v skupini z ostalimi prostovoljci, potrpežljivost, ker je ful nisem imela (K2.2). Še sedaj mi jo kdaj malo zmanjka ampak vseeno sem se naučila, tko je, ne morem zdej jaz tukaj nekaj težil in siliti. Pa mogoče vodenje skupine ali pa delavnice, da pač ti zaposliš nekoga(K2.3). Nadgradila potrpežljivost in pa tudi vztrajnost, pa da postaviš neke meje(K.2.4).

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

5(K2.1.1). Več kot delaš več imaš izkušenj, bolj ti pač pride zmeraj prav.

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Mogoče ta komunikacija, ker tukaj sem mogoče malo slabša, pač mogoče v smislu, če te oni nekaj provocirajo kako odreagiraš(K3.1). Pa mogoče sem še malo slabša v postavljanju mej, ker se mi zdi, da bi morala še malo bolj na tem delati(K3.2).

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži
4 (K4.1), ker smo imeli nekaj teorije, ki dejansko v praksi pokaže da je, sploh v prvem letniku prav uporabno, drugi, tretji pa ne(K4.1.1).

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

3(K5.1) ravno zaradi tega, kot sem rekla, šele v tretjem in četrtek dobiš uporabna znanja.

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Izkušnje, tukaj se res moraš znajti v določenih situacijah, da se znaš prilagoditi, da imaš nekaj načrtano, moraš nekaj spremeniti, dobiš nekaj vez, največ pa izkušnje(K6.1). Pa še to, da več kot delaš, se tudi sam razvijaš, osebne lastnosti(K6.2).

7. Katere pa so težave in dileme pri tej obliki začasne zaposlitve?

V smislu, da je čuden delovni čas, da je to mogoče, ko imaš družino ta prilagodljivost problem, pa, da imaš ful odgovornosti(K7.1). Mogoče to, da ne bo dnevni center in bo nekaj drugega in moraš čisto prilagodit svoje življenje.

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Kul mi je to, da imajo nek prostor, da so na toplem, da je bolj varno, da se tudi oni povezujejo med sabo, različne starosti, da imajo lahko učno pomoč, ne samo zabava. Torej ponujeno tudi to, kar jim dejansko koristi, da so tudi mentorji, za nas prostovoljce kot tamale(K8.1). Slabo, da nekateri mentorji imajo neprimerne načine, sam prostor je ful deljen, nimaš pregleda, imajo pa neko zasebnost(K8.2). Ful bi rada, da bi se dalo privabit starejše, z deljenim delovnim časom, ker so sami mali, starejši nočejo več hoditi(K8.3).

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Meni je izziv delati s starejšimi, ker sem imela nekaj slabih izkušenj v smislu provokacije, ker nisem nikoli vedela kako naj odreagiram, potem mi je mentorica rekla naj izhajam iz sebe(K9.1). Sej pač izhajaš iz sebe, samo oni itak takoj najdejo, meni je bilo neprijetno, potem to vidijo, potem kaj boš naredil, potem smo tam stali. Sploh z E. sem hotela delati, ker je bil ful hladen. Z njimi rabiš čas, to kako odreagirat ko te provocirajo, kako prebiti led, več kot delaš z njimi. Najtežje meni je bilo pa kako postaviš neko mejo (K9.2). Meni je zelo hitro dosti, pa se mi ne da ukvarjati in prav to, hočem vedeti kako dobiti avtoriteto, kako, da bi mene cenili in spoštovali. Da nisi preveč visoko ampak, da imaš prijeten odnos z avtoriteto(K9.3). To mi je cilj in to bi rada izpostavila.

9.1.12. INTERVJU L

Način: pisno

Študijski program: socialna pedagogika

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Pri delu v mladinskem centru sem opazala, da so mi koristila predvsem znanja, oz. izkušnje, ki sem jih pridobila pri praktičnem delu svojega študija. Torej izkušnje, ki sem jih pridobila pri opravljanju prakse v različnih vzgojno-izobraževalnih ustanovah, pa tudi v mladinskem centru. Predhodne izkušnje so mi pomagale, da sem vedela kako v dani situaciji odreagirati, da sem se počutila bolj vešča, bolj suverena. Seveda so pomembna tudi teoretična znanja. Tukaj bi izpostavila poznavanje obdobja mladostništva in poznavanje stisk s katerimi se lahko mladostniki srečujejo(L1.1). Pa znanja iz komunikacije, reševanja konfliktov, motivacija(L1.2). Če dobro pomislim, se mi je zdelo koristno tudi to, da sem imela v času študija predmet Osnove prava in kriminologije, ker sem se pri delu v mladinskem centru srečala tudi z mladostniki, ki so se »znašli« v raznoraznih pravnih postopkih in so kdaj prišli tudi po »pravni« nasvet (L1.3). Pomembno se mi zdi tudi poznavanje čustvenih in vedenjskih težav, saj v mladinski center pogosto pridejo mladostniki, ki se soočajo s čustveno-vedenjskimi težavami in je veliko lažje razumeti zakaj je mladostnik kdaj odreagiral na določen način(L1.4). Pa tudi znanja o delu z družino, delo s skupnostjo, svetovalno delo(L1.5). Saj se na nek posreden način kdaj v mladinskem centru srečaš tudi s tem.

1.1.Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Določene stvari sem razložila že pri prejšnjem vprašanju. Osnovno se mi zdi poznavanje značilnosti obdobja mladostništva. Saj tako veš, kaj mladostnik v tem obdobju potrebuje, s katerimi izzivi se sooča, kako komunicira, kaj je zanje pomembno, katera vprašanja so pomembna zanje... S poznavanjem značilnosti lahko približno razumeš kaj se dogaja v mladostnikovih možganih in lahko izbereš primeren način dela in komuniciranja z njimi (L1.1.1). Potem pa kot sem že izpostavila poznavanje načinov komunikacije, kako reševati konflikte, ki se pojavijo. Poznavanje aktivnega poslušanja, empatične komunikacije mi je pomagalo pri vsakdanjem komuniciranju z mladostniki v mladinskem centru. Da sem mladostnikom znala prisluhniti in jih slišati(L1.1.2). V center pogosto pridejo mladostniki, ki se soočajo s pomanjkljivimi socialnimi veščinami, mladostniki z odklonskim vedenjem,

mladostniki, ki nimajo podpore v svoji okolici, ki bi jo potrebovali. Potem si ti tisti, ki jih slišiš in podpreš in jim daš vedeti, da so pomembni, da zmorejo in da lahko. Si njihov zaupnik in motivator(L1.1.3). Pogosto sem se soočala z nemotiviranimi mladostniki, kjer sem morala vklopiti vse svoje zmožnosti, da sem jih uspela motivirati za sodelovanje v vsakdanjih aktivnostih v centru(L1.1.4).

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

Ocena 4(L1.2.1). Zdi se pomembno poznati določene teorije in imeti znanja, ki sem jih zgoraj omenila. Vendar se mi zdi, da pri mladinskem delu v večji meri pridejo ospredje praktična znanja, ki jih teoretična znanja pomembno podprejo, oz. omogočijo lažje razumevanje procesov, ki se dogajajo v ozadju.

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Izpostavila bi naslednje:

- vodstvene sposobnosti (nadgradila) (L2.1)
- ulično delo (pridobila) (L2.2)
- vzdrževati in vzpostavljati sodelovalne in zaupne odnose z mladimi (pridobila in nadgradila) (L2.3)
- delovati v timu (nadgradila) (L2.4)
- veščine evalviranja (nadgradila) (L2.5)
- veščine komunikacije (nadgradila) (L2.6)
- organizacijske sposobnosti (nadgradila) (L2.7)
- veščine reševanja konfliktov (nadgradila) (L2.8)
- »thinking out of box« (pridobila) (L2.9)
- suverenost pri svojem delu (nadgradila)(L2.10)
- poznavanje mladinskih politik (pridobila) (L2.11)
- poznavanje delovanja javnega zavoda (pridobila) (L2.12)

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

Ocena 5(L2.1.1).

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Rekla bi, da sem tekom svojega študentskega dela v mladinskem centru pridobila vse pomembne kompetence in znanja povezano z mladinskim celom, kar sem opazala in še zmeraj opazam, da se pozna v vseh ostalih projektih, ki sem jih/jih izvajam in so povezani z mladinskim delom.

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

Ocena 4(L4.1). Teorija in praksa sta povezani. Sama pa sem v praksi spoznala, da v določenih situacija ne gre odreagirati tako kot uči in pravi teorija, temveč moraš ubrati drugo pot(L4.1.1).

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

Ocena 3(L5.1). Tekom svojega študija sem se v manjši meri srečala s pojmom mladinskega dela. Vendar tej temi nismo nikoli posvečali posebne pozornosti. Večinoma sem znanja in veščine s tega področja pridobila tekom svoje prakse in študentskega dela v mladinskem centru, kjer so sem pričela povezovati teoretična znanja, ki niso neposredno povezana z mladinskim delom in praktične, vsakdanje izkušnje dela v mladinskem centru.

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Tekom svojega študentskega dela v mladinskem centru sem ugotovila, da mi je mladinsko delo "pisano na kožo". Da je mladinsko delo tisto področje, na katerem

želim iskati prvo pravo zaposlitev. Pri delu sem uživala, pridobila ogromno novega znanja in izkušenj s področja mladinskega dela, nadgradila svoje profesionalne in osebnostne kompetence(L6.1). Spoznala sem veliko različnih mladinskih organizacij in mladinskih delavcev, se imela priložnost udeležiti veliko izobraževanj, delavnic in usposabljanja(L6.2). V bistvu sem razvila sebe, kot mladinsko delavko(L6.3). Menim, da mi bo celotna izkušnja pomagala pri iskanju svoje prve zaposlitve in kasneje pri svojem pri delu delo z mladimi(L6.4).

7. Katere pa so težave in dileme pri tej obliki začasne zaposlitve?

Ne zaznavam nobenih težav, oz. dilem. Zdi se mi, da je odlična izkušnja za pridobitev dragocenih izkušenj tekom študija, ki lahko obogatijo tvoj študij in so hkrati odlična odskočna deska za vstop na trg dela, ker večina delodajalcev danes zahteva predhodne izkušnje (L7.1).

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Kot dobro bi izpostavila odnos koordinatorjev in mladostnikov in povezovanje mladinskih centrov s skupnostjo v kateri se nahajajo(L8.1). Koordinatorji izhajajo iz potreb mladih v lokalni skupnosti in spodbujajo mladostnike k sooblikovanju programov mladinskih centrov, prav tako so starejši spodbujeni, da sami izvajajo delavnice(L8.2), npr. v Zalogu, kjer eden izmed obiskovalcev izvaja športne delavnice v sklopu mladinskega centra, mladi so aktivno vključeni v sooblikovanje dogodkov (Plata, Film na ulici,...). Koordinatorji nenehno spodbujajo ideje mladih in iščejo načine, kako jih uresničiti(L8.3). Takšno soustvarjanje se mi zdi enkratno(L8.4). Tudi pozitiven odnos koordinatorjev do dela študentov v mladinskih centrih. Sama sem imela veliko podpore s strani zaposlenih v mladinskih centrih, da se razvijala svoje ideje, jih preizkušala in soustvarjala dogajanje(L8.5). Kot slabost oz. pomanjkljivost bi izpostavila svoje opažanje, da so koordinatorji pogosto preveč zaposleni z obilo administracije(L8.6). Od vodenja raznih evidenc, to beleženja projektov, pisanja poročil, itd. Tako se mi je zdelo, da v določenih obdobjih preobremenjenost s pisarniško birokracijo, vpliva na odnose koordinatorjev z mladimi – izgubijo stik z vsakdanjim dogajanjem v centru in v odnosu z mladostniki, pa tudi sami mladi so izražali, da pogrešajo njihovo prisotnost v centru(L8.7).

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Najtežje se mi zdi prebiti leti in z mladimi uspeti vzpostaviti zaupen odnos. Tak odnos, da se z njimi lahko pogovarjaš o vsem, da ti zaupajo svoje strahove, da s teboj delijo svoje uspehe(L9.1). V to sem sama na začetku dela v mladinskem centru morala vložiti veliko svojega truda, a ko mi je enkrat uspelo se prebiti mimo njihovih navideznih zidov, sem jih uspela spoznati z vsemi njihovimi slabostmi in močnimi točkami. Pri tem se mi zdi pomembno, da si ti, kot zaposlen/študent, v odnosu z njim pristen in jim približaš sebe kot osebo, ki ima prav tako svoje pomanjkljivosti, strahove in močne točke. Da jih poslušаш, slišiš in ne "pridigaš". Da jim daš vedeti, da so pomembni in enakovredni in hkrati obdržati avtoriteto. Ustvarjanje in vzdrževanje pristnega odnosa z mladimi je najtežja naloga, ne nekaj kar moraš nenehno vzdrževati(L9.2). Ko uspeš vzpostaviti tak odnos, potem si zmagal. Potem lahko žanješ sadove, potem se lahko z mladimi pogovarjaš tudi o temah, ki niso vsakdanje, ti zaupajo, lahko kdaj hodiš tudi po robu in si upaš odpirati teme, ki so provokativne.

9.1.13. INTERVJU M

Čas trajanja: cca 25 min

Kraj: lokal v Ljubljani

Način: osebno

Študijski program: razredni pouk

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Najbolj razvojna psihologija, sociologija, filozofija(M1.1). Sploh smo delali na tem, ker se gre za več generacij, se pravi od mlajših pa potem do mladostnikov in potem vidiš ta razvoj, pač neke te razvojne spremembe spoznaš že pri njih. Freudov model, Erikson(M1.2), s tem smo se seznanjali že v srednji šoli in potem na faksu, zdaj konkretno kakšne raziskave nismo delali, ne vem, potem pa kakšna sociologija. Smo pa imeli kake teme o spolni različnosti, o homoseksualnosti, o kaznovanju, s katerimi pa lahko mladim malo odpiraš ta vprašanja, ki so pri njih še dosti zaprta, pa so kar prepričani v tisto svojo stvar, ampak dostikrat je pa precej različno mnenje(M1.3).

1.1.Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Mogoče pri psihologiji, da znaš in prepoznaviš te mladostnike, ki imajo kake psihosomatske težave, jih veš mogoče celo na neki lestvici umestiti in mu poiskati potem ustrezno pomoč(M1.1.1). Ta vprašanja znaš odpirati, mogoče na zanimiv način, ali pa poznaš vsaj svoja stališča pri sebi in potem veš kje se potem z mladimi križajo in kje dejansko skupaj prideta(M1.1.2). Pa kakšna razredna pomoč, valda potem pedagoška ful koristi, da jim znaš razložiti ali pa jih umiriti, pa kakšno avtoriteto si vzpostaviš(M1.1.3).

1.2 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru

Za moj faks 3(M1.2.1). Ja eno, ker niso čisto relevantna, drugič pa zato ker se čisto premalo dela v praksi. Ko sem jaz prvič prišel v center, nisem imel pojma, je bila vse intuicija ali pa del mene ali neka izkušnja. Redko, da bi se res spomnil na nek moment na faksu, npr. aha o tem smo se pa pogovarjali, kaj moram zdaj narediti in bi potem to delovalo dejansko v praksi. Dosti bolj je potem intervezija, supervizija, koordinatorji, sodelavci, da ti potem oni povejo, kako so pa oni delali in pa dosti je intuicije, kot pač si ti človek in kako štekaš.

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Prakso sem imel v šoli, študentsko delo: samoiniciativnost, proaktivnost, da znaš ubesedit in zastopati svoje mnenje, pa, da mogoče štekaš od kod prihaja mnenje drugih, razumevanje mladih, njihovega okolja, zakaj delajo stvari tako kot jih delajo, zakaj so včasih leni in pa neaktivni, kaj njih dejansko zanima, te stvari, potem lažje navezovanje stika.(M2.1). Zdaj trenutno recimo izpolnjevanje vseh teh obrazcev, ampak ok(M2.2).

2.1 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

5 ful bolj je pomembno, da imaš to prakso(M2.1.1). To mladinsko delo je pač tak sektor, ki pač nima ne vem koliko napisanih pravil, ker je recimo dosti neformalnega izobraževanja in prostega druženja, obstajajo neka pravila

obnašanja, ampak pravila ravnanja so pa ful, v šoli na primer točno vejo to je to, tu je pa ful odprto in vsak lahko ravna po sebi in potem parkrat lahko tudi failaš, pa potem pač to popraviš in ravnaš naslednjič drugače.

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Trenutno delam na tem, da učinkovito izkoristim čas predvsem pri administrativnih stvareh, manjka mi znanja dela z mladostniki, teoretična znanja za delo z mladostniki(M3.1). Pa mogoče kakšno kazensko in pravno znanje, ker tu se dostikrat pogovarjamo, kdaj si ti odgovoren, kdaj moraš posredovati, kdaj je kršenje pravic, reda in miru(M3.2). Saj vsak zna ravnati po svoji intuiciji ampak, da bi zdej mene točno vprašal kdo o teh stvareh, pa ne bi toliko vedel.

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

2(M4.1). Ni toliko se mi zdi, da še vedno ta naš šolski sistem bazira na neki teoriji in folk predava, ki nikoli ne stopi v razred, ne v mladinski center(M4.1.1). Ne vem kako imate na fsd ampak se mi zdi, da se ful učimo ene stvari, ki so ful anormirane, pa tudi ne spodbuja se, mislim, redko je blo, da bi to kar smo se učili dejansko potem tudi probali v praksi(M4.1.12). Pri par predmetih se spomnim, pri ostalih je bilo pa vse tako, to je teorija, praksa je pa potem čisto nekaj drugega. In potem to ti poveš, rečejo, ja, saj ponavadi se to ne sklada. Moralo bi se ane, samo se ne.

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

2(M5.1). Ker ni relevantno, pač za kakšno učno pomoč, drugače pa mi nismo delali na temu za delo v mladinskem centru.

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Zdaj če gledamo, da jaz ne bi želel delati kot učitelj ampak kot mladinski delavec oz. strokovnjak na področju mladinskega dela, potem ja, ful ogromno od modelnega

učenja koordinatorjev do intervizije do tega, da imam lahko res proste roke, da pri ulični zmajih pa tudi v mladinskem centru probaš res ene modele, odgovoren si za svoje delo, kako si reagiral, vedno pa imaš možnost reflektirat z nekom ali pa ti nekdo pač pojasni, kje so ene stvari pač zadaj(M6.1). Tudi kulturno ozadje pač enih iz Ljubljane, potem pa še kaka izpolnjevanja v Sloveniji, pa izobraževanja v tujini(M6.2). Jaz sem ful imel priložnosti hodit v tujino, se učit, tam sem se ful naučil o nekih drugih kulturah, drugih ljudeh, kako druge države to operirajo, kje so prednosti, slabosti za mladinsko delo, za delo na splošno, s kakšni sredstvi druge države mlade spodbujajo k proaktivnosti in iniciativnosti(M6.3). Razumevanje študentov, njihove kapacitete, pa pol prenos, včasih pa vidiš kolik ti koordinatorji delajo, ne delajo, potem pa vidiš, koliko je še za tem, v bistvu kaj se dogaja še v pisarni, koliko je še enih birokratskih stvari, ki jih moraš zadaj rešit, k se ti kot študent ne zamisliš, tebi je eno poročilo lagano rešit, to koordinatorju vzame vsaj eno uro, dve, da se mora s tem ukvarjat, plus vsi razpisi, vabila.

7. Katere pa so težave in dileme pri tej obliki začasne zaposlitve?

Največ kar jaz vidim je to, da ti mladi rabijo konstantni stik z osebo, mi to rabimo bolj na organizacijski ravni, mi smo vsi mladi zmaji, oni pa, njih ne zanima kdo je mladi zmaj, kdo ni, tebe vidijo tebe kot osebo in se navežejo nate in če nisi konstantno prisoten, potem se oni težje navezujejo, oni rabijo to konstantnost in če se to skozi spreminja postajajo malo malo dvomljivi, moraš biti potem res močen, da takrat ko si, da jih spet pritegneš(M7.1).

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Ful mi je dobro, ker vsak center je malo drugačen, razlikuje se vsak, po prostoru, po načinu, po obisku, starostni strukturi mladih, po odnosu s koordinatorji, eni centri so recimo dosti bolj sproščeni, eni dosti bolj striktni, po programu se razlikujejo, to mi je ful dobro, da mladi sami programe delajo(M8.1). Ful težko rečem, ker nikoli nisem bil dovolj v enem centru, da imel kakšne konkretne ideje. Edino mogoče, da bi se ta urnik odprtosti bolj prilagajal mladim(M8.2). Saj se trudijo in potem moraš to spet na novo uveljavil, pol pa je to spet konfliktnost, ker mladi pa iščejo to konstantnost.

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

Pritegnit mladostnike starejše od 15 let, da kar koli naredijo v svojem življenju(M9.1). To je to, ko jih še ti vprašaš kaj bi vi imeli, pa je odgovor, ne vem, vseeno. Mogoče držat mejo tudi, nismo toliko starejši od njih. Recimo v Zalogu so eni starejši od mene in potem držati to mejo, ker če si ti nekje zaposlen kot študent, nisi njihov kolega(M9.2). Fino je, da imaš vedno nekoga za pomoč, za intervizijo, da predebatiraš, vprašaš al sem jaz šel čez mejo, ali je on šel čez mejo(M9.3). Potem je mogoče, eni ful omejijo socialne stike, socialne omrežje, jaz sicer nisem tak, facebook naj majo, eni to ful omejujejo, to je pač ful odvisno od posameznika, si pač močna prečenca, da pač kakšna stvar gre čez, fajn je, da te tudi kdo drug opozori, potem se znaš tudi obrnit, zaštopat. Mogoče tudi sem zdaj opazil, da mladi spoštujejo, če jim osebno v obraz poveš, npr. če se nekdo obnaša kot idiot, mu to poveš dobesedno obnašaš se kot idiot in ne ovinkariš npr. kako bi bilo fajn, če bi se ti drugače obnašal.

9.1.14. INTERVJU N

Čas trajanja: cca 20 min

Kraj: lokal v Ljubljani

Način: osebno

Študijski program: zakonske in družinske študije

1. Katera znanja iz študijskega programa se vam zdijo najpomembnejša in vam najbolj koristijo pri delu v mladinskem centru?

Zdej bom bolj iz magistrskega programa govorila, se pravi zakonskih družinskih študijev. Mi smo imeli ogromno psihologije in vsi ti programi in vsi ti predmetniki so bili zelo fajn, ne vem psihični, socialni in duhovni razvoj posameznika in družine(N1.1) To je bil recimo samo en predmet tak, ki zelo zaobjema en širok spekter. Imeli smo tudi sociologijo, imeli smo nekaj duhovnosti, predvsem bi rekla ti psihološki predmeti, kar so v večini bili vsi (N1.2). Težko zdaj rečem prav posebej kateri oz. kateri ne, ker v večini vidim, da so mi ti predmeti zelo dali neke dodatne kompetence in znanja, ki jih lahko uporabiš.

1.1.Kako ta znanja uporabljate pri vašem delu? (Primeri)

Zakonski družinski študiji bazirajo v bistvu na sistemski družinski terapiji, v bistvu gledajo družino kot sistem odnosov in, da en član v družini potem tudi vpliva na ostale, se pravi vplivajo eden na drugega, zato tudi gledamo celo družino kot sistem družinski. To mi je zelo pomagalo, zato ker če gledam vsakega posameznika včasih pač zelo veliko lahko spregledaš. Od kod prihaja, kaj nosi sabo, kaj potrebuje, kaj ima razvito, česa nima. Predvsem to, družina kot sistem, razširilo mi je pogled na posameznika(N1.1.1).

1.4 Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so teoretična znanja pridobljena v izobraževalnem programu pomembna za delo v mladinskem centru
5 prav sigurno(N1.2.1). Čeprav tudi praksa je še bolj pomembna, toda tudi brez teorije ne bi zmogla takšne prakse kot jo jaz vidim.

2. Katere pa so tiste kompetence, znanja, veščine, ki ste jih pridobili tekom študentskega dela in prakse? Katere pa ste nadgradili?

Sama praksa, ravno to kar sem govorila družina kot sistem, če sem delala s posameznikom ali je bila to učna pomoč ali neformalno druženje, sem lahko opazovala kako se vede, njegovo vedenje(N2.1). In preko pogovora sem zvedela malo več o njegovi družini in zelo hitro sem osvojila kompetenco, da sem povezala kaj lahko ta posameznik nosi s seboj že iz družine, iz tega ker je rasel iz te družine, okolja in tako naprej(N2.2). Je to kompetenca se mi zdi, nadgradnja tega. Mislim, predvsem to, da sem globlje lahko delala z mladostniki(N2.3). Osebo mi je praksa dala ta mednarodna mladinska izmenjava Erasmus, to mi je bilo čisto nekaj novega, nisem še doživela te mednarodne izmenjave.

2.1. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepomembna, 5 pa zelo pomembna), ocenite v kolikšni meri so znanja pridobljena iz prakse (veščine, vaje, praksa) pomembna za delo v mladinskem centru?

Zelo, jaz sem imela dobro skupino, ni bila problematična, dobro sva se ujeli tudi z drugo vodjo. Lahko bi bilo hujše, se je dogajalo tudi izpiranje želodca, take stvari, ki niso prijetno. Definitivno se mi zdi, da je praksa tista, ki ti da različne izkušnje in s tem veliko širino, zato je to definitivno potrebno. 5(N2.1.1).

3. Katere kompetence in znanja bi še potrebovali, pa jih niste dobili?

Vedno so kakšna dobra izobraževanja. Javni zavod veliko pošilja iz drugih centrov. Jaz tukaj to ne pogrešam tko, mogoče sem prej bolj. Zdaj mam enkrat mesečno intervezijsko in to je meni super in vidim, da nam študentom ful odgovarja. Ne bom rekla, da zdej to predlagam, ker zdaj tukaj to je, mogoče pa ker sem tu od 2011 recimo kot prostovoljka, kot študentka, mogoče je bilo to bolj za preteklost, zdaj pa ne pogrešam nič, ker mi je to manjkalo in to zdaj dobim.

4. Z lestvico od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma nepovezano – skladno, 5 pa popolnoma povezano) ocenite skladnost oz. povezavo teorije in prakse? + obrazloži

Zelo uporabno, ker če grem na svoj študij, nimamo recimo, če dam samo en primer npr. krog nasilja. Kako je ta začaran krog nasilja, če nimaš tega znanja, zakaj se nekdo tako vede, da to ni zanalasč ampak to izhaja iz neke potrebe, pomanjkanja, zaradi tega lahko tudi čisto drugače nastopaš(N1.1.1). Zato je zelo povezano. Če ne bi imeli tega znanja, bi rekli, zakaj pustimo, da se tako vede, da ga brani, mi pa vemo zakaj in je lažje, in govorimo pač tako je, samo to pozna. 4 (N4.1).

5. Na lestvici od 1 – 5 (kjer 1 pomeni popolnoma neopremljeno, 5 pa zelo opremljeno) ocenite, v kolikšni meri vas je izobraževalni program (teorija in praksa) opremil za študentsko delo v mladinskem centru?

Ja me je, definitivno me je, 4 (N5.1).

6. Kako to študentsko delo vpliva (katere prednosti vam daje) za graditev vašega profila strokovnjaka? Kaj boš odnesel iz tega, glede svoje bodoče službe, kaj ti bo to, da tukaj delaš koristilo?

Zdaj ne vemo kakšno službo bomo imele, v bistvu me pa bo, povsod bo uporabno to znanje(N6.1). Predvsem vidim, da imam veliko znanja z mladostniki, ker prej sem pri tabornikih delala z manjšimi. Zdaj sem delala bolj z mladostniki, kako je biti ob njem, ko pride pijan, prižge čik. Če ne bi imela tega znanja, kako mladostnikom delajo možgani, da hočejo imeti tam samo en prostor, kjer so na off, da počnejo kar sami hočejo(N6.2). Tega prej nisem tako videla in mi je ful dalo. Vidim, da katero koli delo bi delala, tudi za blagajno imam nekaj prakse znanja z mladostniki(N6.3). Drugače pa upam, da bom delala v teh vodah, tako, da sem dobila veliko znanj, ne

samo z mladostniki ampak tudi z njihovimi družinami. Tko, da to je super priložnost za kogar koli, ki bi delal v takih poklicih, da gre na delo v mladinske centre.

7. Katere pa so težave in dileme pri tej oblikičasne zaposlitve?

Mogoče to, da ko si študent namestnik koordinatorja, vidiš, da opravljaš veliko bolj hvaležno delo, kot ga opravlja koordinator. Zakaj, ker imaš bolj proste roke, da si tam z mladostnikom, ker koordinator ima ogromno teh birokratskih zadev in večino časa mora biti v pisarni(N7.1). In jaz kot študentka to vidim. Jaz bi si želela ostati skozi študent, kar se tega tiče. Ker je veliko bolj prijetno delat kot študent, kot koordinator, ker si kar naenkrat v pisarni, ko si cele dneve tam, al v pisarni al na Resljevi, pa potem v centru. Ogromno je enih projektov, ogromno je birokracije, to tudi meni ni najbolj všeč(N7.2). Tko, da to kar zdaj delam, jaz bi skozi to počela. Medtem, ko delo koordinatorja je veliko bolj zahtevno, veliko bolj monotono .

8. Kaj bi poudaril, da je tu kjer delaš dobro, kaj bi izpostavil, da je slabo? Če bi bil ti vodja centra, kaj bi spremenil?

Jaz sem opazila, da bi mi ful pomagalo, da bi imeli napisana pravila. Vemo česa se ne dela, ampak hitro mulci zgrabijo in rečejo to nikjer ne piše(N8.1). In ko delaš in moraš biti avtoriteta, je težko pol govoriti, tudi če je samoumevno, da ne boš noža nosil sem .. Ampak tudi to se je ful spremenilo in so se zdaj malo bolj so se zavzeli za to, da tudi skupaj z mladostniki in otroki pišejo ta pravila. Sicer tudi to je en projekt, tudi jaz vidim, da je to ena pot, ki se jo mora prehoditi skupaj z njimi in biti potrpežljiv z njimi in, da dejansko bi oni napisali kaj jim paše v centru in kaj jim ne paše. Ker zdaj je še malo bolj heca med temi stvarmi ampak meni je že to lažje, da se je to začelo, tko da velika pohvala. Tudi te intervezije mi zelo pomagajo(N8.2). Drugače prav zdaj nimam nobene pripombe, oz. predloga.

9. Kaj se ti zdi najtežje pri delu z mladimi, kaj ti predstavlja največji izziv?

To bom pa zdaj tako rekla, lani sem hotela imeti en projekt, delavnice samopodobe, čustev, dajmo se pogovarjat o alkoholu, drogah, seksu, samopodobi, ampak nisem dobila nobene prijave. Več kot eno leto smo pripravljale pod mentorstvom to, da bi imeli pilotski projekt, osebno sva nesle na vse osnovne šole osebno ali po emailu, in sem bila zelo razočarana ker ni bilo prijav(N9.1). Tko jaz vidim, da bi se pogovarjali za mladostnike je zelo težko da bi se dobili, ker oni se ne bodo prijavljali, njih morajo

starši, je pa to tudi tako kritično obdobje, da če nimajo dobrega odnosa, po mojem tudi otrok ne bo hotel iti (N9.2). Bil je sicer nek minimalni prispevek, jaz sem videla težavo v tem, da nismo uspeli dobiti prijave, ne vem ali je tako obdobje ali kaj, ampak tudi na mladih zmajih je ful enih dobrih stvari odpadlo, ker ni bilo prijav. Recimo zdajle bo recimo ena, jutri v soboto naj bi imeli to avantura za punce in tudi ni dovolj prijav. Jaz sem se s temu srečala in kako zdaj, kako dobiti prijave, ker javni zavod pa potrebuje prijave, po kriteriju pač(N9.3). Ni tako, da imam jaz delavnice v mladinskem centru, pol pa kdor bo prišel, ampak je bolj tako, da bi bila zaprta skupina. Tko, da ni šlo in to mi je žal, ker potreba je ful, mogoče tudi ful enih športnih delavnic, ustvarjalni na temo čustev, samopodobe, z aktivnosti, npr. plezanje. Tko namen je bil, da bi preko aktivnosti in pogovorov obdelali tudi čustvene teme, dajmo govoriti o temu.

9.2. Tabele kodiranja

9.2.1. Tabela kodiranja intervjujev A-D

	SOCILANO DELO			
PODORČJE	<u>Intervju A</u> kode	<u>Intervju B</u> kode	<u>Intervju C</u> kode	<u>Intervju D</u> kode
1. Teoretična znanja	- SD z družino(A1.1) -lestvica(A1.2) -vprašanje o čudežu(A1.2) -pohvale(A1.2) -jaz komunikacija(A1.3) -feedback(A1.3) -sinegetična načela(A1.4)	-elementi delovnega odnosa (B1.1) -perspektiva moči(B1.1),(B1.2) -osebno vodenje(B1.1),(B1.2) -metode dela z mladimi(B1.3) -živiljski svet uporabnika(B1.4) -delo s skupino(B1.5) -aktivno poslušanje(B1.6),(B1.7) -nasilje(B1.8)	-vzpostavljane delovnega odnosa in osebnega stika(C1.1) -znanje za ravnanje(C1.1) -perspektiva moči(C1.1) -jezik sd(C1.1)	- vzpostavljane stika (D1.1) -elementi delavnega odnosa(D1.2) -perspektiva moči(D1.3) -skupinska dinamika(D1.4)
1.1. Uporaba teoretičnih znanj pri delu v ČMC-ju	- pohvala(A1.1.1) - odziv na situacije(A1.1.1) -jaz komunikacija(A1.1.2)	- prekinitev nasilja(B1.1.1) -pogovor(B1.1.2) -osebna izkušnja(B1.1.3)	-iskanje virov(C1.1.1) -prilagajanje komunikacije(C1.1.2) -individualen uporabnik(C.1.3)	/
1.2. Pomembnost teoretičnega znanja	4 (A1.2.1)	3 (B1.2.1)	4 (C1.2.1)	3 (D1.2.1)
2. Kompetence iz prakse	-pristop(A2.1) -individualni pogovori(A2.2) -postavljanje mej(A2.3) -aktivno poslušanje(A2.3)	-vzpostavljane stika(B2.1),(B2.2) -premagovanje strahu(B2.1) -vztrajnost(B2.3)	-ravnanje v kriznih situacijah(C2.1),(C2.2)	-individualni pogovori (D2.1) -postavljanje mej(D2.2),(D2.3),(D2.4) -samozavest(D2.5)

2.1. Pomembnost prakse	5 (A2.1.1)	4 (B2.1.1)	5 (C2.1.1)	5 (D2.1.1)
3. Manjkajoče kompetence	-pogovor z družino(A3.1)	-pedagoški predmeti(B3.1) -didaktika(B3.1) -več metod z mladimi(B3.2) -delo s skupino(B3.2) -teorija o mladostništvu(B3.3) -konkretni primeri iz prakse (B5.2)	-delo s posameznikom(C3.1)	-pomoč zase (D3.1) - samopoškodovanje(D3.2) - družinsko nasilje(D2.3),(D3.3) -motnje hranjenja(D2.3)
4. Skladnost teorije in prakse	3 (A4.1)	3 (B4.2)	4 (C4.1)	2 (D4.1)
4.1. Razlog za oceno skladnosti teorije in prakse	- vrsta dela(A4.1.1) -specifične metode(A4.1.2)	-dobro poznavanje teorije(B4.1) -smiselno uporabljanje(B4.3)	-raznolikost posameznikov(C4.2)	-vrsta dela (D4.1.1) -različni moduli(D4.1.2)
5. Opremljenost za delo v ČMC-ju	4 (A5.1)	3 (B5.1)	3 (C5.1)	2 (D5.1)
6. Vpliv študentskega dela na graditev profila strokovnjaka	- samozavest(A6.1) - reference(A6.2) -slika sd(A6.2) -nova znanja(A6.2) -prenos znanja v prakso(A6.2) -osebne izkušnje(A6.2)	-referenca (B6.1)	-praktične izkušnje (C6.1), (C6.3) -prenos znanja v prakso(C6.2) -nova znanja (C6.4) -osebne izkušnje(C6.5) -reference(C6.6)	- zaposlitev(D2.1.2), (D6.3) -nova poznanstva(D6.1) - samozavest(D6.2) -
7. Težave in dileme študentskega dela	- nereden delavnik(A7.1)	-nereden delavnik(B7.1) -neobveščenost(B7.1), (B7.2) -izgubljanje stika (B7.3)	-nereden delavnik(C7.1),(C7.2) - neobveščenost(C7.3)	- zaslužek(D7.1) -nereden delavnik (D7.2)
8. Prednosti in slabosti v ČMC-ju	<u>Prednosti:</u> - sodelovanje(A8.1)	<u>Prednosti:</u> -intervizije(B8.1) -dober odnos z sodelavci(B8.2)	<u>Prednosti:</u> -podpora mentorjev(C8.1),(C8.2)	<u>Prednosti:</u> - intervizije(D7.3)

	-vključenost mladih(A8.1) - upoštevanje potreb(A8.2) - razgiban prostor(A8.3) - prostovoljci(A8.4) <u>Slabosti:</u> neuresničevanje poslanstva(A8.5) -finance(A8.6) - preobremenjenost koordinatorjev(A8.7) -slaba volja(A8.8), (A8.9) -nizka obiskovanost(A8.10)	-dobra komunikacija(B8.3) -vključevanje v aktivnosti,izobraževanja(B8.4) <u>Slabosti:</u> -premalo terenskega dela(B8.5)	-sestanki(C8.3) <u>Slabosti:</u> -nereden delavnik(C8.4)	- izkušnje(D8.1) -nova poznanstva(D8.1) -upoštevanje mnenj(D8.2) <u>Slabosti:</u> -neprimerni prostovoljci(D8.3)
9. Izzivi pri delu z mladimi	- travmatične zgodbe(A9.1) -reagirane pri nasilju(A9.2) -osebna refleksija(A9.1), (A9.3)	-motivacija(B9.1)	-postavljanje mej(C9.1),(C9.2) -avtoriteta(C9.3)	- strokoven odnos(D9.1) -vključevanje mladostnikov(D9.2) -klic policije(D9.3)

9.2.2. Tabela kodiranja intervjujev E – H

	SOCIALNO DELO			
PODROČJE	Intervju E kode	Intervju F Kode	Intervju G kode	Intervju H kode
1. Teoretična znanja	-elementi delovnega odnosa(E1.1) -izvirni delovni projekt pomoči(E1.2) -v rešitev usmerjena družinska terapija(E1.3) -perspektiva moči(E1.3) -lestvica(E1.3)	-vzpostavljane delovnega odnosa(F1.1) -modul delo z mladimi(F1.1) -kodeks sd(F1.2) -perspektiva moči(F1.2) -zemljevid življenjskega sveta(F1.2)	-specifični predmeti za delo z mladimi(G1.1) -perspektiva moči(G1.2)	-aktivno poslušanje(H1.1) - raziskovanje(H1.2) -spoštovanje resnice(H1.2) -jezik(H1.3) -refleksija(H1.4) -intervizija (H1.5)
1.1. Uporaba teoretičnih znanj pri delu v ČMC-ju	-pogovor(E1.1.1) -delavnice(E1.1.2)	-stik(F1.2.1)	-pogovor(G1.1.1)	- zanimanje(H1.1.1) -odziv na situacijo(H1.2.1) -soočnje s predsodki(H1.2.3)
1.2. Pomembnost teoretičnega znanja	3 (E.1.2.1)	3 (F1.2.1)	3 (G1.2.1)	4 (H1.2.1)
2. Kompetence iz prakse	- potrpežljivost(E2.1), (E2.4) - samostojnost(E2.2),(E2.6) -postavljanje mej(E2.3),(E2.5) -spoštovanje resnice mladostnika(E2.4) -vzpostavljane stika(E2.5),(E2.6) -odgovornost(E2.6) -individualni pogovor(E2.6)	-samozavest(F2.1) -sproščenost(F2.1) -inovativnost(F2.1) -vztrajnost(F2.2) -potrpežljivost(F2.2)	-odprtost(G2.1), (G2.3) -različne generacije(G2.2)	-neosebno(H2.1) -strokovna vloga(H2.2) -kreativnost(H2.3) -sendvič metoda(H2.4) -vzpostavljane delovnega odnosa(H2.5) -odločnost(H2.6) -avtoriteta(H2.6) -pogovor pred skupino(H6.2)
2.1. Pomembnost prakse	5 (E2.1.1)	5 (F2.1.1)	4 (G2.1.1)	5 (H2.1.1)

3. Manjkajoče kompetence	-delo s starejšimi mladostniki(E3.1)	- birokracija(F3.1),(F3.2) -izmenjave(F3.3)	-sodobni pristop(G3.1) -igre vlog(G3.2)	-podajanje kritike(H3.1) -odločnost(H3.2) -mironost(H3.2)
4. Skladnost teorije in prakse	3 (E4.1)	3 (F4.1)	3 (G4.1)	3 (H4.1)
4.1. Razlog za oceno skladnosti teorije in prakse	-nerelevantnost teorije(E4.1.1)	/	-uporabnost teorije(G4.1.1)	-raznolike situacije(H4.1.1)
5. Opremljenost za delo v ČMC-ju	4 (E5.1)	4 (F5.1)	3 (G5.1)	3 (H5.1)
6. Vpliv študentskega dela na graditev profila strokovnjaka	-referenca(E6.1) -izkušnje(E6.2) -novo znanje(E6.3)	-stik z mladimi(F6.1) -znanje(F6.2),(F6.3) - izkušnje(F6.2),(F6.3)	-način dela(G6.1) -organizacijske sposobnosti(G6.1) -praktične izkušnje(G6.1)	-zanje(H6.1) - samozavest(H6.1) - odgovornost(H6.1) -kritičen odnos(H6.1) - izkušnje(H6.1)
7. Težave in dileme študentskega dela	-nereden delavnik(E7.1) -pomanjkanje strokovne avtoritete(E7.2) -odgovornost(E7.3) - neobveščenost(E7.4)	-osebni delovni odnos(F7.1),(F7.3) -izgubljanje stika,(F7.2), (F7.3)	-nereden delavnik(G7.1) -zaslužek(G7.1) - neobveščenost(G7.2) -izgubljanje stika(G7.2)	-zaslužek(H7.1) -nereden delavnik(H7.1) -plačevanje prispevkov(H7.2)
8. Prednosti in slabosti v ČMC-ju	<u>Prednosti:</u> -mentorja(E8.1) -prostor(E8.1) -poučne igre(E8.2) <u>Slabosti:</u> -prostor za starejše(E8.3) -premalo izobraževanj (E8.4) -premalo dogajanja(E8.5)	<u>Prednosti:</u> -odgovornost(F8.1) -terensko delo(F8.2) -odprtost za ideje(F8.3) <u>Slabosti:</u> -obremenjenost koordinatorjev (F8.4) -nereden delavnik(F8.5)	<u>Prednosti:</u> - koordinatorja(G8.1) -vzdušje(G8.1) <u>Slabosti:</u> -več projektov(G8.2)	<u>Prednosti:</u> -raznolikost aktivnosti(H8.1) -razvoj mladih(H8.2) <u>Slabosti:</u> -premalo individualnega dela(H8.3),(H8.4) -število zapsolenih(H8.3), (H8.4)

9. Izzivi pri delu z mladimi	-izbira besed(E9.1)	-avtoriteta(F9.1)	-vključitev(G9.1) -postavljanje mej(G9.2)	-pripravljenost na reakcijo(H9.1) -argumentiranje stališč(H9.1)
------------------------------	---------------------	-------------------	--	--

9.2.3. Tabela kodiranja intervjujev I - L

	SOCIALNA PEDAGOGIKA			
PODROČJE	<u>Intervju I</u> kode	<u>Intervju J</u> kode	<u>Intervju K</u> kode	<u>Intervju L</u> kode
1. Teoretična znanja	-razvojna psihologija(I1.1.) -perspektiva moči(I1.2) -upoštevanje raznolikosti(I1.3)	-socialno-pedagoško delovanje(J1.1)	-sistemska teorija(K1.1) -ekološka teorija(K1.1) -upoštevanje posameznik(K1.2) -potrebe(K1.3)	- mladostništvo(L1.1) - komunikacija(L1.2) -reševanje konfliktov(L1.2) -motivacija(L1.2) -osnove prava in kriminologija(L1.3) -čustveno-vedenjske težave(L1.4) -delo z družino(L1.5) -delo s skupnostjo(L1.5) -svetovalno delo(L1.5)
1.1. Uporaba teoretičnih znanj pri delu v ČMC-ju	-vzpostavljanje stika(I1.1.1)	-učna pomoč(J1.1.1) -delavnice(J1.1.1)	-prilagajanje aktivnosti(K1.1.1)	-prilagajanje komunikacije(L1.1.1) -aktivno poslušanje(L1.1.2) -podpora(L1.1.3) - vključevanje(L1.1.4)

1.2. Pomembnost teoretičnega znanja	5 (I1.2.1)	3 (J1.2.1)	5 (K1.2.1)	4 (L1.2.1)
2. Kompetence iz prakse	-timsko delo(I2.1) -samozavest(I2.2)	-vodenje centra(J2.1) -samozavest(J2.2) -vztrajnost(J2.2) -podpora mladostnikom(J2.3)) - aktivno poslušanje(J2.3)	- vztrajnost(K2.1),(K2.4) -delo v skupini(K2.2) - potrpežljivost(K2.2) (-vodenje skupine(K2.3) -vodenje delavnic(K2.3) -postavljanje mej(K2.4)	- vodenje(L2.1) - ulično delo(L2.2) - sodelovanje (L2.3) -zaupni odnosi(L2.3) - timsko delo (L2.4) - evalviranje (L2.5) - veščine komunikacije (L2.6) - organizacija (L2.7) - reševanje konfliktov (L2.8) - »thinking out of box« (L2.9) - suverenost (L2.10) - poznavanje mladinskih politik (L2.11) - poznavanje delovanja javnega zavoda (L2.12)
2.1. Pomembnost prakse	5 (I2.1.1)	5 (J2.1.1)	5 (K2.1.1)	5 (L2.1.1)
3. Manjkajoče kompetence	-delo z mladimi(I3.1) -področje droge(I3.2) -specifične teme(I3.2)	-povezovanje mladih(J3.1)	- komunikacija(K3.1)) -postavljanje mej(K3.2)	/
4. Skladnost teorije in prakse	4 (I4.1)	5 (J4.1)	4 (K4.1)	4 (L4.1)
4.1. Razlog za oceno skladnosti teorije in	-smiselnost teorije (I4.1.1)	-utemeljitev ravnanja(J4.1.1)	- predmetnik (K1.1.1)	-različne situacije(L4.1.1)

prakse				
5. Opremljenost za delo v ČMC-ju	3 (I5.1)	5 (J5.1)	3 (K5.1)	3 (L5.1)
6. Vpliv študentskega dela na graditev profila strokovnjaka	-osebne izkušnje(I6.1) -strokovne izkušnje(I6.1) - samospoznavanje (I6.2),(I6.3)	-strokovne izkušnje(J6.1)	-izkušnje(K6.1) -poznanstva(K6.1) -osebna rast(K6.2)	-izkušnje(L6.1) -novo znanje(L6.1) -strokovne izkušnje(L6.1) -osebna rast(L6.1) - poznanstva(L6.2) - izobraževanja(L6.2) -profil strokovnjaka(L6.3) -zaposlitev(L6.4) -odskočna deska (L7.1)
7. Težave in dileme študentskega dela	-nereden delavnik(I7.1)	-delovni čas(J7.1)	-delovni čas(K7.1) - odgovornost(K7.1)	/
8. Prednosti in slabosti v ČMC-ju	<u>Prednosti:</u> -varen prostor(I8.1) -timsko delo(I8.2) -intervizije(I8.2) -kakovostno delo(I8.3) <u>Slabosti:</u> /	<u>Prednosti:</u> -raznolike aktivnosti(J8.1) -dobri odnosi(J8.1) -varen prostor(J8.1) <u>Slabosti:</u> - preobremenjenost koordinatorjev(J8.2)	<u>Prednosti:</u> -varen prostor (K8.1) - povezovanje(K8.1) -učna pomoč(K8.1) -aktivno preživljanje prostega časa(K8.1) <u>Slabosti:</u> -mentorji(K8.2) -nepregleden prostor(K8.2) -premalo starejših mladostnikov	<u>Prednosti:</u> -odnos(L8.1) -povezovanje v skupnosti(L8.1) - vključevanje(L8.2) - spodbujanje(L8.3) - soustaviranje(L8.4) -odnos do študentov(L8.5) <u>Slabosti:</u> - preobremenjenost koordinatorjev(L8.6) -birokracija(L8.7)

9. Izzivi pri delu z mladimi	- nepredvidljivost(I 9.1) - nestrukturiranost(I 9.2)	-delo s starejšimi mladostniki(J9.1)	-delo s starejšimi mladostniki(K9.1) -postavljanje mej(K9.2) -avtoriteta(K9.3)	-zaupen odnos(L9.1) -pristen odnos(L9.2)
------------------------------	---	--------------------------------------	--	---

9.2.4. Tabela kodiranja intervjujev M – N

	PEDAGOŠKA FAKULTETA: RAZREDNI POUK	ZAKONSKE DRUŽINSKE ŠTUDIJE IN
PODROČJE	<u>Intervju M</u> kode	<u>Intervju N</u> kode
1. Teoretična znanja	-razvojna psihologija(M1.1) -sociologija(M1.1) -filozofija(M1.1) -Freud(M1.2) -Erikson(M1.2) -spolna različnost(M1.3) -homoseksualnost(M1.3) -kaznovanje(M1.3)	-psihologija(N1.1),(N1.2) -sociologija(N1.1), (N1.2) -duhovni razvoj(N1.1)(N1.2)
1.1. Uporaba teoretičnih znanj pri delu v ČMC-ju	-prepoznavanje težav(M1.1.1) -ustrezna pomoč(M1.1.1) -odpiranje vprašanj(M1.1.2) -učna pomoč(M1.1.3)	-družina(N1.1.1)
1.2. Pomembnost teoretičnega znanja	3 (M1.2.1)	5 (N1.2.1)
2. Kompetence iz prakse	-samoicinitivnost(M2.1) -proaktivnost(M2.1) -razumevanje(M2.1) -navsezovanje stika(M2.1) -izpolnjevanje obrazcev(M2.2)	-delo s posameznikom(N2.1), (N2.3) -zaznavanje stisk(N2.2.)
2.1. Pomembnost prakse	5 (M2.1.1)	5 (N2.1.1)
3. Manjkajoče kompetence	-teorija dela z mladimi(M3.1) -kazensko pravo(M3.2)	/
4. Skladnost teorije in prakse	2 (M4.1)	4 (N4.1)

4.1. Razlog za oceno skladnosti teorije in prakse	-praktična neusposobljenost predavateljev (M4.1.1) -premalo prakse(M4.1.2)	- razumevanje vedenja(N4.1.1)
5. Opremljenost za delo v ČMC-ju	2 (M5.1)	4 (N5.1)
6. Vpliv študentskega dela na graditev profila strokovnjaka	-refleksija(M6.1) -znanje(M6.1) -odgovornost(M6.1) -izobraževanja(M6.2) -medkulturno znanje(M6.3)	-znanje(N6.1),(N6.2) -praktične izkušnje(N6.3)
7. Težave in dileme študentskega dela	-izgubljanje stika(M7.1)	/
8. Prednosti in slabosti v ČMC-ju	<u>Prednosti:</u> -raznolikost centrov(M8.1) -intervizija (M9.3) <u>Slabosti:</u> -delovni čas(M8.2)	<u>Prednosti:</u> -inzervizija(N8.2) <u>Slabosti:</u> -birokracija(N7.1), (N7.2) -pravila (N8.1)
9. Izzivi pri delu z mladimi	-motivacija starejših mladostnikov(M9.1) -postavljanje mej(M9.2)	-pritegniti mladostnike k delavnicam(N9.1), (N9.2), (N9.3)

9.3. Osno kodiranje

1. TEORETIČNA ZNANJA

A) ŠTUDENTJE SOCIALNEGA DELA

Koncepti:

- elementi delovnega odnosa (B1.1) (D1.2) (E1.1)
- perspektiva moči(B1.1),(B1.2) (C1.1) (D1.3) (E1.3) (F1.2) (G1.2)
- vzpostavljjanje delovnega odnosa in osebnega stika(C1.1) (D1.1) (F1.1)
- osebno vodenje(B1.1),(B1.2)
- znanje za ravnanje(C1.1)
- jezik sd(C1.1) (H1.3)
- nasilje(B1.8)
- izvirni delovni projekt pomoči(E1.2)

- v rešitev usmerjena družinska terapija(E1.3)
- refleksija(H1.4)
- intervizija (H1.5)
- kodeks sd(F1.2)

Predmeti:

- modul delo z mladimi(F1.1) (G1.1)
- SD z družino(A1.1)
- skupinska dinamika(D1.1.4)

Tehnike:

- aktivno poslušanje(B1.6),(B1.7) (H1.1)
- lestvica(A1.2) (E1.3)
- vprašanje o čudežu(A1.2)
- pohvale(A1.2)
- jaz komunikacija(A1.3)
- feedback(A1.3)
- sinegretična načela(A1.4)
- zemljevid življenjskega sveta (B1.4) (F1.2)
- raziskovanje(H1.2)
- spoštovanje resnice(H1.2)
- metode dela z mladimi(B1.3)
- delo s skupino(B1.5)

B) ŠTUDENTJE SOCIALNE PEDAGOGIKE

Teorije :

- socialno-pedagoško delovanje(J1.1)
- sistemska teorija(K1.1)
- ekološka teorija(K1.1)
- razvojna psihologija(I1.1.)
- osnove prava in kriminologija(L1.3)
- čustveno-vedenjske težave(L1.4)
- delo z družino(L1.5)
- delo s skupnostjo(L1.5)

- svetovalno delo(L1.5)
- mladostništvo(L1.1)
- motivacija(L1.2)

Tehnike:

- perspektiva moči(I1.2)
- upoštevanje raznolikosti(I1.3)
- upoštevanje posameznika(K1.2)
- potrebe(K1.3)
- komunikacija(L1.2)
- reševanje konfliktov(L1.2)

C) ŠTUDENT RAZREDNEGA POUKA

Vede:

- razvojna psihologija(M1.1)
- sociologija(M1.1)
- filozofija(M1.1)

Teorije:

- Freud(M1.2)
- Erikson(M1.2)

Tematike:

- spolna različnost(M1.3)
- homoseksualnost(M1.3)
- kaznovanje(M1.3)

Č) ŠTUDENT ZAKONSKIH IN DRŽINSKIH ŠTUDIJ

- psihologija(N1.1),(N1.2)
- sociologija(N1.1), (N1.2)
- duhovni razvoj(N1.1)(N1.2)

1.2 UPORABA TEORETIČNIH ZNANJ V PRAKSI

Komunikacija:

- vzpostavljanje stika(I1.1.1) (F1.2.1)
- pogovor(B1.1.2) (E1.1.1) (G1.1.1)
- prilagajanje komunikacije (C1.1.2) (L1.1.1)
- jaz komunikacija(A1.1.2)
- pohvala(A1.1.1)
- aktivno poslušanje(L1.1.2)
- zanimanje(H1.1.1)
- osebna izkušnja(B1.1.3)
- iskanje virov(C1.1.1)

Vedenje:

- individualen uporabnik(C.1.3)
- učna pomoč(J1.1.1) (M1.1.3)
- delavnice(E1.1.2) (J1.1.1)
- prilagajanje aktivnosti(K1.1.1)
- odziv na situacijo (A1.1.1) (H1.2.1)
- soočenje s predsodki(H1.2.3)
- prepoznavanje težav(M1.1.1)
- ustrezna pomoč(M1.1.1)
- odpiranje vprašanj(M1.1.2)
- družina(N1.1.1)
- prekinitev nasilja(B1.1.1)

2. KOMPETENCE IZ PRAKSE

Kompetence za delo z uporabniki:

- postavljanje mej(A2.4) (D2.2), (D2.3),(D2.4) (E2.3),(E2.5) (K2.4) (M2.1)
- individualni pogovori(A2.2) (D2.1) (E2.6)
- vzpostavljanje stika(B2.1),(B2.2) (E2.5),(E2.6)
- timsko delo(I2.1) (K2.2) (L2.4)
- aktivno poslušanje(A2.4) (J2.3)
- ravnanje v kriznih situacijah(C2.1),(C2.2)

- pristop(A2.1)
- spoštovanje resnice mladostnika(E2.4)
- različne generacije(G2.2)
- neosebno(H2.1)
- strokovna vloga(H2.2)
- sendvič metoda(H2.4)
- vzpostavljjanje delovnega odnosa(H2.5)
- avtoriteta(H2.6)
- pogovor pred skupino(H6.2)
- vodenje centra(J2.1)
- podpora mladostnikom(J2.3)
- vodenje skupine(K2.3)
- vodenje delavnic(K2.3)
- vodenje(L2.1)
- ulično delo(L2.2)
- sodelovanje (L2.3)
- zaupni odnosi(L2.3)
- evalviranje (L2.5)
- veščine komunikacije (L2.6)
- organizacija (L2.7)
- reševanje konfliktov (L2.8)
- razumevanje(M2.1)
- delo s posameznikom(N2.1), (N2.3)
- zaznavanje stisk(N2.2.)

Strokovne kompetence:

- poznavanje mladinskih politik (L2.11)
- poznavanje delovanja javnega zavoda (L2.12)
- izpolnjevanje obrazcev(M2.2)

Osebnostne kompetence:

- vztrajnost(B2.3) (F2.2) (J2.2) (K2.1),(K2.4)
- samozavest(D2.5) (F2.1) (I2.2) (J2.2)

- potrpežljivost(E2.1),(E2.4) (F2.2) (K2.2)
- samostojnost(E2.2),(E2.6)
- premagovanje strahu(B2.1)
- odgovornost(E2.6)
- sproščenost(F2.1)
- inovativnost(F2.1)
- odprtost(G2.1), (G2.3)
- kreativnost(H2.3)
- odločnost(H2.6)
- »thinking out of box« (L2.9)
- suverenost (L2.10)
- samoicinitivnost(M2.1)
- proaktivnost(M2.1)

3. MANJKAJOČE KOMPETENCE

Kompetence iz prakse:

- pogovor z družino(A3.1)
- delo s posameznikom(C3.1)
- birokracija(F3.1),(F3.2)
- izmenjave(F3.3)

Teoretična znanja:

- pedagoški predmeti(B3.1)
- didaktika(B3.1)
- več metod z mladimi(B3.2)
- delo s skupino(B3.2)
- teorija o mladostništvu(B3.3)
- konkretni primeri iz prakse (B5.2)
- teorija dela z mladimi(M3.1)
- kazensko pravo(M3.2)
- sodobni pristop(G3.1)

-igre vlog(G3.2)

Teme:

- samopoškodovanje(D3.2)
- družinsko nasilje(D2.3),(D3.3)
- motnje hranjenja(D2.3)
- povezovanje mladih(J3.1)

Osebne kompetence:

- pomoč zase (D3.1)
- podajanje kritike(H3.1)
- odločnost(H3.2)
- mirnost(H3.2)
- komunikacija(K3.1)
- postavljanje mej(K3.2)

4.1. RAZLOGI ZA PODANO OCENO SKLADNOSTI TEORIJE IN PRAKSE

A) Kategorija po študijskih programih:

Študentje socialnega dela:

- vrsta dela(A4.1.1)
- specifične metode(A4.1.2)
- dobro poznavanje teorije(B4.1)
- smiselno uporabljanje(B4.3)
- raznolikost posameznikov(C4.2)
- vrsta dela (D4.1.1)
- različni moduli(D4.1.2)
- nerelevantnost teorije(E4.1.1)
- uporabnost teorije(G4.1.1)
- raznolike situacije(H4.1.1)

Študentje socialne pedagogike:

- smiselnost teorije (I4.1.1)
- utemeljitev ravnanja(J4.1.1)
- predmetnik (K1.1.1)
- različne situacije(L4.1.1)

Študent razrednega pouka:

- praktična neusposobljenost predavateljev (M4.1.1)
- premalo prakse(M4.1.2)

Študent družinskih in zakonskih študij

- razumevanje vedenja(N4.1.1)

B) Kategorija po ocenah:

Ocena 2:

- vrsta dela (D4.1.1)
- različni moduli(D4.1.2)
- praktična neusposobljenost predavateljev (M4.1.1)
- premalo prakse(M4.1.2)

Ocena 3:

- vrsta dela(A4.1.1)
- specifične metode(A4.1.2)
- dobro poznavanje teorije(B4.1)
- smiselno uporabljanje(B4.3)
- nerelevantnost teorije(E4.1.1)
- uporabnost teorije(G4.1.1)
- raznolike situacije(H4.1.1)

Ocena 4:

- raznolikost posameznikov(C4.2)
- smiselnost teorije (I4.1.1)
- predmetnik (K1.1.1)

- različne situacije(L4.1.1)
- razumevanje vedenja(N4.1.1)

Ocena 5:

- utemeljitev ravnanja(J4.1.1)

6. PREDNOSTI ŠTUDNETSKEGA DELA IN VPLIV NA GRADITEV PROFILA STROKOVNJAKA

Vpliv na graditev profila strokovnjaka:

- nova znanja(A6.2) (C6.4) (E6.3) (F6.2),(F6.3) (H6.1) (L6.1) (M6.1) (N6.1),(N6.2)
- izkušnje(E6.2) (F6.2),(F6.3) (H6.1) (K6.1) (L6.1)
- praktične izkušnje (C6.1), (C6.3) (G6.1) (N6.3)
- strokovne izkušnje(I6.1) (J6.1) (L6.1)
- prenos znanja v prakso(A6.2) (C6.2)
- reference(A6.2) (B6.1) (C6.6) (E6.1)
- zaposlitev(D2.1.2), (D6.3) (L6.4)
- izobraževanja(L6.2) (M6.2)
- profil strokovnjaka(L6.3)
- medkulturno znanje(M6.3)
- slika sd(A6.2)
- način dela(G6.1)
- odskočna deska (L7.1)

Ostale prednosti:

- osebne izkušnje(A6.2) (C6.5) (I6.1)
- samozavest(A6.1) (D6.2) (H6.1)
- nova poznanstva(D6.1) (K6.1) (L6.2)
- samospoznavanje(I6.2),(I6.3)
- osebna rast(K6.2) (L6.1)
- odgovornost(H6.1) (M6.1)
- stik z mladimi(F6.1)
- organizacijske sposobnosti(G6.1)
- kritičen odnos(H6.1)

-refleksija(M6.1)

7. TEŽAVE IN DILEME ŠTUDENTSKEGA DELA

- nereden delavnik(A7.1) (B7.1) (C7.1),(C7.2) (D7.2) (E7.1) (G7.1) (H7.1) (I7.1)
- neobveščenost(B7.1),(B7.2) (C7.3) (E7.4) (G7.2)
- izgubljanje stika (B7.3) (F7.2), (F7.3) (G7.2) (M7.1)
- zaslužek(D7.1) (G7.1) (H7.1)
- plačevanje prispevkov(H7.2)
- odgovornost(E7.3) (K7.1)
- osebni delovni odnos(F7.1),(F7.3)
- delovni čas(J7.1) (K7.1)
- pomanjkanje strokovne avtoritete(E7.2)

8. PREDNOSTI IN SLABOSTI DELA V ČETRTHNIH MLADINSKIH CENTRIH

Prednosti:

Prostor:

- varen prostor(I8.1) (J8.1) (K8.1)
- razgiban prostor(A8.3)
- prostor(E8.1)
- raznolikost centrov(M8.1)

Odnosi:

- mentorja(E8.1) (G8.1)
- podpora metorjev(C8.1),(C8.2)
- sodelovanje(A8.1)
- vključenost mladih(A8.1)
- upoštevanje potreb(A8.2)
- dober odnos z sodelavci(B8.2)
- dobra komunikacija(B8.3)
- vključevanje v aktivnosti,izobraževanja(B8.4)
- upoštevanje mnenj(D8.2)

- odprtost za idej(F8.3)
- dobri odnosi(J8.1) (L8.1)
- povezovanje(K8.1)
- vključevanje(L8.2)
- spodbujanje(L8.3)
- soustaviranje(L8.4)
- odnos do študentov(L8.5)

Aktivnosti:

- intervizije(B8.1) (D7.3) (I8.2) (M9.3) (N8.2)
- sestanki(C8.3)
- poučne igre(E8.2)
- terensko delo(F8.2)
- raznolikost aktivnosti(H8.1) (J8.1)
- timsko delo(I8.2)
- učna pomoč(K8.1)
- aktivno preživljanje prostega časa(K8.1)
- povezovanje v skupnosti(L8.1)

Druge prednosti:

- prostovoljci(A8.4)
- izkušnje(D8.1)
- nova poznanstva(D8.1)
- odgovornost(F8.1)
- vzdušje(G8.1)
- razvoj mladih(H8.2)
- kakovostno delo(I8.3)

Slabosti:

Prostor:

- prostor za starejše(E8.3)
- nepregleden prostor(K8.2)

Aktivnosti:

- neuresničevanje poslanstva(A8.5)
- premalo terenskega dela(B8.5)
- premalo izobraževanj (E8.4)
- premalo dogajanja(E8.5)
- več projektov(G8.2)
- premalo individualnega dela(H8.3),(H8.4)

Kader:

- preobremenjenost koordinatorjev(A8.7) (F8.4) (J8.2) (L8.6)
- neprimerni prostovoljci(D8.3)
- število zaposlenih(H8.3),(H8.4)
- mentorji(K8.2)
- slaba volja(A8.8), (A8.9)

Ostale pomanjkljivosti:

- birokracija(L8.7) (N7.1), (N7.2)
- nizka obiskovanost(A8.10)
- nereden delavnik(C8.4) (F8.5)
- delovni čas(M8.2)
- finance(A8.6)
- pravila (N8.1)

9. IZZIVI PRI DELU Z MLADIMI

- postavljanje mej(C9.1),(C9.2) (G9.2) (K9.2) (M9.2)
- vključevanje mladostnikov(D9.2) (G9.1)
- delo s starejšimi mladostniki(J9.1) (K9.1)
- zaupen odnos(L9.1)
- pristen odnos(L9.2)
- strokoven odnos(D9.1)
- motivacija(B9.1)
- motivacija starejših mladostnikov(M9.1)
- pritegniti mladostnike k delavnicam(N9.1), (N9.2), (N9.3)

- vključevanje mladostnikov(D9.2) (G9.1)
- travmatične zgodbe(A9.1)
- reagirane pri nasilju(A9.2)
- osebna refleksija(A9.1), (A9.3)
- avtoriteta(C9.3) (F9.1) (K9.3)
- klic policije(D9.3)
- izbira besed(E9.1)
- pripravljenost na reakcijo(H9.1)
- argumentiranje stališč(H9.1)
- nepredvidljivost(I9.1)
- nestrukturiranost(I9.2)

9.4. Kompetence študijskega programa socialno delo in socialna pedagogika

KOMPTENCE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA SOCIALNO DELO

Fakulteta za socialno delo v predstavi zbornika prvostopenjskega univerzitetnega študijskega programa socialno delo za študijsko leto 2018/2019 navaja kompetence katere naj bi študentje osvojili tekom izobraževanja:

»1) Splošne kompetence programa

1. Poznavanje in razumevanje konceptov, teorij in fenomenov ter metod in postopkov socialnega dela. (Na primer: družbenih kontekstov, pravnih norm, institucij, javne politike in uprave, upravljanja človeških virov ...)
2. Sposobnost analize in sinteze. (Na primer: analiza družbenih fenomenov in dogajanja; sinteza področnih znanj, sposobnost razumevanja povezav med težavami posameznikov in širšim družbenim kontekstom, sposobnost prepoznati in odstraniti sistemske ovire ...)
3. Uporaba znanj, postopkov in metod. (Na primer: uporaba znanj in postopkov krepitev moči uporabnikov, skupnega iskanja in soustvarjanja podpornih mrež, soustvarjanja delovnega odnosa, zagovorništva in vključevanja deprivilegiranih ljudi ...; uporaba znanj o strukturnih značilnostih marginalizacije, uporaba različnih virov podpor in pomoči; uporaba raziskovalnih metodoloških orodij; uporaba sodobnih pristopov in načel, usklajevanje delovnih nalog ter izbira metod in načinov dela v skladu s standardi stroke.)
4. Sposobnost za strateško razmišljanje in ravnanje. (Na primer: sposobnost skupnega načrtovanja in evalvacije, predvidevanje razvoja dogodkov, ločevanje bistvenega od nebistvenega, soustvarjanje trajnejših rešitev temeljnih problemov, zagovorniška drža...)
5. Kritična in etična (samo)refleksija mišljenja in ravnanja. (Na primer: zavezanost poklicni etiki v družbenem okolju s spoštovanjem načela nediskriminatornosti in večkulturnosti, sposobnost refleksije lastne udeležnosti.)
6. Prepoznavanje, razumevanje in odzivanje na raznolikosti. (Na primer: sposobnost osvetljevanja lastnih predsodkov in diskriminatornih ravnanj, prepoznavanje rasističnih in diskriminatornih ravnanj in družbenih ideologij ter aktivno delovanje proti njim, prožno delovanje v različnih družbenih in kulturnih okoljih; prepoznavanja, zapisovanja in dokumentiranja osebnih zgodb uporabnikov /njihovih težav, potreb, ciljev, virov itn./, razlik med njimi ter odzivanja nanje.)

7. Prepoznavanje in razumevanje človekovih stisk in kriz, vezanih na družbeno in osebno pogojene okoliščine. (... v življenju posameznikov, družinah, skupinah, kolektivih, skupnostih ...)
8. Sposobnost soustvarjanja zelenih razpletov z upoštevanjem perspektive uporabnika. (Sposobnosti spremljanja in uravnavanja okoliščin, kakršne so artikulacija dotlej nereflektiranih konfliktov, vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika, skupnega opredeljevanja problema in želene rešitve, vodenje pogovora v smeri dogovorjenih zelenih razpletov, pogajanja ...)
9. Veščine komuniciranja. (Sposobnosti sporočanja, poslušanja, povzemanja, pisnega izražanja, javnega predstavljanja in argumentiranja, govornega izražanja, jasnega, aktivnega, argumentiranega nastopanja, uporabe informacijsko komunikacijskih tehnologij ...)
10. Inovativnost. (Sposobnost (so)ustvarjanja izvirnih ali drugačnih konceptov, rešitev, postopkov – namesto doslej utečenih in v danih razmerah neučinkovitih postopkov.)
11. Sposobnost za timsko, skupinsko in projektno delo. (Pripravljenost na sodelovanje, upoštevanje mnenj drugih in izpolnjevanje dogovorjene vloge v okviru tima in skupine, sposobnost sodelovanja in zastopanja stališč stroke v interdisciplinarnem okolju ...)
12. Sposobnost mreženja. (Na primer: navezovanje stikov v organizaciji in zunaj nje, obvladovanje formalnih in neformalnih odnosov, spretnost uporabe omrežij v kontekstu obravnavanega problema ...)
13. Sposobnost skupnega vodenja in soupravljanja. (Na primer sposobnosti koordiniranja, organiziranja, svetovanja, vodenja ... z uporabniki in poklicnimi sodelavci.)
14. Sposobnost delovanja v mednarodnem in pluralnem strokovnem okolju. (Na primer sposobnosti razumevanja globalnih procesov, artikulacije in zastopanja stroke v mednarodnem okolju, delovanja v mednarodnih strokovnih telesih, pisanja in objavljanja v mednarodnih publikacijah ...)
15. Profesionalnost: sposobnost profesionalne discipline, skrb za lastni profesionalni razvoj, za razvoj, uveljavljanje in ugled stroke ter posredovanje znanja« (Fakulteta za socialno delo, b.d).

»2) Predmetno specifične kompetence programa

1. Poznavanje in sposobnost dosledne uporabe jezika SD.
2. Sposobnost soustvarjanja izvirnih projektov podpore in pomoči v dialogu z uporabniki in drugimi udeleženci na konkretnem področju SD.

3. Razumevanje delovanja institucij in izboljševanje institucionalnih praks na konkretnem področju SD.
4. Znanje in razumevanje zgodovine razvoja strokovnih pojmov in praks na konkretnem področju SD.
5. Kritično branje strokovnih govoric (diskurzivna ali epistemološka analiza) in njihovih učinkov na konkretnem področju SD.
6. Sposobnost v izvirnih projektih podpore in pomoči povezati izkušnje uporabnikov z doktrino stroke SD tako, da bo zanje uporabna.
7. Znanja in spretnosti za uporabo strokovnih metod in postopkov na konkretnem področju SD.
8. Poznavanje in sposobnost uporabe prispevka za SD pomembnih drugih strok (sociologija, psihologija, antropologija, pedagogika, pravo idr.).
9. Poznavanje in soustvarjanje inovacij in inovativnih strokovnih pristopov na konkretnem področju SD.
10. Spretnosti prepoznavanja in obvladovanja lastnih občutkov in sposobnost iskanja pomoči zase.
11. Sposobnost vzdrževanja in zagovarjanja strokovne avtonomije SD v dialogu z različnimi akterji, institucijami in javnostjo.
12. Sposobnost analize družbenega konteksta in spretnosti varovanja virov, podpore integrativnim procesom ter soustvarjanja sprememb v skupnosti v sodelovanju s skupnostjo.
13. Znanja in spretnosti za skupno analizo potreb in načrtovanje ter soustvarjanje ustreznih storitev na konkretnem področju SD.
14. Spretnosti in znanja za omogočanje dostopa do pomembnih virov ter sredstev in uporabe omrežij na konkretnem področju SD.
15. Zmožnost argumentiranega razpravljanja in soustvarjanja želenih razpletov (npr. rešitev problemov) na konkretnem področju SD.
16. Znanje in sposobnost vzpostavljanja prvega stika in delovnega odnosa na konkretnem področju SD.
17. Znanje in sposobnost pogovarjanja (spoznavanja, pogajanja, dogovarjanja), vodenja razgovora v smeri želenih razpletov na konkretnem področju SD.
18. Znanje in sposobnost beleženja in dokumentiranja na konkretnem področju SD.
19. Sposobnost soustvarjanja pristopov in metod dela glede na individualne potrebe uporabnikov.
20. Sposobnost soupravljanja s tveganjem na konkretnem področju SD .

21. Sposobnost sodelovanja v superviziji, interviziji in drugih oblikah podpore svoji lastni praksi socialnega dela znotraj svoje učne skupine oz. na terenu.
22. Sposobnost strokovne refleksije lastne prakse na konkretnem področju SD.
23. Sposobnost raziskovanja in refleksije osebne vpletenosti sodelujoče - ga v postopke SD.
24. Sposobnost udejanjati stališče in etiko udeležnosti v izvirnih projektih podpore in pomoči v SD.
25. Zmožnost kritičnega vrednotenja implikacij problemov kulture, rase, spola, starosti, različnih sposobnosti, spolne usmeritve za SD.
26. Zmožnost avtonomije v izvedbi posameznih nalog v profesionalni praksi SD.
27. Zmožnost prevzemanja etične in profesionalne odgovornosti biti socialna delavka, delavec.
28. Uporaba raziskovalnih postopkov in metod za izvajanje raziskav.
29. Kritična in samokritična presoja ter vrednotenje izvedenih raziskav.
30. Sposobnost pridobivanja novih informacij, analize podatkov in zmožnost interpretacije rezultatov.
31. Uporaba znanj o pristopih evalvacijskega raziskovanja za pripravo načrta evalvacije« (Fakulteta za socialno delo, b.d).

KOMPTENCE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA SOCIALNA PEDAGOGIKA

Predstavitvenem zbornik univerzitetnega študijskega programa socialne pedagogike za študijsko leto 2018/2019 navaja naslednje kompetence, ki naj bi jih študentje osvojili tekom izobraževanja:

»1) Splošne (generične) kompetence univerzitetnih diplomantov

1. Sposobnost komuniciranja, sodelovalno/timsko delo.
2. Sintetično, analitično, ustvarjalno mišljenje ter reševanje problemov.
3. Fleksibilna uporaba znanja v praksi.
4. Avtonomnost, (samo)kritičnost, (samo)refleksivnost, (samo)evalviranje in prizadevanje za kakovost.
5. Splošna razgledanost, sposobnost komuniciranja s strokovnjaki iz drugih strokovnih in znanstvenih področij.
6. Iniciativnost/ambicioznost, vrednota stalnega osebnega napredovanja in strokovnega

usposabljanja.

7. Informacijska pismenost.

8. Organizacijske in vodstvene sposobnosti.

9. Sposobnosti za upravljanje s časom, za samopripravo in načrtovanje, samokontrola izvajanja načrtov.

10. Komuniciranje v tujem jeziku« (Pedagoška fakulteta, 2017).

»2) Splošne (generične) kompetence vseh diplomantov - strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju

1. Poznavanje in razumevanje socialnih sistemov (posebej procesov v vzgoji in izobraževanju).

2. Občutljivost/odprtost za ljudi in socialne situacije.

3. Poznavanje in razumevanje razvojnih zakonitosti, razlik in potreb posameznika.

4. Znanje o vzgojnih in izobraževalnih konceptih, njihovih filozofskih in zgodovinskih temeljih.

5. Poznavanje in razumevanje institucionalnih okvirov dela (zahtev, zakonodaje, dokumentacijskih potreb, pravni vidiki vzgojno-izobraževalnega dela).

6. Usposobljenost za raziskovanje v vzgoji in izobraževanju.

7. Organizacijske in vodstvene spretnosti v vzgoji in izobraževanju, mentorstvo študentom in pripravnikom.

8. Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije v vzgoji in izobraževanju.

9. Razumevanje individualnih vrednot in vrednotnih sistemov, obvladovanje profesionalno etičnih vprašanj.

10. Poznavanje, razumevanje, usmerjenost v inkluzivno, nediskriminativno delo, multikulturalnost« (Pedagoška fakulteta, 2017).

»3) Predmetno specifične kompetence diplomanta

1. Poznavanje vsebine in metodike področja.

2. Razumevanje in uporaba kurikularnih teorij ter splošnega in didaktičnega znanja na predmetnem področju.

3. Interdisciplinarno povezovanje vsebin.

4. Uporaba specialno pedagoških znanj za delo z otroki s posebnimi potrebami.

5. Pedagoško vodenje razreda in/ali skupine.
6. Organiziranje aktivnega in samostojnega učenja, usposabljanje učencev za učinkovito učenje.
7. Usposobljenost za preverjanje in ocenjevanje znanja in dosežkov učencev ter oblikovanje povratnih informacij.
8. Komuniciranje s strokovnjaki iz različnih vzgojno-izobraževalnih področij.
9. Sodelovanje s starši.
10. Razumevanje odnosov med vzgojno izobraževalno institucijo in socialnim okoljem - sistemsko gledanje in delovanje.
11. Poznavanje in razumevanje teoretičnih osnov svetovalnega dela.
12. Oblikovanje celovite ocene potreb posameznika oz. skupine, njihovih močnih in šibkih
13. področij ob upoštevanju okoljskih dejavnikov (fizičnih, socialnih, kulturnih).
14. Obvladanje postopkov in principov svetovalnega dela in načrtovanje ter izvajanje intervencijskih programov.
15. Zmožnost vzpostavljanja in vzdrževanja partnerskega odnosa z drugimi uporabniki oz. skupinami (starši, lokalna skupnost, svetovalne službe, gospodarstvo ipd.).
16. Zavzemanje za take spremembe sistema, ki zagotavljajo osnovne pravice in potrebe uporabnika oz. skupine.
17. Poznavanje teoretičnih osnov področja socialne pedagogike in njihova uporaba v praksi.
18. Poznavanje in kritično razumevanje različnih odklonskih pojavov.
19. Razumevanje procesov stigmatiziranja, marginalizacije, socialnega izključevanja ter njihovo preprečevanje.
20. Razumevanje različnih pojavnih oblik osebnega in socialnega nasilja ter njegovih vzrokov.
21. Poznavanje, razumevanje in upoštevanje posameznika skozi prizmo različnih teoretskih modelov.
22. Razumevanje različnosti kot kvalitete, sprejemanje drugačnosti, odklonskosti in drugih kultur in subkultur; sposobnost ne obsojajočega dela.
23. Empatičnost in komunikacijska odprtost.
24. Zavedanje in refleksija lastnih prispevkov v delu z ljudmi; sposobnost prevzeti odgovornost za lasten poklicen razvoj, motiviranost za supervizijske in intervizijske oblike dela.

25. Ocena kakovosti in možnosti v posameznikovih socialnih mrežah (sorodstvo, sosedstvo, mreža institucij, itd.).
26. Razumevanje institucionalnega delovanja, vpliva institucij na uporabnike, ozaveščanje lastne institucionalne vpetosti.
27. Načrtovanje in oblikovanje individualiziranih programov socialno pedagoškega dela.
28. Razumevanje in obvladovanje različnih oblik socialno pedagoškega dela (preventivnega, vzgojnega, svetovalnega, kompenzacijskega, socialno integrativnega, itd.).
29. Strokovno delo, usmerjeno v življenjsko polje uporabnika; sposobnost delati v obstoječih socialnih pogojih.
30. Sodelovanje in delo s starši, družinami in drugimi pomembnimi uporabnikovimi socialnimi skupinami.
31. Vzgojno/svetovalno delo s posamezniki in skupinami v okviru institucij.
32. Izven institucionalno in skupnostno delo.
33. Sodelovalno delo v več disciplinarnih strokovnih, projektnih, analitičnih, elevacijskih skupinah.
34. Priprava, vodenje in evalvacija posebnih socialno pedagoških projektov (npr. projektov prostovoljnega ali preventivnega dela, zagovorništva, skupin samopomoči, itd.).
35. Socialno marketinško delovanje (uveljavljanje in promoviranje socialno pedagoških načel v javnosti).
36. Analitično in raziskovalno delo na področju socialne pedagogike za potrebe razvoja prakse« (Pedagoška fakulteta, 2017).